

VIENTYBĖ

LVII 42 Nr. • 412 BEDFORD AVE., BROOKLYN 11, N. Y. SPALIO (OCTOBER) 23 D., • 1953 M. • KAINA 10c.

DABAR

Dr. Biežio knyga
Dulles nepritarė
Svarbu paminėti
Gera ir "brudas"

JUOZAS TYSLIAVA

Reikia pasveikinti dr. St. Biežį; jis ne tik parašė, bet ir išleido sveikatos klausimais knyga BŪKITE SVEIKI.

Savo 67 metų istorijoje, Susivienijimas Lietuvių Amerikoje turėjo daug vadinamųjų daktarų kvotėjų.

Bet, išskyrus dr. St. Biežį, nė vienas jų praktiškai nesirūpino SLA narių sveikata.

Savo knygos pratarmėje dr. St. Biežis sako:

"Jeigu ši knyga ras pritarimo visuomenėje, kuriai aš nuosirdžiai linkęs patarnauti, tai BŪKITE SVEIKI nebus pasakytinis mano darbas šioje srityje."

Yra žinių, kad Valstybės sekretorius Dulles, nuvykęs Londoną, nepamiršo ir Baltijos valstybių reikalo.

Kalbėdamas su Churchilliu, mūsų valstybės sekretorius aiškiai pareiškė:

Jungtinės Valstybės negali pripažinti sovietų okupacijos Baltijos valstybių, Lenkijoje ir Baltkanuose.

Taigi, Churchillio planuojama Keturių Didžiųjų konferencija Maskvoje tuo tarpu yra neįgyvendinama svajonė.

Bet, jeigu Sir Winstonas nori kalbėtis su Malenkovu — tai jo biznis.

Kiek tai liečia Dulles, jis netiki, kad Churchillui pavyktų išsiderėti pavergtoms tautoms laisvę.

Laiške, kurio nuorašai pasišlusi visiems ALT nariams, Vykdamosis Komitetas rašo:

"Kaip žinote, ALT pastangos, kad JAV Kongresas priimtų Kersteno rezoluciją, buvo susijusios su nemaža išlaidų. Tinkamas Lietuvos bylos paruošimas Kersteno Komiteto tvirtinimui irgi pareikalavo didelių sumų. Pagaliau, atelietis uždaviniams, kurie gali išplaukti iš Lietuvos pavertimo tyrinėjimo, turime jau dabar sudaryti galimai tvirtesni finansinį pagrindą."

Sąmoningai, ar nesąmoningai, bet tame laiške nepaminėtas vienas mums visiems labai svarbus faktas:

Kersteno Komiteto tyrinėjimui, kaip žinoma, Kongresas yra pa-kyręs 50,000 dolerių.

Jau treči metal Chicagoje leidžiamajame Technikos Zodyje dipl. inž. St. Maziliauskas, savo straipsnyje apie Lietuvos pramonę, tarp kita ko, rašo:

"Nebus fantazija, jei galvosime ir apie žemės aliejaus, naftos, suradimą savo tėvynėje. Šis produktas, yra taip pat marių "vaikas", o jo buvėnė dažniausiai rišasi su sinklinėmis. Taigi, prie Baltijos jūros gilesni tyrimai gali atidengti gausius žemės turtais."

Anot Maziliausko, "svetimių Lietuvos galimais žemės turtais labiau domisi, negu mes patys."

Bjaurybės, tos spaudos klaidos...

Praeitame numeryje turėjo būti:

"Ar latviai, kuriems vokiečiai buvo primetę gotiškąjį raldyną, vėliau, tapę laisvi, juo "nenušikratė?"

Ar "rusiškomis" raidėmis, kurios būtų buvusios priemonė lietuviskajai idėjai reikšti, mes vėliau, atgavę politines laisves, nebūtume nusikratę?"

O išėjo — kas?

Nel šis, nei versis. Ir tik todėl, kad, taisant puslapius, buvo klaidingai sukeistos dvi eilutės: gera išmesta, "brudas" palikta.

LONDONE BUVO PALIESTAS IR BALTIJOS VALSTYBIŲ REIKALAS

Dulles nepritarė Keturių Didžiųjų konferencijos sumanymui. — "Jeigu Churchillas sugrįš iš Maskvos, nepar daves nė vienos tautos laisvės, mes jį pasitiksim su išskėstomis rankomis", sako amerikietis.

Is visai patikimų šaltinių teko sužinoti, kad neseniai įvykusioje užsienio reikalų ministrų konferencijoje Londone buvo gana plačiai paliestas ir Baltijos valstybių reikalas.

Šis reikalas konferencijoje išliko tuo metu, kai buvo diskutuojama Churchillio projektuojamos Keturių Didžiųjų konferencijos Maskvoje klausimas.

Valstybės sekretorius Dulles, akivaizdoje Churchillio, Edeno ir Bidault, pareiškė, kad Jungtinės Valstybės neketi-

nančios legalizuoti dabartinės Sovietų okupacijos nei Baltijos valstybėse, nei Lenkijoje, nei Baltkanuose.

Churchillo sumanymą vykdyti Maskvoje palaikė Prancūzijos užsienio reikalų ministras Bidault. Bet ir jis pagaliau Churchillą paklausė:

"Kur yra garantija, kad Sovietų Sąjungos vyriausybė šį kartą laikysis sutarties, jeigu tokia bus pasirašyta Maskvoje?"

Is šio Bidault pareiškimo matyti, kad Churchillis buvo

manęs Sovietams pasiūlyti naujos sutarties projekta.

Valstybės sekretoriui Dulles pasisakius negaiamai, Churchillas davė suprasti, kad jam vienam gali tekti keliauti į Maskvą ir ten tartis su Malenkovu.

Londono konferencijoje buvo paliesti ir kiti opūs tarptautiniai klausimai: Koreja, Iranas, Kinijos kandidatūra į Jungtinių Tautų narių tarpą ir t.t.

Ryšium su Churchillio pastangomis pasimatyti su Malenkovu, vienas žymus Amerikos laikraštinkas pareiškė:

Jeigu jis sugrįš iš Maskvos nepadarys jokių nuolaidų ir nepadavęs nė vienos tautos laisvės, mes jį pasitiksim su išskėstomis rankomis.

AMERIKA NEMAZINS KARO JĖGŲ EUROPOJ

Apsaugos sekretorius Wilsonas andai pareiškė, kad atominio ginklavimosi pažanga davusi progos Amerikai sumažinti savo jėgas Europoje. Toks pareiškimas sujaudino NATO sluogsnius.

Dabar Valstybės sekretorius Dulles pareiškė, kad Jungtinės Valstybės neturindios planų sumažinti savo kariuomenę Europoje.

Ryšium su šiuo, verta prisiminti būdingas anekdotas, dažnai girdimas Vakarų Vokietijoje:

— Kas gali būti blogiau už amerikiečius?

— Jeigu jie išvyktų...

PALESTINOS PADANGĖ NIAUKIASI

Egiptas, Irakas, Sirija ir Jordanas ruošiasi atnaujinti karą su Izraeliu.

Izraelio padangė niaukiasi. Damosio radijas praneša, kad keturios arabų valstybės, Egiptas, Irakas, Sirija ir Jordanas, skubiai siunčia savo jėgas į Jeruzalę, kurio senąją miestą valdo jordaniečiai.

Jordano sostinėje Ammane astuonių arabų valstybių atstovai turėjo dviejų dienų konferenciją, kur buvo nutarta imtis bendros akcijos prieš Izraelį.

Santykių tarp arabų valstybių ir naujosios Izraelio respublikos niekad nebuvo draugiški. Dabar jie ypač pablogėję. Tai įvyko dėl dviejų priežasčių. Izraelio kariuomenė, keršydama už nuolatinius žydu puolimu ir žudymus, šiomis dienomis išiveržė į Jordaną ir ten apšaudė arabų kaimus. Be to, arabams nepatinka, kad Izraelis pradėjo kasti kanalą, kuriuo bus nukreiptas Jordano upės vanduo, reikalingas kai kuriu vietų drėkinimui. Arabų nežavi nė tas faktas, kad iškasus tą kanalą, bus pastatyta stipri elektros jėgainė, kuria galės naudotis net keturios

valstybės — Izraelis, Libanas, Sirija ir Jordanas.

Is dalies, arabų pusę palaiko ir Amerika bei Jungtinės Tautos. Bet arabai nepatenkinti ir amerikiečiais. Pavyzdžiui, Jordano sostinėje įvyko demonstracijos ne tik prieš Amerikos, bet taip pat Anglijos, Prancūzijos "imperializmą."

Tuo tarpu Izraelis nenusileidžia. Nežiūrint Amerikos įsėjimo atsaukti kanalo projekta, kanalo kasimo darbai tebevykdomi.

NEW YORKAS LAUKIA GENEROLO DEANO

Ateinanti pirmadienį į New Yorką atvyksta tris metus komunistų nelaisvėje išbuvęs gen. Dean, kuris čia bus priimtas kaip herojus.

Būdamas nelaisvėje, gen. Dean manė pasitraukti iš tarnybos. Bet grįžęs namo, generolas pakeitė nuomonę. Šiomis dienomis armijos vadovybė jį skiria naujoms pareigoms.

Gen. Dean šią savaitę taip pat buvo priimtas prezidento Eisenhowerio Washingtonė.

Marylando ir Georgia vyrai gina savo valstybių garbę...

Kunigui mirus

PAMALDAS LAIKYDAVO MOTERIS

Pasakoja, grįzusi iš Klaipėdos krašto lietuvaitė

Pačiam Klaipėdos krašte rusų kolonistų nedaug, tačiau Rytprūsiose jų pilna. Šioje pusėje Nemuno žmonės olo gyventi, nes is Rytprūsijų naktimis atvyksta rusų kolonistai plėšikauti, o ir nemažai nužudo. Tik už 5-8 km., nuo Nemuno galima rasti apgyventu sodybu. Is Rytprūsijų šilutėn ir Z. Naumiestin atvykdo rusai pirkti maisto produktų ir kitokių prekiu. Turgai vykdovo laisvai, tačiau kolchozininkai parduodami turguje maisto produktus turėdavo parodyti pažymėjimą, kad pylava atiduota ir mokesčiai sumokėti. Kartais gyventojai vykdovo ir

Tilžėn su prekėmis, tačiau dažnai juos ten rusai apvalydavo ir nuo prekių ir nuo pinigų — atsitikdavo, kad kitas ir sulaužytas kaulais į namus pargrįždavo.

Z. Naumiesty ir šilutėje buvo rusų ir lietuvių milicija bei strėbai, o Kintuose NKVD istaiga. Iki 1951 m. šilutėje stovėdavo NKVD garnizonas — kareiviai buvo seni karo veteranai ir niekaip negalėjo su partizanais susitvarkyti. Vėliau jų vieton is pačios Rusijos buvo atvežti jauni kareiviai. Sie užėmė daug privačių namų ir gimnazijos rūmus. Senieji gyventojai is butų buvo išmesti kaip stovi ir palikti savo valiai.

Z. Naumiesty ir šilutėje per karo veiksmus sugriauta nemaža namų. Niekas neatstatoma. Kai kur griuvėstai nuvalyti ir jų vietose įrengti žolynai bei pastatyti Stalino ir Raudonosios Armijos garbei paminklai. Per bolševikines šventes prie paminklų sakomos propagandinės kalbos ir grąšinama vakarams, kad neįsuduoda "išvaduojami is kapitalistinės vergijos." Is visų susigriautų šilutės imonių, pirmiausia buvo atstatyta spirito varykla. šilutėje veikė ir "Miaskombinatas", žmonių vadinamas "Maistu". Si imonė Kirlikuose turėjo savo sovchozą, kur buvo auginamos kiaulės ar prieš skerdimą laikomos nakti, bet vietos gyventojai niekuomet mėsos nematydavo — ja suvalgydavo arba garnizonas, arba būdavo išvežama.

"Miaskombinato" darbininkas ir vidutinis tarnautojas mėnesiui uždirbdavo apie 300 rubliu. Miestelyje veikė trys valgyklos ir apie tiek pat alinių. Vidutiniai pietūs kainavo iki 6 rubliu, o alaus stiklas tik vienu rubliu pigiau. Pragyvenimas buvo labai sunkus ir žmonės buvo priversti vogti. Jei buvo vagiama vienas nuo kito, t.y. privatinis turtas, milicija nekreipdavo jokio dėmesio. Už valstybinio turto vogimą buvo baudžiama labai griežtai. Buvo atsitikimu, kad "Miaskombinato" darbininkas už pavogta kiaulės uodegą gavo 15 metų Sibiro ir buvo prievisiu darbininkų apšauktas "tėvynės išdaviku."

šilutėje ir Z. Naumiesty bažnyčios veikia, tik Verduose bažnyčioje yra javų sandėlys. 1951 m. mirus šilutės evangeliku kunigui, jo vietoje pamaldas laikydavo is kažkur atvykęs Faruko nemokėtus valstybinius mokesčius.

nyčias žmonės lankydamo negausiai, nes buvo pasklidę gandai, kad kunigai išduoda sovietams išpažinties paslaptes ir, bendrai, "jų tarpe yra daug sovietinių agentų, "kunigais" paruoštų Maskvoje.

Pačiame Klaipėdos krašte partizanų nebuvo daug, tačiau gana dažnai jie atvykdavo is Didžiosios Lietuvos sutvarkyti komunistų savualiamims. Kartą is "Miaskombinato" sovchozo, mašinomis atvykę partizanai išsivežė veik visus skerdimui paruoštus gyvulius. Buvo didelis triukšmas, atvyko daug rusų kariuomenės, bet partizanai jau buvo už kalnu.

Žmonės neramūs ir vis laukia išvadavimo. Naktimis klausosi radijo pranešimų is išgirdę bent kokią malonesnę žinėlę, džiaugiasi kaip maži vaikai.

Buvusi karalienė mėgino žudytis

Spalio 22 d. Paryžiaus teisme vos neįvyko tragedija. Buvusi Jugoslavijos karalienė Aleksandra, po nepavykusių pakartotinių pastangų susitarkyti su buvusiu karalium Petru ir itikinti jį atsisakyti divoro bylos, staiga išsilemė peili ir mėgino persipjauti veną.

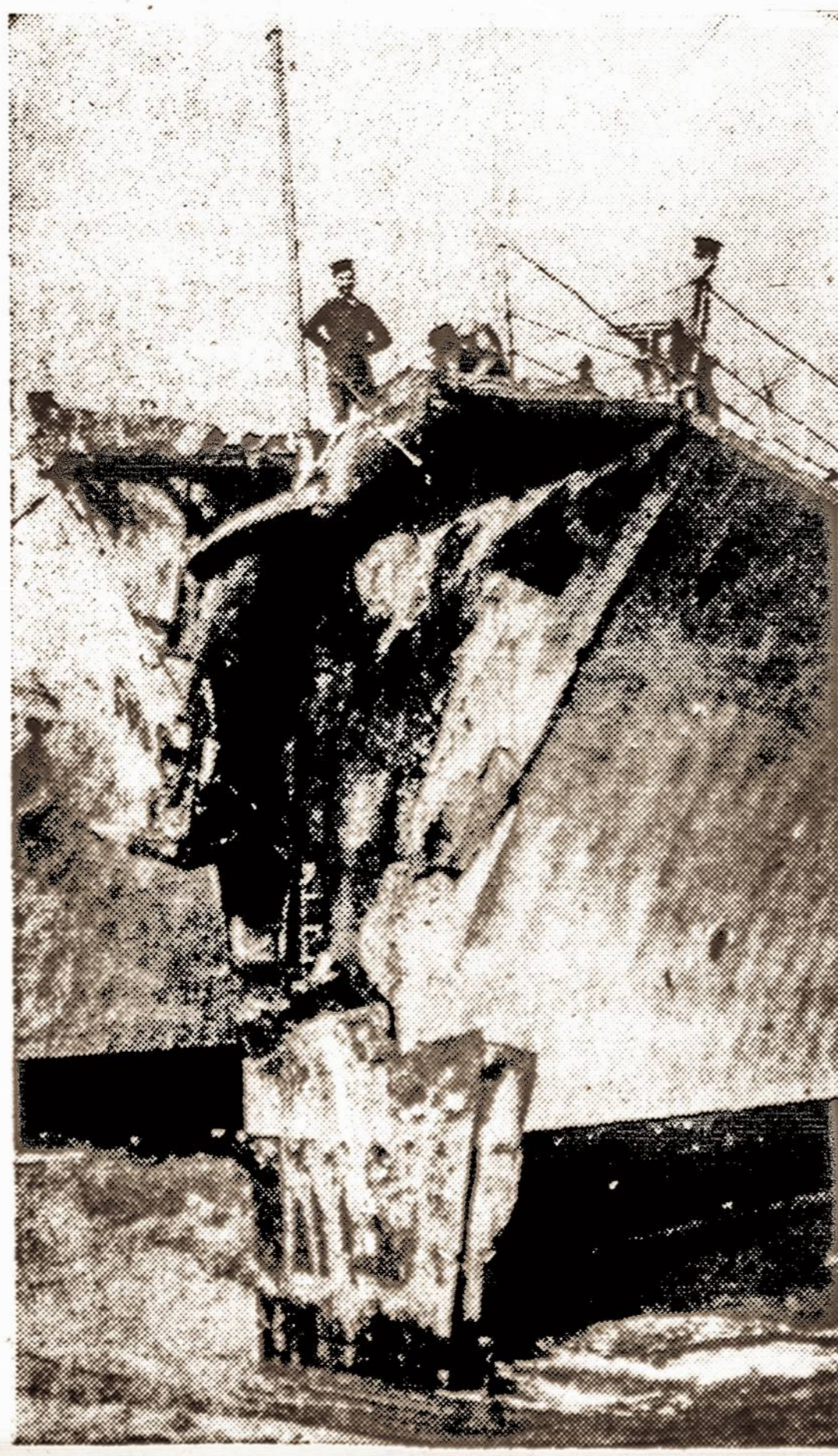
Petras ir advokatai tuojau griebė jai už rankų pirma, negu ašmenys pasiekė veną. Kairioji ranka čia pat buvo aprišta. Gydytojai sako, kad žaizda nepavojinga.

Buvęs Jugoslavijos karalius Petras vedė tremtyje, karo metu. Aleksandra, kuri yra graikų kilmės princesė, augina kūdikį. Ji yra vieneriais metais vyresnė už Petrą.

Manoma, kad anapus geležinės uždangos vėl pradeda antisemit. kampanija. Bukarest, Rumunijoje, prasidėjo byla keleto žydų, kuriuos naciai kalino kacetuose, kaip komunistus. Dabar komunistinis Rumunijos teismas juos kaltina, kaip fašistus.

Grupė sovietų alpinistų planuoja lipiti į Everesto viršukalnę ir tą keliuone apvalinkuoti dviejų statulų — Lenino ir Stalino — padėjimu.

Šią savaitę įvykusioje spaudos konferencijoje, Washingtonė, prezidentas Eisenhoweris tarp kita ko pareiškė, kad jis nemanąs kandidatuoti antrajam terminui.

Kai laivas su laivu pasibučiuoja...

New York Public Library
470 Fifth Ave.

Tas šuniukas buvo įkritęs į šulinį.

MŪSŲ TIKSLAS DEMASKUOTI SOVIETŲ SAJUNGOS PLANUS

Pareiškė Kerstenas, grįžęs iš Europos

Kongresmanas Charles Kersten spalio 13 d. laivu Amerika sugrįžo iš šešių savaitių kelionės po Europą. Drauge su Kerstenu grįžo jo šeima ir Amerikos Lietuvių Informacijos Centro vedėja Marijona Kizytė. Prieplaukoje svečius pasitiko didelis būrys lietuvių, taipgi latvių ir estų.

Kongresmanas Kersten spaudai pareiškė, kad jo vadovaujama komisija, kuriai pavesta ištirti Lietuvos, Latvijos ir Estijos pavergimo aplinkybes ir dabarties būklę, pavyko surinkti daug medžiagos. Europoje jis kalbėjo su Lietuvos ir kitų kraštų politiniais veiksniais ir su asmenimis, kurie neseniai iš tų kraštų išbėgo laisvėn. Kongresinė komisija gavo daug dokumentinės medžiagos apie Kremliaus samoksią su Hitleriu, pagal kurią Sovietų Rusija pasigrobė Lietuvą ir kitus kraštus. Esama originalių dokumentų su Molotovo, Stalino ir Ribbentropo parašais, taipgi ir žemėlapių, kur buvo nūžymėtas rusams ir nacliams tenkantis svaras, ir tie žemėlapiai parašais patvir-

tinti. Kerstenas bolševikų šeiminkavimą Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje pavadino "sadizmu". Baltijos valstybių pavergimo eiga vaizduoja modelį, pagal kurį Sovietų Sąjunga vėliau pavergė eilę kitų valstybių. Kerstenas pareiškė, kad nepuolimo sutartys su komunistais esančios "aršiau nei bevertės. Tokios sutartys esančios pavojingos. Oš veda pavergtuosius žmones, ir skatina gėdžius agrorius daugiau grobti, duoda laiko sudoroti aukas."

Kerstenas pasisakė, kad laisvasis pasaulis privalėtų nutraukti santykius su komunistais, kurie neatstovauja pavergtų tautų. Jis ragina mesti daugiau šviesos į brutalią bolševikinį šeiminkavimą, stiprinti Amerikos Balso operacijas, ir leisti pavergtoms tautoms sudaryti savo tautinius kariuomenės dalinius. Kerstenas pareiškė, kad tie kariniai daliniai, sudaryti iš lietuvių ir kitų tautų atbėgėlių, kaip magnetas trauktų karius iš komunistų dabar valdomų kariuomenių. Anot jo, Lietuvos, Latvijos ir Estijos valdžios pavėžimas iš žmonių, masiniai trėmimai ir organizuoti žudymai buvo Kremliaus šaltai suplanuoti ir dabar planuojami kitoms tautoms. "Mūsų pareiga", sakė Kerstenas, yra "demaskuoti Sovietų planus."

Dailininko K. Zaromskio kūriniai bus išstatyti Chicago Art Institute rengiamoje parodoje, nuo lapkričio iki gruodžio 14 d.

SIMON'S CAFE

S. KRAUCIUNAS Sav.
Pirmos rusiškos maistas
DU BARAI
Soki ai pentadienis ir
seštadienis
26 ANDOVER STREET,
LOWELL, MASS.
2-8568

A. MIEŽIS

ALUS, DEGTINĖ, VYNAS
2207 N. 2nd STREET,
PHILADELPHIA, PA.
REgent 9-4156

NAUJA GYDUOLĖ

Alexander's Nauja Maistinga Gyduolė yra mišinys riešutu, uogu, šaknių ir lapų ji yra vartojama nuo visokių nervišku ligų ir nervišku galvos skaudėjimų, nuo šalčių ir lytiško silpnumo, greito pavargimo, gera nuo inkstų (kidneys) ir dėl visokių vidurių nesveikumu — išvermingas maistas ir stimuliuojantis tonikas. Nežiūrint kokia liga sirgtumėt, šitame mišinyje yra pastiprinimų. Vartojama arbatos formoje. Svaras \$8.00, pusė svaras \$4.00, ketvirtis svaras \$2.00.

Prisūnčiam į namus.
ALEXANDER'S CO.
414 WEST BROADWAY
South Boston 27, Mass.

Dainų vakaras

NEW BRITAIN, Conn.—Spalio 18 d. vietos lietuvių klubo patalpose įvyko dainų vakaras, kurį surengė bendruomenės skyrius. Įvyko didelis senųjų ir naujųjų ateivių susibūrimas. Visiems patiko muz. Gaidelio vyrų choro dainavimas. Geri balsai ir gerai harmonizuotos dainos. Be choro, dar dainavo solistai. Stasy Liepas ir Valerija Barmienė. Pastarosios balsas ypač derinosis. Nes tai buvo vienintelė moteris dainininkė. Solistams akompanavo muz. Gaidelis.

Pabaigoje trumpa kalba pasakė dr. Colnev, rašindamas sveikėti mūsų meno lobyną iki Lietuva atgaus laisvę. Programa tvarkė bendruomenės sekretorius A. Burneika. Po koncerto dainininkams buvo surošta vakarienė. J. G.

NELAISVĖS DIENOS SLEGIA BENAMI

Tremtinių būklę, kurią atvaizduoja mūsų spauda, kelia rūpesčius kiekvieno lietuviui. Tas benamis žmogus nemato eiedros ir kaip klajūnas neranda užuovėjos. Politiniai vėjai neteikia vilties greit pasukti namų kryptimi, o išsekusios jėgos neleidžia kaip paukščiams rudenį pakilti ir skristi per vandenį į palaimintą šalį, kur tūkstančiai jo bendro likimo brolių rado antruosius namus. Na ir spaudžia vargšui žirdi bestovint pavojų vieškely ir belaukiant kada pagaliau pasirodys aušra, o kilusi audra vrys priešą iš gimtosios šalies.

Bet alkis tramdomas svetimos duonos pluta baigia čiulpti paskutines jėgas ir yra baimė, kad jų nebebus, kai reiks pajudėti į tėviškės pusę.

MUMS RAŠO

Prof. V. Biržiška, kaip Sandara rašo, viename laikraštyje mėgina aiškinti nesupratusius, kurie kartas nuo karto pasireiškia tarp naujai atvykusiųjų ir senesnės kartos ateivių. Profesorius aiškina, kad tai esąs padaras mokslinumo vienoje ir stokos išsilavinimo antroje pusėje. Girdi, atvykusieji "dypukai" daugumoje būvę sutikti su nepasitenkinimu, nes jų tarpe esą apstu išmoksintų žmonių pasiekusių vidutiniuosius ir net aukstuosius mokslus. Tuo tarpu senieji ateiviai, su mažomis išimtimis, esą mažaraščiai arba net beradžiai...

Kad tarp "dypukų" ir senųjų išievių yra skirtumo, tai tiesa, bet kad dauguma pirmųjų buvo sutikta su nepasitenkinimu, tai jau didelė netiesa, profesoriau.

Kiek šias eilutes rašančiam yra žinoma, tie "mažaraščiai" ir "beradžiai" visus "dypukus" sutiko su malonumu ir tuojau stengėsi jiems padėti išskirti. Net ir dovanu nepasiviešėjo. Tačiau "dypukai", išskyrus mažesnio išsilavinimo žmones, vos tik spėję apšilti kojas, tuojau pamiršo ta senesniųjų palankumą ir pradėjo iš aukšto žiūrėti į juos. Kai kurie net driso pasakyti, kad mes, senieji, nesame nieko sukūrę ir kad mūsų sukurtos draugijos esančios be vertės...

Mat, jie, atvykę gana gerai laikais ir čia rade gerus uždarbius, tuojau šoko pirkti namus, automobilius ir t.t. Tai, matyt, ir apskuo tas pusiau išmoksintas galva.

Tieja, senieji ateiviai kūrėsi visai kitokiose sąlygose. Jų čia niekas nelaukė iš iškėstomis rankomis, kaip "dypukų". Senieji ateiviai dirbdavo po 10 ir net 14 valandų į dieną ir uždirbdavo nuo 6 iki 10 dolerių į savaitę. Bet ką tie beradžiai, taip dirbdami, padarė? Jie sukūrė susivienijimus su milijonais dolerių kapitalo, daug pašalinių draugijų, jie turi savo svetaines, pramonės ir prekybos įmones, jie išleido vaikus ir mokslą ir besikuriančią tėvynę paaukojo milijonus dolerių. Paaliau tais pačiais sunkiais uždėbamais doleriais

Al, mielas Dievo paukštel, turbūt atiduotum skurdžią savo mantą, visko išsižadėtum, o gal ir šu nelabuoju neatsisakytum pabendrauti, kad tik greičiau prabėgtų nelaisvės dienos, kurių jau 3387 našta junti ant savo pečių.

Taigi turiu pasakyti kad čia, kas rudenį, kai pradeda kriti lapai, tom pačiom dienom, kai tu prieš devyneris metus buvai išgintas iš namų, sukurta tavo vėlyvinais ir tavo vargšui sumažinti sunėša sidabrinius, uždirtbus prakaitu sunkiose dirbtuvėse ir požemiu kasyklose.

Andai vienos knygos raudau parašyta, kad širdys užkariaunama širdimis. Nežinau, ar pasieks mums pasiekti benamių žmonių širdis, bet dažnai pagalvoju, ką jie pasakytų mūsų širdim išjudinti. O gal ir nieko. Juk jie niekad nevaikščiojo elgetomis po savo šalies sodybas, nerinko ir neprasė išmaldų. Taigi ar dera dabar laukti jų maldavimų...

Vienok jų dėkingumas broliams plaukia iš širdies gelmių ir yra toks gilus, kad tik sunkaus vargo spaudžiamas žmogus už nubyrėtą trupunį taip degingančiai dėkoja. Visa tas, ar nebyloja mums, kad patys turim susiprasti ir niekeno neskatinami skubėti į pagalbą mūsų tautos nelaimės gyvosiomis aukoms, besibastančioms po pasaulį ir nerandantioms namų.

Ogi dabar nent šauklio balsą girdim: — Lietuvi, pasirodyk broliu — duok broliams auką su meile! — Kas yra patrijotas — tas duoda auką! Ar išgirsim šauklio kvietimą? Tenedingsta balsas tyruose, lai jis pasiekia mūsų ausis ir širdis.

DELEGATAMS I VISUOTINI AMER. LIET. KONGRESA Kai kurioms organizacijoms prašant, pakartotinai skelbiame delegatų i Visuotiną Amerikos Lietuvių Kongresą skyrimo tvarką.

Centrinės organizacijos, iš kurių sudaryta Amerikos Lietuvių Taryba (Amerikos Lietuvių Rymo Katoliku Federacija, Amerikos Lietuvių Socialdemokratų Sąjunga, Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga ir Amerikos Lietuvių Tautinė Sandara), skiria po 4 delegatus.

ALT skyriai to tolygūs draugijų sąryšiai bei komitetai kolonijose — po 4 delegatus. Lietuviškųjų dienraščių redakcijos po — 3 delegatus, o kitų laikraščių — po 1 delegatą.

Susivienijimų kuopos, organizacijų skyriai, draugijos, klubai ir t.t. — po 1 delegatą nuo kiekvienų 50 narių ar didesnės jų dalies (pav. 140 nariu turinti organizacija tokiu būdu skiria 3 delegatus). Paskirti delegatai turi būti aprūpinti reikiama mandatais, kuriu kopijas iš anksto pasiusti ALT Centriui (1739 So. Halsted St., Chicago 8, Ill.). Visuotinis Amerikos Lietuvių Kongresas įvyks š. m. lapkričio mėn. 27 ir 28 dienomis Chicagoje, Morrisono viešbutyje (Madison ir Clark gatvių kammas).

ALT Vykdomas Komitetas

PHILADELPHIA, PA
MALONI LIETUVISKA UZEIGA
ANTHONY BALCHIUNAS, SAV.
113 SOUTH 4th STREET
Atvi Pennsylvania Univerz...

PETER DAVIDONIS
VYNAI — LIKERIAI — ALUS
1327 Brown Street Philadelphia, Pa

ADAMS' CAFE
RESTORANAS IR BARAS
441 SPRING GARDEN, PHILADELPHIA, PA.
Tel. PO 5-9785

TRAUN'S BAR
AUGUST TRAUN, Sav.
N. E. cor. 7th and DAUPHIN STREET, PHILADELPHIA, PA.
Tel. PO 5-9566

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI
JUOZAS KAVALIAUSKAS
LICENSED PENNA AND NEW JERSEY
1601-3 So. 2-nd Street Tel. DE 4-5136
PHILADELPHIA PA

CHARLES J. ROMAN
(RAMANAUSKAS)
1113 Mt. Vernon Street Telefonas Poplar 4110
PHILADELPHIA PA
Moderniška laidojimo įstaiga. didie graži kopijcia ardv. sale su baru, pakelvingiems suteikiama nakvone — viskas nemokamai. Nelaimės valandą kreipkitės i mūsų įstaigą dieną ir naktį — mes visada pasirengę suteikti geriausią pataravimą.

UNION BRONZE FOUNDRY
High Grade Bronze Castings
STANLEY SKIKAS
SAVININKAS
(Pėda nuo Union Avenue)
Bridgeport, Conn.
TEL.: 3-4696

WILLIAM VALAITIS
Visokerpias automobilu taksu
730-2 E. Moyamensing Ave
Tel. Howard 8-0596
Philadelphia Pa

John Baltaduonis
FRANKFORD AVENUE
CAFE
1700 Frankford Ave.,
PHILADELPHIA, PA.

Lietuvių Naujienos
MĖNESINIS LAIKRASTIS
J. GUSTIS, leidėjas
Prenumerata metams \$2.00
332 N. 6th STREET,
Philadelphia 6, Pa.

J. MARKIEWICZ AND SONS, Inc.
Tel. Locust 2-9229
Laidotuvių Direktoriat
15 Trumbull Street
New Haven, Conn.

KARLONAS
Funeral Home
Lietuviams tarnauja daugiau, kaip 20 metų.
280 CHESNUT STREET,
NEW BRITAIN, CONN.
Tel. 9-1181

QUALITY MARKET
VICTOR ABECUNAS, Sav.
356 PARK STREET,
NEW BRITAIN, CONN.

THOMAS MATAS
REAL ESTATE
81 Fox Street
Waterbury, Conn.

WALLY'S RESTAURANT
Gerl žmonės, gerl gėrimai, geras maistas
865 BANK STREET
WATERBURY, CONN.
Tel. 3-9838

PHILADELPHIA, PA
MALONI LIETUVISKA UZEIGA
ANTHONY BALCHIUNAS, SAV.
113 SOUTH 4th STREET
Atvi Pennsylvania Univerz...

PETER DAVIDONIS
VYNAI — LIKERIAI — ALUS
1327 Brown Street Philadelphia, Pa

ADAMS' CAFE
RESTORANAS IR BARAS
441 SPRING GARDEN, PHILADELPHIA, PA.
Tel. PO 5-9785

TRAUN'S BAR
AUGUST TRAUN, Sav.
N. E. cor. 7th and DAUPHIN STREET, PHILADELPHIA, PA.
Tel. PO 5-9566

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI
JUOZAS KAVALIAUSKAS
LICENSED PENNA AND NEW JERSEY
1601-3 So. 2-nd Street Tel. DE 4-5136
PHILADELPHIA PA

CHARLES J. ROMAN
(RAMANAUSKAS)
1113 Mt. Vernon Street Telefonas Poplar 4110
PHILADELPHIA PA
Moderniška laidojimo įstaiga. didie graži kopijcia ardv. sale su baru, pakelvingiems suteikiama nakvone — viskas nemokamai. Nelaimės valandą kreipkitės i mūsų įstaigą dieną ir naktį — mes visada pasirengę suteikti geriausią pataravimą.

UNION BRONZE FOUNDRY
High Grade Bronze Castings
STANLEY SKIKAS
SAVININKAS
(Pėda nuo Union Avenue)
Bridgeport, Conn.
TEL.: 3-4696

WILLIAM VALAITIS
Visokerpias automobilu taksu
730-2 E. Moyamensing Ave
Tel. Howard 8-0596
Philadelphia Pa

John Baltaduonis
FRANKFORD AVENUE
CAFE
1700 Frankford Ave.,
PHILADELPHIA, PA.

Lietuvių Naujienos
MĖNESINIS LAIKRASTIS
J. GUSTIS, leidėjas
Prenumerata metams \$2.00
332 N. 6th STREET,
Philadelphia 6, Pa.

J. MARKIEWICZ AND SONS, Inc.
Tel. Locust 2-9229
Laidotuvių Direktoriat
15 Trumbull Street
New Haven, Conn.

KARLONAS
Funeral Home
Lietuviams tarnauja daugiau, kaip 20 metų.
280 CHESNUT STREET,
NEW BRITAIN, CONN.
Tel. 9-1181

QUALITY MARKET
VICTOR ABECUNAS, Sav.
356 PARK STREET,
NEW BRITAIN, CONN.

THOMAS MATAS
REAL ESTATE
81 Fox Street
Waterbury, Conn.

WALLY'S RESTAURANT
Gerl žmonės, gerl gėrimai, geras maistas
865 BANK STREET
WATERBURY, CONN.
Tel. 3-9838

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI CHICAGOJE
Moderniausia lietuvių vadovaujama baldų ir namams įrengimų įmonė Amerikoj. Įmonės prekybos patalpų plotas 15,00 kv. pėdų.
Modernūs baldai, televizijos aparatai, šaldytuvai, *Telefunken* Europai klausyti radijo aparatai
Rašomos mašinėlės su pilnu lietuvišku šriftu siunčiamos į visą Ameriką ir kt. kraštus.
FURNITURE CENTER Inc.
LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI
[monės vedėjas Justas Lieponis
3224 S. Halsted Street Chicago, Illinois
Tel. Victory 2-4226

BALTOJI MĖŠKA ATEINA...
KAS KARTĄ PARAGAUJA, TAS VISADA GERIA LIETUVIŠKĄJĮ BALTOSIOS MĖŠKOS ALŲ...
Tai mūsų garbė ir pasididžiavimas, nes Baltosios Mėškos alų geria ir, jį begerdami, geria visi kitataučiai.
RYTINIŲ VALSTYBIŲ LIETUVIAI, GERO ALAUS MĖGĖJAI, VISUR REIKALAUKITE BALTOSIOS MĖŠKOS ALAUS, NES, IŠ TIKRŲJŲ, — GERAS IR GARDUS ALUS.
Baltosios Mėškos alus turi geriausio Europos apynių alaus skonį.
Taip, tai tikras, pilna ta žodžio prasme, apynių alus.
DISTRIBUTORIAI IR PAVIENIAI PIRKĖJAI NESIGAILSITE, KREIPĖSI TIESIOG Į
WHITE BEAR BREWING CO., INC.
400 E. MARGARET STREET, THORNTON, ILL.
Telefonas: THORNTON 5539

VIENYBĖ

LITHUANIAN WEEKLY
Established 1889

JUOZAS TYSLIAVA
Editor and Publisher

Editorial and Business Office:
412 Bedford Avenue
Brooklyn 11, N. Y.

Evergreen 4-0862

Entered as Second Class Matter
October 23, 1950 at the Post Office
of Brooklyn, N. Y.

Subscription Rates:

USA per year \$5.00
CANADA and other countries \$6.00
Advertising Rates on Application

SAVAITĖS IVYKIAI

SKAUDUS ANTAUSIS

Gerai, kad prezidentui Rhee nepavyko išlaisvinti visų korejiečių ir kinų, atsisakiusių grįžti namo. Priešingai atveju, pasaulis nebūtų turėjęs progos pamatyti dar vieną labai didelę komunistų propagandos nesėkmę.

Likusieji belaisviai Korejoje ne tik nesutinka grįžti, bet net atsisako kalbėtis su komisarais. Belaisvių neapykantą komunistams yra tokia didelė, kad net jų "globėjai", išskyrus čekus ir lenkus, žinoma, sudarantys mažumą, nedrįs ta jų versti.

Tai tikrai skaudus antausis raudonųjų propagandai.

Kaip tie belaisviai, komisarų raginami grįžti, jaučiasi, rodo šis pasikalbėjimas:

— Ar kartais nepagalvojate apie tėvus, brolius, seseris ir gimines namie? — klausia komisarai.

— Taip, aš apie juos galvoju dieną ir naktį, — atsako belaisvis.

— Kodėl negrįžtate? — klausia komisarai.

— Neturiu pas ką grįžti. Komunistai juos išvadė, — atsako belaisvis.

Aišku, kad po tokių klausimų ir apsakymų, pasikalbėjimas tarp komisarų ir belaisvių turėtų nutrūkti.

Nežiūrint to, vilkai avių kailiuose tebesivaisto Korejoje. Kinijos ir Korėjos komunistai, kaip ir Maskvos agentai, dar vis įsiekia kvalines už save. Bet veltui. Žmonės, kuriems teko gyventi komunistų rojuje, nesiduos apgauti. Taip buvo po antrojo pasaulinio karo Vokietijoje, taip dabar yra Korejoje.

KADA ĮSITIKINO

Buvęs Jungtinių Tautų vyriausias kariuomenės vadas gen. Mark V. Clark, kurį New Yorkas pasitikio kaip herojų, sako:

"Aš įsitikinau, kad komunistas yra klastingas ir piktas priešas, siekias valdyti pasaulį. Juo negalima pasikliauti — tai be doros, be sąžinės žmogus. Gerai žinodami jo klastą, mes turime būti sargyboje. Mes turime būti stiprūs, drąsūs ir ryžtingi naujos agresijos atveju."

Taip šiandien kalba generolas Clark. Taip kalba visa Amerika, pagaliau įsitikinusi, kad komunistas, faktinai, yra pavojingasis priešas, negu nacizmas bei fašizmas.

Bet, kiek metų praėjo iki Amerikos, pradėdant viršūnėms ir baigiant eiliniu piliečiu, įsitikino, kad komunistas iš tikrųjų yra pavojingas.

Tik reikia atsiminti antrąjį pasaulinį karą ir jo kvaitulį santykiuose su Sovietų Rusija. Ar ne mes, lietuviai, buvome pravardžiuojami "pronačiais" tik todėl, kad drįsime atvirai pasisakyti prieš bolševikus ir jiems daromas nuolaidas? Kam, jeigu ne mums, būdavo nuolat primenama, kad "sovietai yra Amerikos sąjungininkai?"

Deja, tas kūdiškas Amerikos politikų pasitikėjimas Kremliaus žulkais šiandien brangiai kaštuoja. Pirmoji turto, kraujo ir gyvybės kaina už klaidas Teherane, Jaltėje ir Potsdame jau sumokėta Korėjos kare, kuris, faktinai, dar nėra baigtas.

Ar nuostabu, kad pagaliau Washingtonas su nepasitiki- jimu žiūri į Londono mėginimą "dar kartą kalbėtis su Maskva"?

KRATINYS APIE RIMTUS REIKALUS

(Vietoje spaudos apžvalgos)

"Nepriklausomoje Lietuvoje" laikas nuo laiko yra spausdinamos tūlo "hlj" oro "paštu iš tremties" žinios iš Vliko.

Šias žinias yra įdomu pasiekti, pav., nuo 1951 metų, kada Vlikas nepatvirtino Reutlingeno susitarimo. Kiek joje buvo karčių pastabų apie Vliką pasakyta, ir kiek teisybės!

Nieko nepadarysi, spauda yra laisva, ir tam yra, kad joje apie viską būtų rašoma. O ypač politiniai ir visuomeniniai veikėjai turi būti pasirodę, kad apie juos bus rašoma, ir tai ne vien malonus dalykai, bet ir labai nemalonūs, kai reikia.

Bet vis dėlto tam tikrų taisyklių reikia laikytis. Būtent: reikia rašyti tik ir dėstyti faktus, ir nereikia rašyti prasimanymų.

Nėra visados aišku, kur savo korespondencijoje "Nepriklausomos Lietuvos" korespondentas iš Vliko reiškia savo nuomonę, o kur jis tik perduoda Vliko sferų pletkus ir tose sferose sklindančias insinuacijas ar keistus samprotavimus.

Ko tik "N. Lietuvos" korespondentas savo žiniose iš Vliko apie tą Vliką pats nebuvo priarišęs! Štai š.m. balandžio 22 d. jis rašo apie Vliko posėdį, kad jis "ne konkrečių darba dirbo, bet mirusiųjų sielų, iš vienos pusės, ir mistika pagrįstos organizacijos atstovo išleidimo klausimą" svarstė... tris dienas! "Vežimas vietoje" rašo jis, "nes pasakėtojas veiksniškai — gulbė, lydis ir vėžys — tuo tarpu, kaip atrodo po pastutinio Vliko posėdžio, yra galimgiausi."

1953. V. 20 d. jis prisimena apie galimą grįžimą Vlike į santykį 5:5" kuris, kaip žinoma, ilgą laiką buvo fatališkai sudaręs klaidingą atmosferą bei "būseną be išėjimo."

"Atrodė, kad Vlikas jau bus baigęs kadrylius ir partinę aritmetiką, bet pasirodo, kaip kam svarbiausia yra partinė aritmetika" rašo "HLJ" balandžio 22 d. numery. 1952. I. 3 d. jis rašo, kad "po lapkričio 17 d. penkių prieš penkis atsisojimo, Vlikui nebėliko kitos išeities, kaip tiktai polisis. Ir Vlikas išsisi..." "Pfulingeno uždarymas verčia visus "virtinti savo syvuose" ir gal dėl to "skesti smulkmenose."

Norėtusi, kad Vlikas pagaliau išgyventų aklastovį ir rimtai susitvarkęs vykdytų ta uždavinį, kuriam jis yra skirtas..." 1952. XII. 13 d. jis rašo:

"Ne ką daug ši kartą galiu pranešti "N. L." skaitytojams iš Vliko, bet ir tai nesudaro malonumo. Čia ypač nemaloni "istorija" išsivystė dėl vieno asmens, kurį kitas asmuo "apkombinavo."

Ir taip toliau ir taip toliau.

Ir tai dar nėra patys baisiausi pasakymai. Didėsnio Vliko suniekimo sunku būtų rasti, bet tas pats korespondentas š.m. rugpjūčio 5 d. prikiša kitiems Vliko kritikavimą ir net niekinimą, ar net nekultūringumą, nenuoširdžiu priemonių panaudojimą. Nesuprantama, kodėl "N. Lietuvos" korespondentas kai kada būtinai nori baltinti tai, ką jis pats per porą metų taip juodomis spalvomis maliovojo. Nebent veikia ir jam "Vliko atmosfera?"

Toje korespondencijoje išdėstyti samprotavimai yra daugiau nei savotiški. Jie tik parodo, kad niekas Vlike iš esmės nepasikeitė ir kad jo baltinimu dar anksti rūpintis.

Ten rašoma apie įvairias nuomones dėl veiksmų konferencijos pobūdžio. Vieni, esama, kad jį turi būti manifestacinio pobūdžio, kiti kad jį turėtų būti studijų ir nutarimų pobūdžio. Kas būtų geriau, apie tai galima diskutuoti. Jei norima manifestuoti, tai reikia turėti ką manifestuoti. Rodos, visai logiškas samprotavimas, kad jei norima manifestuoti vienybę, reikia ją pirma sudaryti, nes priešingu atveju gali gautis ne

vienybės manifestacija, bet nesutarimų, ar, kaip "N. Lietuvos" korespondentas pats rašė, kokių tai politinių kadrylių ir partinės aritmetikos.

Bet net ir šiuo atveju galima svarstyti klausimą: šaukti konferenciją ar nešaukti, tuos savo kadrylius laikinai atidedant į šalį, jei, žinoma, patį konferencija nuosirdžiai būra šaukiama ir nuosirdžiam tikslui skirta, bet ne tiems kadryliams soti ar partinės aritmetikos uždavinius spręsti, bet visuomeninei glumyti.

Bet kodėl nuomonei, jog lietuvių politinė konferencija turėtų būti svarstomojo pobūdžio, reikia prikišti tikta valiją ir tą nuomonę prikišti tik "nusišalinusiems" iš Vliko ar jį "neįėjusiems"? Tokios nuomonės yra, pav., LLK. — ar ir jis jau nori "įžengti" į Vliką?

Is minėtos korespondencijos tenka spręsti, kad Vliko sferose labai jau keistai samprotaujama dėl lietuvišku jėgų konsolidacijos. Korespondencijoje kalbama apie tūlus raginimus kai ka į Vliką priminti, kai ka gražinti, kai ka reabilituoti. O, girdi, visi, kurie Vliką kritikuoja, vis dėlto siekia jį kaip nors pateikti? Gal, sako, kas nors rimtesnio ir išeity, jei tu nedorėlių prie-

Antrasis pasaulinis karas, išsiliepsnojęs 1939 m. rudenį, nieko gero Lietuvai nelėmė. Jau pats vienas hitlerinės Vokietijos — bolševikinės SSSR (dviejų mirtinų antagonistų) sudraugavimas pranašavo didelius pavojus. Tas faktas, kad Lietuva pasiskelbė būsianti neutrali ir to neutralumo griežtai laikėsi, nieko čia padėti negalėjo. Ji buvo ant kelio tarp anų didelių, sunkiai apsiginklavusių diktatorių (kartu ir totalitarinių) valstybių, kurios savo "draugystę" priedangoje taikstėsi kita kitiems nusukti spranda. Taigi, šios ar toks Hitlerio ar Stalino ėjimas Baltijos — Juodosios jūros erdvėje slėpė savy Lietuvos neišvengiamą audra. (Netrukus sužabavo pirmieji žaibai — "ispranė" Lietuvos SSSR kariuomenės igulos...)

Nežiūrint to, lietuvių tautos didžiama nepasidavė panikai.

"Aršiau mirties nebus", raminosi ūkininkas, darbininkas, valdininkas, intelektualas, ir ramiai tęsė savo darbą, tarytum niekur nieko. Užtat ir krašto ūkis išvengė skaudesnių liūzių, o jo prisitaikymas naujoms (karo meto) sąlygoms vyko sklandžiau negu tikėtasi. Vargo patyrusi tauta kietai laikėsi išminties: geriau tegu po manęs lieka, negu pristigsiu aš.

Kai SSSR jėga užpuolė (birželio 15, 1940) ir ją okupavo, rado šalies ekonominį gyvenimą normalu ir sveika. Raudonosios armijos kariai, stebėdami užkimstas prekybos krautuves, daliai pasirėdžiusius miestiečius, švarius ir ba tuotus ūkininkus, iš karto buvo linke tikėti, jog čia, istikrųjų, eanti "buržuazinė propaganda", kaip juos politiniai komisarai prieš įsiveržiant Lietuvon švietė. Ypatinai juos nustebino lietuviško lito pajėgumas:

Ko jie bolševikinė savo tėvynė nealėjo įprkti už 5 rublius. Lietuvoj nusipirko už vieną litą.

Kartu su armia atslinko Lietuvon istisi būriai Kremliaus mokyklos komisarų — įvairių sričių specialistų. Visų jų pagrindinis uždavinys buvo tas pats: trumpiausiu laiku ir visomis priemonėmis užimti Lietuvą "suproletarinti" (sakykime: nuspausti vietos gyvenimo štandartą iki SSSR respublikų lygio) ir paversti ją tarybine, SR. Griaut lengvųjų,

monės būtų tinkamos, kultūringesnės ir pan.

Visa tai skamba labai pigiai. Pirmiausia, argi reikia bet kieno kokių "tūly raginimų" rūpintis visų gyvų lietuviškų jėgų apjungimu ir konsolidavimu? Ar tai nebūtų paties Vliko uždavinys, be jokiu raginimų iš šalies? Ir ar Vlikas yra kokia privati nuosavybė tū, kurie jame šiandien sėdi? Ar jis neturėtų būti išraiška visų lietuvių vieningo veikimo kovoje dėl savo Tėvynės laisvės? Ir kas suteikė tam ar kitam Vliko nariui moralinę teisę vieus kitus rūšiuoti pagal jų priemonių "nuosirdumą" ar "kultūringumą", kai to nuosirdumo ir priemonių kultūringumo pačiame Vlike stokoja daugiau, negu bet kur kitur? Ir kodėl Vlike kitus vertinama pagal save? Jei kas dabar Vlike sėdi, kodėl jis būtinai galvoja, kad tie, kurie nuosirdžiai siekia lietuvių konsolidacijos užsieny, tai tedaro tik vienu tikslu: vienu ar kitu būdu jį ta Vliką pateikti?

Šiandien tenka daugiau rūpintis, kad Vlikas ne tiek daug kenktų mūsų politinei rezistencijai. Ir labai, labai daug kas tektų jame taisyti, kad visoms organizacijoms ateitų noras jį "patekti". Kol tų dalykų neįstengiama suprasti, vis išsina toks minčių kratynis, kaip to "hlj" — Nepr. Lietuvos oro pašto bendradarbio. S. K.

KERSTENO KOMITETO LIUDININKAMS ZINOTI

Mūsų veiksniai paragino viso pasaulio lietuvius tinkamai pasiruoti Kersteno Komitetui liudyti, rinkti dokumentinę medžiagą ir surašyti parodymus.

Kiekvienam aišku, kok: milžiniškas kiekis medžiagos bus surinktas, kai tūkstančiai yra gyvu liudininkų. Kadangi ta medžiaga yra vertingiausias istorinis šaltinis Lietuvos istorijai bolševikiniam laikotarpiui nušviesti, tad reikia jos dublikatus palikti lietuvių rankose. Todėl visi tautiečiai, kurie ruošia minėtam reikalui medžiagą, Pasaulio Lietuvių Archyvo prašomi ruošti ją dviejuose egzemplioriuose, būtent: jei rašoma, tai rašyti per kalke, jei daroma foto ar fotostatine kopija, tai daryti du egz. ir t.t. Vieną egzempliorių įteikti, kur nurodyta, o antrą jį pasiusti Pasaulio Lietuvių Archyvui (2601 W. Marquette Rd., Chicago 29, Ill.).

Šis rinkinys bus liudininkas, kaip lietuvių, išlaikyti po pasauli, narsiai kovojo už Lietuvos laisvę.

Pas. Liet. Archyvo Direktorius

Dr. Jono Balio angliskai parašytas straipsnis apie lietuvių ir latvių mitologijos panašumus ir skirtumus yra atspausdintas leidiny "Spiritus et veritas", kurį išleido latvial Vokietijoje savo etnografo ir teologo K. Kundzins 70 metų amžiaus sukaktuvėms paminėti.

KAIP BOLŠEVIKAI PASMAUGĖ LITĄ

Aršiau mirties nebus, — raminosi Lietuvos žmonės. — Už litą buvo siūloma 5 rubliai. — Žmonės veržėsi į bankus. — Enkavedistų šešėliai.

JONAS K. KARYS

Spausdinamos knygos Nepriklausomos Lietuvos Pinigai autorius

negu statyti. Pasitelkę vietos komunistus, kurių Maskva čia buvo apie 700 prisitauginusi, tūkstantį kita šiaip jau komunistų pritarusių oporininkų, patyrę komisarai atliko savo uždavinį stačiai neišvaiduoma sparta. Po dviejų mėnesių, neseniai žydėjusios Nepriklausomos Lietuvos vietoje, nešalioskas baltijos galėjo pamatyti baisesaus skausmo iškreiptu veidu sparčiai brenantį skurdan jos šešėli.

Persiūdami Lietuvus "kapitalistinį ūkį" ir "socialistinį", bolševikai visu įnirtumu čiupo "ataskaiton" ir lietuvišką litą. Tačiau šiame reikale jie, kažkodėl, bolševikinės skubos neišvystė. Po kelių konferencijų Maskvoj ir Kaune tapo priimtas nutarimas:

Palikti litą apyvartoje iki pats kesikeičias gyvenimas jį iš tenai išstums.

Didžiausiam visuomenės nustebimui, okupantų paskirtasis Finansų Ministeris birželio 21 d. uždraudė "daryti ir priimti Lietuvoje mokėjimus už prekes ir patarnavimus rubliais bei čeroncais." Vadinasi, litas pašaliko savo pozicijoje kaip buvęs.

Bet kaipgi be okupantų rublio? Oficiali politika savo keliu, gyvenimas — savo. Šimtai tūkstančių po visą Lietuvą pasklidusiu "raudonųjų karių", ilgai nemačiusiu namie laikrodžio, mulo, lašinių, gerųjų drabužių, atakavo Lietuvos krautuves visu užsidegimu. Negaudami už rublius, jie ėmė dairytis litu.

Prasidėjo nelegalūs pinigų mainai ir spekuliacija.

Netrukus už 1 litą buvo siūlomi 5 rubliai (kas, maždaug, ir atitiko to laiko abiejų piniginių vienetų perkamųjų galių santykį). Taigi, rublis pradėjo plaukti Lietuvos ūkin nuo pat okupacijos pradžios. Dauguma vietos gyventojų priiminėjo už parduodamas gėrybes SSSR pinigus visai nebedami draudimo, nes kam gi galėjo dar būti neaišku, jog tie pinigai ne šandien, tai ryt turės būti legalizuoti? O Finansų Ministerio birželio 21 dienos įsakymas buvo traktuojamas tik kaip tam tikras mėginimas bent laikinai pridengti dūmiais kitus Maskvos užsimojimus.

Bolševikų okupacinei armijai Lietuvon įsibrovus, taupytojai masiškai puolė bankus bei taupomąsias kasas gelbėti savo pinigų. Stambių taupytojų buvo nedaug, o indėlių, suma tuo metu siekė 150 mil. litų, tad aplink išmokėjimo langelius susispietė šimtai tūkstančių žmonių. Tokio spaudimo joks bankas negalėjo ištesėti, tuo tarpu L. Emisijos Banko rankas jau buvo surištos. Birželio 17 dieną nauji krašto seimininkai indėlių santaujų išmokėjimą suvaržė: leido išmokėti kiekvienam indėlininkui termininių, netermininių ir einamąją sąskaita indėlių tikiai iki 250 litų per savaitę. O kad ir tie sumažinti pinigų graibystimai liautųsi, vienur kitur pasišvaistė aplink bankus pabaisų pabaisa — NKVD policininkai. To tik ir bereikėjo! Milžiniška indėlininkų dauguma atsisakė net tomis gatvėmis vaikščioti, kuriose stovėjo jų santaupas globopjė bankai.

AR LAIVAS SKĖS?

YRA sakoma, kad kai kurie inamiai nujaučia laivo nelaimę ir iš anksto iš jo pabėga. Sunku būtų patikėti, kad be audros nuskestų, nors ir ant nemalonus sekulmos užėjęs, maskvinio fašizmo didlaidis.

Jeigu taip ir galėtų atsitikti, tai prieš galą jis dar mėgintų paleisti truškinančią torpedą į laivą, papuoštą laisvųjų pasaulio tautų vėliava.

Juo labiau, kad šio laivo vairuotojai labai pavojingai kartais atsuka savo šoną į komunistinio žvėries nasrus...

Kartais net kažką baisesaus gali pagalyvoti tos pačios desperacijos apimtas maskvinio despotizmo pavergtas is Rytų Europos žmogus...

Čia jam is Vakarų patariamai dėti pastangų išlaisvinti, tikintis visokeriops paramos. Čia jis, nedavalgęs, mušąs su ginkluota komunistų policija dėl jam Dėdės Samo dovanojamo maisto pakietėlio. Čia dar žadama ir šiltesnį drabužių žiemai padovanoti...

O tuo tarpu Jungtinių Tautų "palociuose", Didžiajam New Yorke, labai atsakingi vy-

TRUMPAI ir AIŠKIAI

SIMAS URBONAS

KAI atskiro žmogaus, arba ir visos tautos, gyvenimas atsiduria tokioje būklėje, jog mirtis nelaikoma pačia didžia blygybe, — žmogui belieka vienintelė garbinga akcija — žūtibūtinė kova...

Kas ikišiol dar netikėjo, kad komunistinė sistema yra baisesnė ir už pačią mirtį, tas yra priverstas patikėti bent dabar.

DABAR, kada šimtai tūkstančių antrojo pasaulinio karo išbuktų benamių, buvusių DP, kaip geriausi gyvieji liudininkai, žodžiu, plunksna ir savo parodymais, šventai prišiekę, šaukia didžiu balsu lipekiam laisvam pasauliui apie baisesnią komunistinės rusų imperijos pavojų.

Kada bolševikinio smako žiaurybės yra paaiškėjusios ne tiktai Katyno, Praveniškių, Panevėžio, Teišių-Rainių mškos, Ukrainos didžiųjų kalėjimų masiniuose kapuose, bet ir kankinės Korėjos žemėje, kur belaisvių stovyklose, ar pakeliu į jas, komunistinio žmogaus - gyvulio malonumui, keršto saldylbei, patirti, — žiauriausiu būdu nukankinta šimtai geriausių Amerikos ir kt. J. Tautų karių...

Prieš norą mūsų vaizduotėje iškyta jaunų vyrų lavonai, spygliuota viela surištomis rankomis, iš arti peršautais pakaušiais, mirtinai nukankinti, leidžiant elektros srovę...

Pagaliau — DABAR, kada iš braskandio sovietinio laivo bėga, kaip ir kur tikta galėdami, tiek totalinės desperacijos apimti pavergtieji įvairių tautų žmonės, tiek didieji, patikimieji bolševikinio kašalo tūzai. Jie bėga, labai rizikuodami savo gyvybe. Jie bėga laivais, iektuvalis ir žeme, nes gyvenimas sovietiniame "rojuje" pasidarė baisesnis ir už pačią mirtį...

Taigi, tik dvi kategorijos žmonių šiandien gali dar girti tarybinę santvarką, nurodydami ją pavyzdžiu Vakarų laisvųjų gyvenimiam žmogui. Tai tik silpnapročiai ir Maskvos agentai...

"Pax sovietica" vėl neriasi is kailo, kad, čia grasinamais, čia "kilniais" pažadais ir didžiausia taikos "meile", vėl kuriam laikui užliuluotų patogumų mėgėjų protus. O tuo tarpu jų pasirengimai kad ir pvz. Korejoje — ta ten sukurtą "taika" vos vos išlaiko ant plaukelio tekybantia...

KODĖL MES NESUKYLAME?..

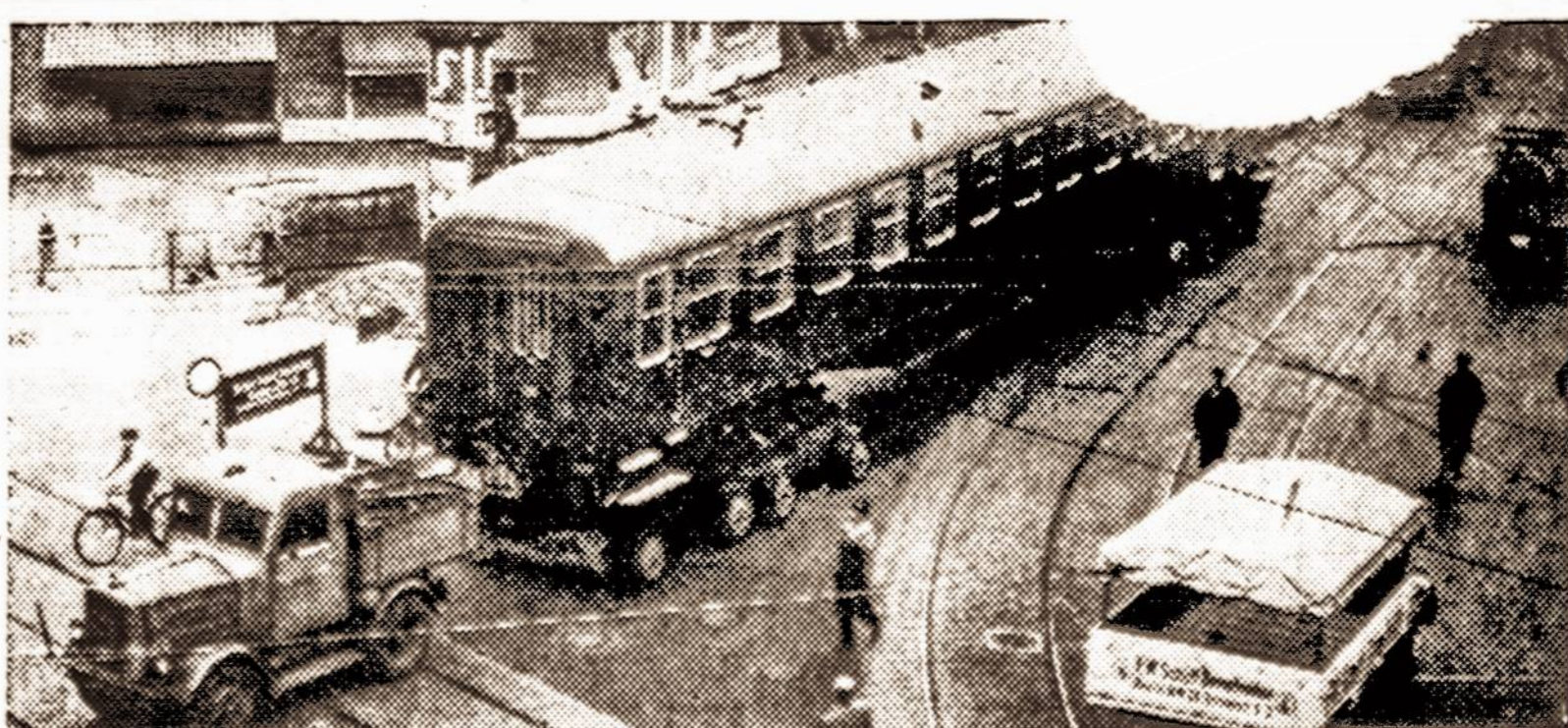
Mr. Kerstenas, būdamas Europoje, kartą yra pasakęs, jog komunistas turis būti nšluotas nuo žemės paviršiaus...

Deja, vien nuogų žodžių neužtenka. Reikia milžiniško vieningo darbo. Reikia pirmiausia kiekvienam lietuviui, visai Pasaulio Lietuvių Bendruomenei — sukilti savyje!

Kersteno rezoliucijai paremti, lietuviui buvo paslantu apie 25,000 laisų ir telegramu. Gerai, o kurgi buvo, kodėl ramiai sau snūdurlavo šimtai tūkstančių lietuvių?

Ar mes tik taip "užversime" protesto laisikas JAV senatorius ir dabar, jeigu kiltų politinių mainų pavojus Lietuvai?

Tad: Kol mes visi iki vieno nesukilsime prieš savaį nevieningumą, prieš pavdo saviesiems "vėži" prieš pačių susnūdimą ir ankerpėimą, orišė didelį "mandrumą", nesilankant lietuviškuose barenuimuose, prieš visa ko kritikavimą ir nieko enveikimą, prieš urvini žmogų, kuris jau su pašaipe, ir tik puse akies is tolo tepažvelgą į lietuvišką laikraštį, i knygą savo gimtąja kalba, — tol neturime stebėtis, kodėl prieš kruvinąjį komunizmo dievaitį nesukyla didieji politikai, — kodėl negali sukilti sovietų pavergtos tautos. Kodėl tas komunistas kalaviju ir ugnimi ikišiol negalėjo būti nušluotas nuo žemės

Berlynas ruošiasi savo metinei pramonės parodai

JUBILIEJINIS LAIŠKAS A. GALDIKUI

Didžiai Gerbiamas ir Brangus Maestro!
Spalio 18 dieną Jums ir Jūsų draugams ir gerbėjams laiškas buvo sustojęs vienai akimirkai. Tą dieną mes intymiai draugų ratelyje minėjome, o lapkričio 1 dieną Grand Paradise salėje viešai švėsimė Jūsų 60 metų sukaktį.

Turiu prisipažinti, kad esu gerokai nušėdęs. Nušėdęs ne todėl, kad dabar Jūs jau esate paženklinatas tokio "kanaunikiško" amžiaus (nes žinau labai gerai, kad Jums yra gyvuojate du 30 metų jaunuoliai), bet todėl, kad "reikalinga" apvalaus metų skaičiaus Jūs visai pagerbti. Esu įsitikinęs, kad apvalios jubiliejinės datos yra būtinos dvišios puskarininkų (arba, anot Jūsų meistriško keiksmožodžio, "dvišios utėlių") veiklai apibūdinti, apie milijonus gi Jūsų formato galima kalbėti kiekviena Dievo diena. Jūsų jubiliejui "fona" sudaro "stravinskizmo" ir kitų politinės epilepsijos reiškinų plokštumos, — bet kokių puikių švėtėjimų praskamba šiame be vilties vis pilkėjančiame fone Jūsų liepsningos spalvos!

Vidinio turinio žmogus

Tarp kūrybinės intencijos liepsnos ir logoso, tarp turinio ir formos, tarp meno magijos ir techninio formavimo, tarp "orientališko" ir "klasiško" žmogaus vyko visa Jūsų gyvenimo kova dėl specifinės išraiškos. Tokia kova yra būdinga lietuvių kultūros pasireiškimas, — kultūros, kuri daugeliu atvejų yra spekuliatyvinė, filosofinė ir abstrakti. Ji yra iš viso būdinga šiaurės kultūroms, nes šiaurės žmogui yra

dai, anglai, flamandai, vokiečiai ir kiti, Galop, su impresionizmo laimėjimu, peizažas laikinai užkariavo centrinę poziciją tarp kitų tapybos sričių. Impresionistai gi, kurie po Venecijos tapybos pirmieji atidavė duoklę gryno kolorizmo genijui, buvo kartu ir pirmieji, kurie iš esmės išėjo prieš literatūrinį motyvą menė. Jiems svarbiausia buvo sukurti formalistiniai tobuli, šviežioje stilingai išdirpdyta, atitraukta gamtos gabala. Bet ju mokėdavo Van Gogh'as pasidarė kartu ir jų priešas, nes Van Gogh'as buvo, kaip ir Jūs, "turinio", vidinio tikėjimo žmogus. Jis buvo šiaurietis, "orientališkas", o ne graikiškas kūrėjas ir jo teotukas, panašiai kaip ir Jūs, virpėjo ugnim. Jo peizažai, kaip ir Jūs, yra gamtos dramatinio judesio, komiško, antgamtinio pajutimo produktai. Yra dar ir kitas mistikas ir "orientališkas" žmogus menė, kuris yra artistas Jums. Tai bizantinietis El Greco. Tie, kurie kūrė biniu pažvelgę į jo Toledo peizažą Metropolitan Muziejuje New Yorke, juto ir tą vulkaniską neramumą, kurio įsai yra nesamas". Koks gražus uždavinys būtų sukurti knyga, pavadinta "El Greco, Van Gogh'as, Galdikas. Stilistinės analizės ir meno psichologijos studija." Nuo El Greco baroko iki Galdiko baroko yra netolus jau toli. Cezann'o žodžiai, "Ee sušaudinimo nėra meno", tikrai visu trijų menininku vedama tendencija vaizduojančia pasakia.

Miško ir medžio gerbimas

Marija Gimbutienė savo veikalė apie senovės lietuvių dvasinę kultūrą rašo, kad "lietuvių ir visų baltų religijai yra labai būdingas miško ir me-

Čiurlionis - Baltrušaitis - Galdikas

Po tokios knygos reikėtų

senovės dvasiniam gyvenimui lietuviška gamtos apjūta, sis pajutimas neturi ir so bendro su priešmū dvasiniam laimėjimui. Koks stumumuose, su etnografinė tematika, su lietuvišku trobu ar gražių medžių baznyne vaizdavimu. Tautiškas menė yra visuomet dvasiniam spaudimui, ypatingos atmosferos atmosferos stebuklas ir ji realizuoti gali tik tas, kuris su stebukla nešioja savoje. Tautiškas gamtos motyvus neturi jokios reikšmės. Van Gogh'as ir savo pietu Prancūzijos peizažuose pasidiko germanu, o Delacroix dirbdamas Atrikoje — prancūzu. Taip ir Jūs sukūriote Prancūzijoje visą eilę Schwarzwaldo gamtovaizdžių, kurios as nebijau pavadinti gentilais ir grynai lietuviškais. Juose yra laimingai iforminta toji ir gamta ilieta, didžiai padidinti nuotaika, kuri lenvai gali ma surišti su gamtinio pietizmo lietuviuose.

Jurgis Baltrušaitis, eilėraštyje "Smilgų šlamesys" žodžiais: "Nusielenk, praeivi, žolyte! prie tako" ir daugelyje kitu eilėraščių liudija apie lietuviška dievotumą gamtos nusielenk. Ši dievotuma išreiškia viena Baltrušaitio ir Čiurlionio kūryba. Baltrušaitio eilėraščių gi galima lenvai išskirti tris Jūsų ir Čiurlionio tapybos reprodukcijomis. Kartu visus Jūsų trijų kūrinių apibūdina, dabar jau legendiškos Lietuvos, aromatu.

Po tokios knygos reikėtų

Turizmo sezonui pasibaigus, Florencijos (Italijoje) dailininkai turi progos dirbti.

KARO METO DIENORAŠTIS

Gabrielė Petkevičaitė

(Tęsinys)

Jūsų tapyba. Sis prancūzų meno teoretikas savo Jums skirtoje knygoje "Galdikas — Traugike Lithuania" rašo:

"Galdiko dvasios savotiškumas pirmą kartą pasirodė "barbariškų" nature-morte'ų cikle, kuriam jis temas ima iš lietuvių liaudies meno. Tie paveikslai yra nuspalvinti pagonybės. Pagoniškos tradicijos ir savokos yra išlikę tarp lietuviškos krikščionybės papročių ir apeigų. Krikščioniški dievai tėra tik stabai. Lietuvis žemdirbys kuria vienybę iš savo vidaus būties ir iš išvirsinio pasaulio. Jo bendradarbinimas su motina gamta yra mistinio panteizmo primityvi forma. Kokios nebūtu apeigos, jo tikėjimo branduolys visada lieka nepasikeitęs. Žmogus sudieviną žemę, tą gyvybės principą... Galdikas niekada neįveikė savo vaikystės dievų. Ar jo bendravimas su juo atvaizdas nepasireiškė legendinės vizijos pabudimu? Tapytojas senajam tikėjimui suteikia naujo ir šviežio kraujo. Jis atlieka sunkų perėjimą iš nature morte'o į gyvą gamtą, jis sugyvena visata. Tas animistinis tikėjimas, ta galia įžvelgti ir suvokti gamtos dievišką prada, jį paskatina atarsti Lietuvos paslaptį prisotinta atmosfera. Jis atsiskaido grynai formalitinio pobūdžio išsivysimui. Tiesa, jis buvo visiškai bejėgis sunaikinti mitologinei nuotaikai. Ka tai reiškia? — Galdikas atskleidžia visur esančią antgamtinę jėgą. Nors jis tapo nesigriebdamas simboliu, nors jis sakė nesekas gamtos, jo medžių pavėšiai, jo mišku aikštelės, ir jo lygumos yra užburti gamtos reginiai."

— E! nemiegotos naktys! — tariau sau, — Išmiegosiu, ir pasaulis bus vėl malonus... 1914 m. liepos 19 d.

Karas! Iš tikrųjų! Ar gi būtu karas?

Vaikams dar miegant, anksti iš ryto įbėga į mano kambarį susirūpinusi ir susigraudinusi tarnaitė.

— Pany! Karas! Ir mūsų P-oko (nuomininko) sūnų, kur iš kariuomenės grįžo, šaukia, ir Girelės (mažas kaimelis tuoj už miško, paviškelyje) P-tienės vyrų... Sako visur, visur, kur jaunesni ir vikresni vyrų, visur renka, visus šaukia... Pa-lieka vienos gyvenančės ir mažai našlaičių, Klyksmas, verkamas visur neįpasakytas, — bekalbėdama tarnaitė ima kukėti, ašaras šluostyti priekaisiu.

— P-tienė čia pat virtuvėje rauda... ar panėlė negalėtųmėt kaip pagelbėti?

— Jau čia tai jau nieko nepadėsiu, — at-akiau, — nebent mažai vaikus auginti, bet iš kur tas karas gali būti?

Tarnaitė, dar kažki ko iš ma-

nes belaukiančiai, čiaiu varyti:

— Eik, ramink P-tienę, kad neraudotų. Pasakyk, kad niekas nieko apie karą negirdėjo. Iš kur jis taip ūmai atsiras?

P-tienė visai betarpiš moteris, net buta nuo svetimu samdėsi.

Papusrėčiavę nuėjome visi į nuomininko atsiveiktinti su jo sūnumi. Juodakis vaikas sutiko mus gana giedriu veidu:

— Koks čia gali būti karas? — kalbėjo šypsodamasis: — Šaukia atsarginius. Gal nori patikrinti?... nors nė sykio, rodoši, taip nėra dare... bet kas juos gali suvaikyti?!

Visi jo namiskiai irgi ramūs. Niekas karu netiki.

— Užėjo kas rusai... — sako tėvas: — Ar tai pirmiena? Ar jam žmonių gaila? arba tu gyvulių? Pakamuos ir paleis. Žnoma... Tik eištis, daugiau čia nieko ir būti negali.

Kalbamės visi sustoję kietame, Neiname ir vidų, kad nesutrukdytumėt moterims ruošti. Tuoj už trobų žaliuoja girios tamsi siena, bagiry avizu melsvas žalumas pamaino miežių gelsvni ir abu drauge vėio supami banguoja lyg upė potvynio metu. Mūsų sodva šypsoi linksmi iš tolo įvairiausiais medžiais. Juodakis vaikas pasidares, vis tik atsiduso:

— Gražus kampelis... — Juk viso ko galime laukti, jei būtu karas — čiaiu neruododamasi kalbėti, — O jei rusas lieptu kariavims ne būtinai ta kampelis, bet bent kur Lietuva apšaudyti, ar šaudytumei?

— Kad jie nesulauktu, — ešterginkai mostelėjęs ranka sušuko vaikas, savo juodomis akimis sužalėdams.

Šiaip ramiai ir subyginamai giedriai atsiveiktiname.

Je — iš tikrųjų toliau varytu, tuoj rašyti — buvo pastatini žadančio dar ta pat diena iškeliauti vaiko žodžiai.

— Kas čia vargs! — kalbėjo dar tėvas. — Moters, tai jau

tuojau triukšmą kelia: "karas! karas!" — Nei čia jo buvo, nei bus... Per "povstaniją" lenkai — ponai buvo sušumiję, reikėjo jie sudrausti, Tad ir matėm karą. Dabar ponams karas ne galvoje, o jei ruskis su turkais, arba japonais susipeš — tai gali būti bėda tik jam, — rodydamas į sūnų, — o mums jokios bėdos...

Tą pat dieną gavome ir mes įsakymą į valsių, į Rozalimą, savo arklius pristatyti. Išvažiavo su jais brolis, Vyrų, tinkamų kariuomenei, neturėjome. Brolis turėjo jau su viršum penkiasdešimt metų, vaikų vyriausias penkiolika, mokytojas, kaip vienturtis atleistas nuo kariuomenės tarnybos.

Kaip likimo malonus nusišypsojimas praslinko visas mėnuo... Žaibo greitumu prašė. Užsibarikadavę savo mažame sodžiaus kampely, lyg sapnuote persapnavome visą laiką, nieko daugiau nematydami, kaip medžius, gėles, daržą sodą, girią, pievas, laukus, ir nieko daugiau negirdėdami, kaip paukščių čilbesį ir naminių paukščių karkšėjimą.

Toks poilsis stiprina ne vien kūną, bet ir jaunina dvasią seniams, o apie vaikus nėra ko nė kalbėti. Mano nemiegotos naktys net iš atminties išdilo.

Vaikai, tiesa, turi siek tiek rūpėsio. Abu vaiku pasilikto teje pačioje klasėje antriems mokoms. Gavo laisvalį pagyventi tik dvi savaites, o paskui pamokos: reikia pavyti, kame buvo atsilikę.

Lankė, tiesa, mus sodiečiai — kaimynai, dalydamiesi savo smulkiais rūpėsiais ir džiaugsmais, bet sodiečių lankymas mums tylos ir ramumo harmonijos netrukdė. Artimiausio kaimyno, mūsų nuomininko, sūnų jau iš Vilniaus parvažia-ve radome iš kariuomenės sugrįžusi. Gražus, didelėmis juodomis žibantiomis akimis vaikas ir susipratęs lietuvis, Malenu susitikus su juo pasikalbėti: Kaukaze tarnaves, daug pasaulio matęs, gražiai pasakoti moka. Vaikai, kur bus, kur ne, kur ne, o vis prie jo lauke. Ir visa nuomininko šeimyna iš džiaugsmo, kad susilaukė to vaiko, šventadieniškai nusiteikusi. Ar eina kur, ar dirba, rodoši ir matai, kad jie didelį džiaugsmą su savim nešiojasi. Motinos širdis sūnui išsiliejęs džiaugiasi, kitiems šeimynos nariams ju širdies džiaugsmu lydi didesnio susilaukimo viltis: pribuvo dar darėtas nemokamu darbu rėmku, ir tai tokiu, kurios kas nuoširdžiai po savim. Ko daugiau bereikia? Dabar vargas pašauktas...

— Užejo kas rusai... — sako tėvas: — Ar tai pirmiena? Ar jam žmonių gaila? arba tu gyvulių? Pakamuos ir paleis. Žnoma... Tik eištis, daugiau čia nieko ir būti negali.

— Jau čia tai jau nieko nepadėsiu, — at-akiau, — nebent mažai vaikus auginti, bet iš kur tas karas gali būti?

Tarnaitė, dar kažki ko iš ma-

PAVASARIS

AD. GALDIKAS

nelengva "uždaryti" savo plačiai srovančius jausmus Viduržemio jūros tautų harmoningos formos "korsete." Tai nereiškia, kad tarp lietuvių nebūvo ar nėra gryno stilizmo siekėjų. Šios rūšies kūrėjais poezijoje yra Balys Sruoga ir Henrikas Radauskas, grafikoje — Vytautas K. Jonynas, tapyboje — Petras Kiaulėnas ir Vytautas Kasulis, skulptoroje — Vytautas Kašuba. Jus būtu sunku priskirti prie šios grupės. Jumsyse pirmąją "orientališką", romantišką, ekspresionistinio, turinio žmogus.

Aš pavadinau Jus turinio žmogum ir daug kam gal tai atrodo keista, nes koki "turinį" gali turėti gamtovaizdis. Neskaitant eilės žanrinų arba "literatūrinų" paveikslių, kokias yra pav. Jūsų didelis triptikas "Lietuva", sukurtas 1937 m. Paryžiaus Pa aulinei Meno Parodai, Jūsų "Vėtas", "Bulviakas" ir "Malda" — galdikiškiusias ir gryniausias Jūs pasirodė kaip tik savo "tikta - peizažuose" (tremityje ypač savo Freiburgo periode). Taigi, apie koki ypatinga turinį čia galima būtų kalbėti? Ugninis teptukas

Idomu prisiminti, kad ilgas šimtmečius pietu kraštų dailininkai nekultūvavo grynojo peizažo ir net šiandien jis yra jiems svetimas. Šios specifinės kontempliacijos kūrinius pirmieji davė šiaurietiai — olan-

parašyti kitą, pavadintą "Čiurlionis, Baltrušaitis, Galdikas. Lietuvių gamtinės filosofijos paralelės". Ir tikrai vėliau, panašius lituanistinius ir stilistinius tyrinėjimus užbaigus, galima būtų pradėti rašyti "Adomas Galdikas ir jo vieta Lietuvos ir Europos menė", — studija, kuri išryškintų Jus kaip europinės reikšmės dailininką ir lietuvių dvasios-sielos reiškęją. Norėtuši tikėti, kad ši viliojanti tematika įkvėps jaunosios kartos lietuvių rašytojus.

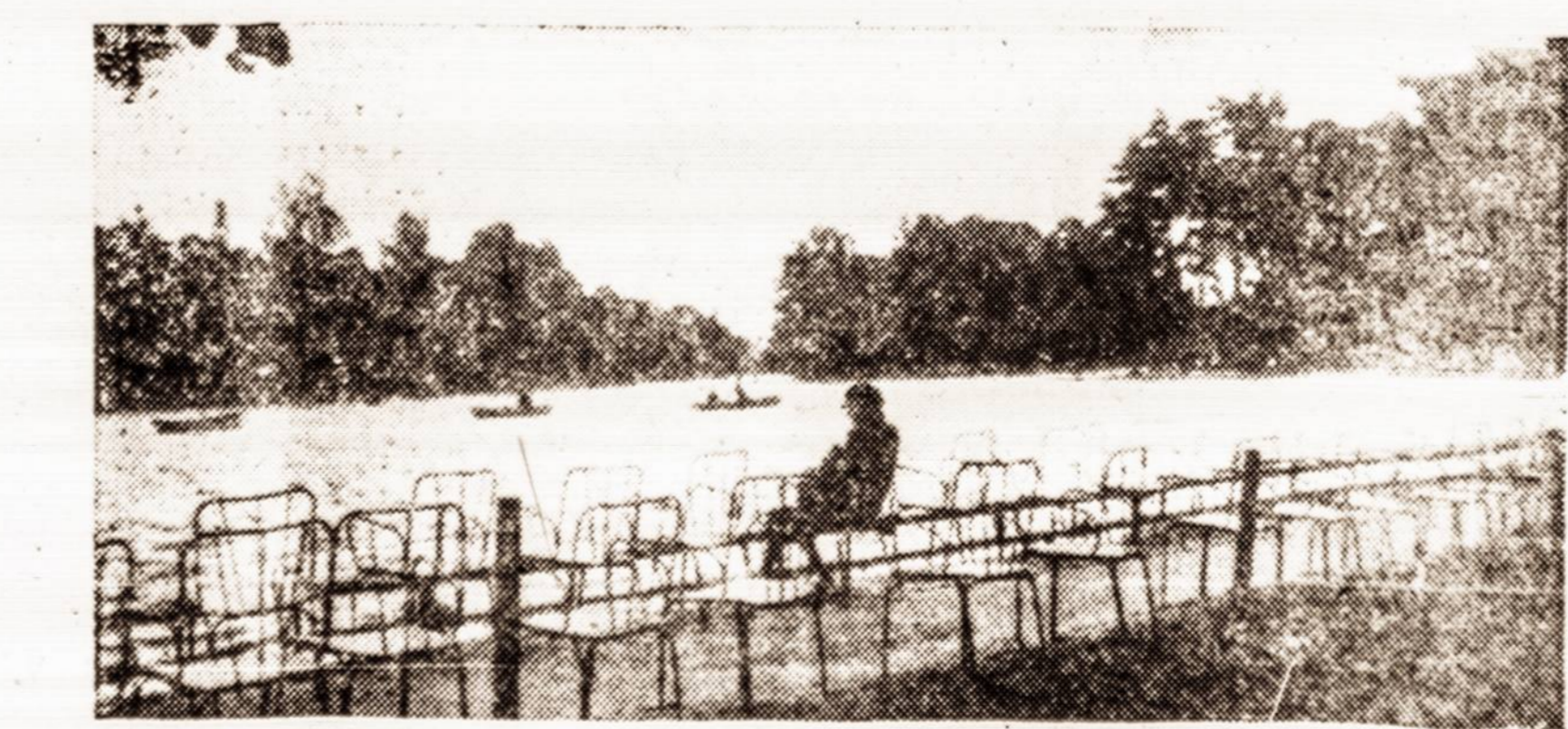
Lietuvių kritika ikišiol yra Jums "kolinga Jūsų kūrybos tikslų įvertinima. Praeities patyrimas yra daugiau negu liūdnas. Adomas Jakštas, Vytautas Bičiūnas ir Juozas Keliuotis, (kurių pirmasis šiaudien vienos srovės žmonėse yra tapęs moderniškos stambel-dytės objektu) davė Jūsų kūrybai "apibūdinimą", kuri, švelniai kalbant, reikėtų pavadinti skandalingu. Bet šių didelių diletantų pasisakymai (ne vien tik apie Jus) yra menkos vertės ne todėl, kad jie yra negatyvūs Jūsų adresu, ne, — menki jie yra kritikos, kaip tokių, atžvilgiu. Jakštas, Bičiūnas ir Keliuotis, kurie nemažai prisidėjo prie anarchinės kritikos kūrimo Lietuvoje, netik nenorėjo suprasti Jūsų meno originalios, ekspresionistinės formos, bet taip pat ignoravo Jūs, iš gilios

džio gerbimas. Istoriniai šaltiniai iš 11-15 amžiaus nuolat ir nuolat mini "šventus miškus, alkus (gojus), medžius. Šventieji miškai yra buvę tarytum klestinčios ir vienoje vietoje susikaupusios gyvybės rezervuarai... Kai kurie medžiai ir gėlės buvo kupini ypatingos galios, gydančios nuo ligų, apsaugojančios nuo nelaimių. Gaivalingumu išsi kiria medžiai: gumbuoti, šakoti, iš kelių kamienų suaugę ypač turėjo stebuklingosios jėgos. Prie dvikamienų medžių žmonės meldavosi ir stebuklingai išgydavo. Tokių senų, keistai išaugusių medžių nevalia kirsti... Augalai ir žmogui jungė mistiniai ryšiai, nes ir vienas ir antras nešiojo analogiška gyvybės jėgą. Pažal senur tikėjimas medžiai turi kraują ir gali kalbėti... Žmogaus gyvenimo ligumas buvo siejamas su medžio gyvenimu: nukirtus medį, miršta ir žmogus. Siela, toji nemirštančioji gyvybės jėga, po žmogaus mirties dažniausiai ir medžius ir likūnydavo." (Marija Gimbutienė: "Senovės Lietuvos Religija").

Jeigu Adomas Jakštas ir kiti kritikai neįstengė suprasti Jūsų originalaus talento, tai garsusis Waldemar George, vienas modernių meno kritikos stulpų, iš karto atidėję Jūsų tikrąją lietuvių, ta pirminį jausmą, kurį atskleidžia

Galdiko istorinė misija

Tas "Cultus Arborum" (Medžio Kultas), apie kurį kalba Marija Gimbutienė, toji panteizmo mitologinė nuotaika, kurią preciziškai išskaito Jūsų kūryboje Waldemar George, tiesa, nėra būdinga vien tik lietuviams. Medžio ir augmenijos kultas, vienas gražiausių ir grakščiausių visatos garbinimo rūšių, buvo universaliai paplitęs antikiniam ir priešistoriniam pasauliui. Jis buvo ugdomas japonu, indu, asirietiu, egiptiečiu ir klasiškoje E-ladoje. Tačiau LIETUVOJE jis buvo pasiekęs savo grynai jau-

Tai reiškia, kad Bois de Boulogne (Paryžiuje) jau ruduo.

JUSŲ TALKA VIENYBĖS 7,000 DOLERIŲ FONDUI

JAU BUVO RASYTA, kaip Vienybės 7,000 dolerių fondas turės būti sudarytas. Tai — pavienių skaitytojų aukoms, naujomis prenumeratomis ir pramogomis, rengiamomis laikraščio naudai. Tačiau yra dar vienas būdas, kuriuo siūloma Vienybės talkinin-kams pasinaudoti — tai čia pat dedamas kuponas.

Kadangi kiekviena auka, didelė ar maža, bus panaudota laikraščio reikalams, todėl prašoma iškirpti šį kuponą ir tarp savo kaimynų parinkti tam tikslui aukų, pažymint aukotojų vardus ir gautas sumas. Susidarius bendrai sumai, prašome ją pasiųsti apačioje nurodytu adresu. Kiekvieno aukotojo vardas, pažymėtas šiame kupone, bus skelbiamas Vienybėje.

SAKOMA, kur du stovs, visados daugiau padarys. Kas neįmanoma vienam, ar keletui, tas nesunku ir net lengva dešim-tims, šimtams ir tūkstantiems. Kiekvienas skaitytojas, tik truputį padirbėjęs, gali lengvai atlikti savo pareigą šioje 7,000 dolerių fondo sudarymo talkoje. Kiekvienas skaitytojas gali prisidėti prie savo laikraščio išlaikymo, jo stiprinimo ir tolimesnio jo leidimo.

Nereikia stebėtis, kad šiais laikais laikraštis prašo pagalbos. Geros valios žmonių pagalbos prašo beveik visos mokslo, meno ir kultūros įstaigos. Net valstybės, įskaitant mūsų Ameriką, šandien ieško piliečių pagalbos, prašydamos pirkti paskolos bon-us ir t. t.

Visas Amerikos lietuvių kultūrinis ir politinis veikimas šian-dien priklauso nuo mūsų visų geros valios ir medžiaginės para-mos. O ką bekalbėti apie mūsų senosios tėvynės Lietuvos laisvi-nimo veiklą, kuri neįmanoma be aukų, bet kuri tikrai nebūtų įmanoma be spaudos.

Todėl prašoma padėti VIENYBEI, įsteigta 1886 metais, eiti ir toliau netrukdomai.

Kol mes, Amerikos lietuviai, esame gyvi, tol mūsų spauda TURI BŪTI GYVA. Ir ne tik gyva. Ji TURI BŪTI PAJĖGI ir EFEKTINGA dabartinėje mūsų kovoje už senosios TEVYNES LAISVĘ.

Padėkite VIENYBEI sudaryti 7,000 dolerių fondą.

AUKOTOJO VARDAS KIEK AUKOJO

(Siuntėjo parašas)

Išpildę šį kuponą, surašę aukotojų vardus ir sužymėję kiek kas aukojo, jį kartu su surinktais pinigais prašoma siųsti šiuo adresu:

VIENYBES FONDAS, 412 Bedford Ave., Brooklyn 11, N. Y.

JAU IŠEJO IŠ SPAUDOS

Jerónimo Cico VILNIUS TARP AUDRŲ, didžiulė apie 570 pusl. knyga, vaizduojanti Vilnių ir Vilniaus krašto lietuvių vargus ir kovas už savo teises lenkų okupacijos me-tu. Knyga iliustruota Vilniaus ir Vilniaus krašto vaiz-dais, su žemėlapiais, gausi apybraižomis, intriguojanti aprašymais, būtina kiekvienam, besidominciam Vilniaus problemomis. Knygos kaina 5.00 dol., su kietais viršeliais 1 dol. daugiau.

Luigi Pirandello PIRMOJI NAKTIS, pagarsėjusio italų rašytojo ir Nobelio premijos laureato novelių knyga. 121 psl. kaina 1.50 dol.

Prosper Merimee KOLOMBA, žymaus prancūzų klasiko ro-manas iš žiaurių vandetos (kraujo keršto) papročių nu-siaubtos Korsikos valdais ir žiauraus gyvenimo spalvin-gumu, 221 psl., kaina 2.25 dol.

VISOS ŠIOS KNYGOS GAUNAMOS LEIDYKLOJE IR PAS MŪSŲ KNYGŲ PLATINTOJUS

TERRA

748 WEST 33rd STREET, CHICAGO 16, ILL.

JULIUS' RESTAURANT

JULIUS DAUGMAUDIS,

Savininkas

ĮVAIRŲS GERIMAI, PIRMOS RŪSIES MAISTAS

273 GRAND STREET, BROOKLYN 11, N. Y.

EVERgreen 4-9533.

RŪBŲ SIUVYKLA - VYRAMS-MOTERIMS

SIUVAMA PAGAL UZSAKYMĄ
Tinkamai persiūva ir pataiso.

FROELICH — RŪBŲ SIUVYKLA

174 East 83rd St., (Antras aukštas)

Tel. REgent 7-1070

HERBERT & BLOOMFIELD, Inc.

AUTOMOBILIAI

SUNKVEZIMIAI

— NAUJI

FINANSUOJA BANKAS

Autorizuotas

TAISYMAS

DALYS

Lietuvis JUOZAS E. ARBACIAUSKAS, — Sav.
CHARLES H. BLOOMFIELD, — Sav.

110 Hempstead Turnpike, Franklin Square, L. I., N. Y.
Tel. HE 2-3800

WINTER GARDEN TAVERN, Inc.

(Kabaretas)

BARAS, RESTORANAS,

SALE

vestuvėms, parengi-mams, susirinkimams etc.

Vyt. BELECKAS,
savininkas

1883 MADISON ST. BROOKLYN 27, N. Y.
Tel. EV 2-9586 (Prie Forest Ave. stovai), Ridgewood

Tel. Evergreen 6-5181

KARL EHMER — PORK STORES

Geros rūšies įvairios mėsos, mėsos, dešros, kumpiai ir kiti maisto produktai šiose krautuose:

68-38 Myrtle Avenue 185-24 Horace Harding Bld.
Glendale, N. Y. Fresh Meadows, Flushing
68-38 Forest Avenue 219 Jamaica Avenue
Ridgewood, N. Y. Queens Village, N. Y.
136-59 Roosevelt Avenue 176 Rockaway Avenue
Flushing, N. Y. Valley Stream, N. Y.
60-04 Woodside Avenue 4350 White Plains Road
Woodside, N. Y. Bronx, N. Y.
19 West Post Road
White Plains, N. Y.
MAIN STORE
6202-10 MYRTLE AVE. GLENDALE 27, N. Y.

VAN DER MEULEN - DELIKATESEN

Aplankykite šią skanėsių prekybą. Čia visada gausite im-portuotų ungiurių, įvairių žuvų, kilykų, silkų ir kitų vietinių ir importuotų produktų

Sviežiai paruoštos įvairios salotės "parems namuose."

Visi valgiai paruošti šiauriečių skoniu. Pagaminti kaip namie.

1646 2nd AVE. (tara 85 ir 86 gatvės) NEW YORK CITY

POVILANSKŲ BARAS IR RESTORANAS

SALE SEIMYNNINEMS PRAMOGOMS

158 GRAND STREET, BROOKLYN, N. Y.

Tel. EVERgreen 4-9737

Telefonas: EVERgreen 7-7411

LISAUSKO ANGLIŲ KOMPANIJA

KLEEN KOL COAL CO.

Anglys. Coke ir Aliejus

96 GRAND STREET, BROOKLYN, N. Y.

Gyvenamoji vieta:

65-43 Grand Ave., TWining 4-8087 Maspeth, N. Y.

Telefonuoti po 5 val. vakarais

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKAUSKAS)

423 Metropolitan Ave., Brooklyn, N. Y.

Tel. EVERgreen 7-4335

Koplyčia Laidotuviams

MATHEW P. BALLAS FUNERAL HOME

MATHEW P. BALLAS, ALB. BALTRUNAS-BALTON

Direktorius Reikalų Vėdejas

660 GRAND STREET, BROOKLYN, N. Y.

Tel. STagg 2-5043 NOTARY PUBLIC.

J. M. BUYAUSKAS

NAUJAI ĮRENGTA KOPLYCIA

22 DAVIS AVENUE, KEARNY, N. J.

Telefonas: KEarny 2-2588

JUOZAS GARŠVA

231 Bedford Avenue, Brooklyn, N. Y.

KOPLYCIA LAIDOTUVĖMS

Telefonas, EVERgreen 8-9770

SHALINS FUNERAL HOME

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

F. W. SHALINS, Jr. J. B. SHALINS

84-02 Jamaica Avenue, Woodhaven, N. Y.

Tel. VIRginia 7-4499 Koplyčia Laidotuviams

MARCY FUNERAL HOME, Inc.

AUGUST P. GUSTAS, Prezidentas

354 MARCY AVENUE, BROOKLYN, N. Y.

(KOPLYCIOS SUTEIKIAMOS IR KITUR)

EVERgreen 7-4774

PATRICK FUNERAL HOME

635 NORTH WOOD AVENUE, LINDEN, NEW JERSEY

Telephone Linden 2-4119

ROGERS FUNERAL HOME

P. RADZEVICIUS, Direktorius

410 METROPOLITAN AVE., BROOKLYN 11, N. Y.

Estate of A. J. VALANTIEJUS

V. R. VALANTIEJUS, Mgr.

GENERAL INSURANCE AGENT

54-41 — 72nd Street, Maspeth, L. I., N. Y.

NOTARY PUBLIC. Tel. NEWton 9-4464

Visi šie laidotuvių direktoriai išnuomoja

automobilius įvairiems reikalams

LIETUVIAI ADVOKATAI

ST. BREDIS, JR.

77 Sheridan Avenue,

Brooklyn 8, N. Y.

AP 7-7083

WAL. J. DRAKE

(DRAGUNAS)

85-03 Wareham Pl.

JAMAICA ESTATES 3, N. Y.

Jamaica 6-7272

KESTUTIS W. MICHELSON

111-15 JAMAICA AVENUE

RICHMOND HILL 18, N. Y.

Virginia 7-4111

ALFRED J. WENTZ

225 S. 4th Street,

BROOKLYN, N. Y.

EVERgreen 7-8067

GERIAUSIS

INSURANCE IR REAL ESTATE

Patarnavimas pas

ORMAN & MICHELSON

111-15 JAMAICA AVE.

Richmond Hill 12, N. Y.

Telefonas:

Virginia 9-0842 ir

Virginia 7-6111

LITHUANIAN AMERICAN

AUTO SCHOOL

Užsirašykite į auto mech-

nikų ir gerųjų mokytukų

GR. 7-8951

Padėsime jums egzaminuose iš-

rūpinti vairuotojų leidimą. Mūsų

mokiniai išmoko gausia diplomus.

Padedame gauti darba. Pamokos

dienomis, vakarais ir sekmadi-

niais. Instruktoriai patys savo

settis žinojai. Mokykla veikia

nuo 1916 m.

L. TIKNEVICIUS, Direktorius

Metropolitan Auto School

155 2nd AVENUE

Tarp 9-10 gatvių, New York City

A. ANDRIUSKEVICIUS

Laikrodininkas

Taisomi ir parduodami laik-

rodžiai, žiedai, apyrankai,

aukskarai ir t. t.

485 GRAND STREET

Brooklyn 11, N. Y.

POLAKAS GARANTUOJA,

kad galima mokėti bran-

giam, bet negalima suruosti

geresnių laidotuvių

Laidotuvių kaina nėra prob-

lema, nes mes turime didelį

pasirinkimą karstų.

Audeklų dengtas nuo -95

Ažuolinis nuo \$250

Mahagoni med. nuo \$495

Metaliniai nuo \$385

Nemokamai koplyčia

Antanas Polakas

LAI DOTUVIŲ KOPLYCIA

151 METROPOLITAN

Brooklyn, N. Y.

Telefonas EVERgreen 7-8479

CONCORD STAMP

79 Warren St. New York 7, N. Y.

MADE TO ORDER

RUBBER STAMPS

SAVES MONEY!

2" 3" 4" 5" 6"

Rubber Stamp LONG LONG LONG LONG

1 Line Stamp \$ 40 \$ 50 \$ 60 \$ 70

2 Line Stamp 80 95 110 120

3 Line Stamp 120 140 160 180

EACH ADDL. LINE 40 45 50 55 60 65 70

PIRMU KART NEW YORKE!

LIETUVIŲ GAMINAMAS ALUS

"BALTOJI MEŠKA"

Alus pristatomas į namus įvairiais kiekiais ir gaunamas geresnėse užteigose:

CH J. MARMA

110 MESEROLE STREET,

Brooklyn 6, N. Y.

Tel. EV 4-6435

J. M. S. GINKUS, Jr.

495 GRAND STREET,

Brooklyn 11, N. Y.

Tel. EV 4-9293

WEST HAVEN BEER & ALES, Inc.

146-152 So. 1st Street, Brooklyn 11, N. Y.

Tel. EV 7-5471

GLENN'S RESTAURANT & BAR

BARAS IR SALE

Muzika penktadienia's, šeštadieniais ir sekmadieniais.

Armonistas Stasys Bagdzinskas

VIENA JAUKIAUSIŲ VIETŲ NEW YORKE

Salė vestuvėms, krikštynoms susirinkimams nemokamai

LIETUVIS CHARLES GLENN.

219 Second Ave., (Greta 14-tos gatvės) New York City

Tel. OR 3-9865

M. and Z AUTO COLLISION WORKS

MALDUTIS ir Z. ZALIAUSKAS

(Tarp Morgan ir Bushwick Ave.)

Tel. EV 8-9794

Lietuvių specialistų auto taisymo dirbtuvė

937 Grand St.,

Brooklyn 11, N. Y.

LIETUVIŲ RADIJO PROGRAMA

JUOZAS GINKUS, VEDEJAS

TRECIADIENIAIS, NUO 9:30 IKI 10 VAL. VAK.

IS WWRL, 5000 ECL.

Telefonas: EVERgreen 4-9293

495 GRAND STREET</

Balto 72 skyrius dėkoja ir prašo

BROCKTON, Mass. — Balto 72 skyr. rengta spalio 2-3 d. viešoji rinkliava Brocktone, davė likusių Europoje tremtinių šalpos reikalams \$461.54. Pinigai pasiūsti Balto centrui.

Rezultatai būtų buvę žymiai geresni, jei būtume turėję daugiau rinkėjų. Tačiau jų tebuvo 57. daugiausia vaikai. Jie atliko savo pareigą puikiai, parodydami didelį jautrumą pagalbos reikalingiems lietuviams. Kai kurie jų surinko žavėtiną sumą ir tapo pavyzdžiu, kaip tokiais atvejais reikia dirbti.

Džiugu, kad šį kartą rinkliavai pritarimą rodė visi, nekaitant atskirų asmenų, galėjusių būti rinkėjais. Adv. L. Tamulevičius padėjo daug pastangų parūpinant rinkliavai leidimą, klebo nas skelbė per parapijos biuletėnį, leido naudotis patalpomis, parapijos mokyklos vedėja skatino vaikus būti rinkėjais, vietos biznierių paskyrė dovanas 6 daugiausia surinkusiems vaikams. Skyriaus nariai, sąžiningai dirbo, organizuodami rinkliavą ir išveždami rinkėjus. Dieve, duok, kad šioji rinkliava būtų pradžia tolimesnio darnaus darbo tiek šalpos organizavime, tiek lietuvių palaikymo srityje, tiek Lietuvos laisvinimo darbe.

Prisidėjo šie biznierių: V. Zinkevičius, P. Kodis, Dugey's package store, J. Samulis, Sawtell Market — O. Česnienė, Montello Baking Co. — M. Valentukevičius, K. Jurgelūnas, Vine Market — L. Reivydas, o taip pat skyriaus pirmininkas J. Samsonas ir sekretorius A. Barulis.

Pirmąsias dvi dovanas sudarė du foto aparatai, kuriuos laimėjo: L. Baškauskaitė, surinkusi \$32.0, ir — K. Bludninkas, surinkęs \$26.01. Antromis dovanomis buvo du laikrodžiai, tekė J. Adomkevičiūtei, surinkusiai \$26.56, ir R. Ramanauskui, surinkusiam \$22.93. Trečiomis dovanomis ėjo lietuviškos knygos, kurių spalio "Gatvės berniuko nuotykius" gavo V. Grybauskas, surinkęs \$21.43, o V. Augustino albumas "Our Country Lithuania" įteiktas Judv Gour, amerikoniukei, surinkusiai \$19.44.

Vistems nuosirdžiai dėkojame. Dar didesnę padėką jiems jaus tie vargšai seneliai, ligonys ir vaikai, kuriems teks tos rinkliavos vaisiais naudotis.

Tačiau mūsų darbas tuomi dar nesibaigia. Šių metų rinkliava Balto naudai tęsis ligi Naujų Metų. Viečiame visus, o ypač tuos, kurie dėl vieno ar kitų priežasčių savo darbu rinkliavos paremti, įteikti savo piniginę auką inž. M. Gofensui arba sekret. A. Baruliui. Paaukotoji Balfui suma išima-

WILLIAM VALAITIS
Viešoji automobilų taisykla
730-2 E. Moyamensing Ave
Tel. Howard 8-0596
Philadelphia, Pa.

A. MIEŽIS
ALUS, DEGTINĖ, VYNAS
2207 N. 2nd STREET,
PHILADELPHIA, PA.
REgent 9-4156

NAUJA GYDUOLĖ

Alexander's Nauja Maistinga Gyduolė yra mišinys riešutų, uogų, saknų ir lapų ji yra vartojama nuo visokių nerviškių ligų ir nerviškių galvos skaudėjimų, nuo šalčių ir lytiško silpnumo, greitai pavargimo, gera nuo inkstų (kidneys) ir dėl visokių vidurių nesveikimų — išvengiantis tonikas. Nežiūrint kokia liga sirgtumėt, šitame mišinyje yra pastiprinimų. Vartojama arbatos formoje. Svaras \$8.00, pusė svaro \$4.00, ketvirtis svaro \$2.00.

Pristūnėm į namus.
ALEXANDER'S CO.
414 WEST BROADWAY,
South Boston 27, Mass.

ma iš pajamų mokesčio. Ne laukime asmenišką raginimo ir įteikime savo aukas nurodytiems asmenims. Kas duoda neprasmą, tas duoda dvigubai.

Dar nėra baigtas narių vėjus. Kiekvienas lietuvis turėtų laikyti savo garbę ir pareigą būti Balto nariu. Nario mokeskis — tik vienas dol. metams. Rašykite nariais pas skyriaus valdybos narius.

Nuo spalio 19 d. skyrius yra paskelbęs rūbų ir avalynės rinkliavą. Rūbai ir avalynė priimama pa A. Strumski, 107 Ames St. kiekviena diena. Peržiūrėkite savo turimus rūbus, o tikrai rasime šį bei tą paaukoti vargšams, kurie su baimė laukia žiemos. Tik aukokime tokius rūbus ir avalynę, kuriuos dar galima dėvėti. Jei kas pats pristatytų negali, teskambina M. Gofensui. Tel. 90978-J arba S. Mereckienei, tel. 8-1222.

Balto 72 skyr. valdyba

PAIEŠKOJIMAI

1. MAZURKA, Gasper, mirė 1951 m. New York'e būdamas 62 metų amžiaus. Gimė Viekšniuose. Į Ameriką atvyko 1907 m. iš Anglijos.

2. RAUKTIS, Frances - Anne, dukte Juozo Gadowell (Gevilos) ir Frances Puznickaitės, mirė 1952 m. rugpjūčio 2 d. Easton, Pa. Gimė 1893 m. Gargžduose. Atvyko iš Lietuvos 1912 metais. Kadangi vyras (Rauktis), mirė anksčiau, tai įpėdiniai ieškomi tik iš jos. Gedvilaitės, pusės: broliai ar seserys.

3. RIPSIS, Louis J. (Liudvikas?) dabar turėtų būti apie 67 metų amž. Paskutinė jo gyvenamoji vieta buvo 300 Bowery, New York City. Jo paieško bankas.

Kreiptis į: Consulate General of Lithuania, 41 West 82nd St., New York 24, N. Y.

KNYGOS, KURIAS MYLI IR PROTAS IR SIRDIS

Tinkamiausias ilgėms žiemoms vakarams ir Kalėdų dovanoms KNYGOS gaunamos iki Naujų Metų beveik už pusę kainos.

CIKAGOS SESĖLIAI — septynios novelės, baisesnės už Upton Sinclair'io Raista, iliustruotos, 316 psl. Kaina \$3.00.

SLIAPTARNIAI, Pirmą knygą, kurioje tiek daug pasakyta apie Amerikos lietuvių gyvenimo sunkumus, vargus ir kovas dėl lietuvių. 652 psl., Jono Šliupo, "dėdės" šerno ir kun. Dembskio atvaizdai, kaina tik 3 doleriai.

SIRDIES RŪMAI, Am. lietuvių gyvenimo romanas, pirmas apie širdį, iliustruotas, 450 puslapių, kaina 4 doleriai.

Visos 3 knygos tik už 6 dolerius! Bet šita beprotiškai nuvertinta kaina galios tik iki Naujų Metų. Todėl nedelskite, bet kiškite į voka \$6.00 ir siųskite: DR. ALG. MARGERIS, 3325 So. Halsted St., Chicago 8, Ill. Persiuntimo kaštus apmokame.

Bostono vaikigaliai ir svečiai iš Indijos.

LIETUVIŲ EKONOMINIO CENTRO POSĖDIS

CHICAGO, Ill. — Spalio 23 d. auditoriaus Juozo Varkalos rastišėje posėdžiavo Amerikos Lietuvių Ekonominio Centro valdyba. Buvo svarstomi šių metų lapkričio 28-29 dienomis Chicagoje, Morrison viešbutyje šaukiamos 6-tos Amerikos Lietuvių Ekonominio Konferencijos organizacijos reikalai. Nutarta į konferenciją kviekti visų Amerikoje veikiančių Lietuvių Vaizbos Butų atstovus, lietuvių biznierių ir profesionalus bei jų organizacijas. Taip pat kviečiamos ir konferenciją siūsti savo atstovus ir kitos lietuviškos organizacijos bei pavieniai asmenys, kurie domisi lietuvių ekonominiais klausimais.

Smulkiai aptarta ir priimta Konferencijos darbu programa. Šeštadienį, lapkričio mėn, 28 d. vakarė Ekonominės Konferencijos dalyviai turės bendrą susipažinimo vakariene Morrisono viešbutyje. Sekmadienį, lapkričio 29 d. 10 val. įvyks Konferencijos atidarymas, kur sveikinimo žodį tars Lithuanian Chamber of Commerce of Illinois prezidentas Anthony J. Rudis. Prie pietų ekonomistas Adolfas Baliūnas skaitys paskaitą: "Lietuviai ir biznis", o District Savings and Loan Assn. vedėjas Joseph M. Mozeris kalbės tema: "Lietuvių Tautpymo ir Skolinimo Bendrovės, jų augimas ir reikšmė." 12 val. bus visų dalyvių bendri pietūs, kur vietos prie stalu bus rezervuotos ir sugrupuotos pagal verslo rūšis ir profesijas. Po pietų bus išklaustyti Lietuvių Vaizbos Butu atstovų pranešimai apie biznierių ir profesionalų veiklą įvairiuose Amerikos miestuose. Popietinėje sesijoje pranešima tema "Zvilgsnis į dabartinį Amerikos biznį" padarys specialiai į konferenciją iš Philadelphia atvykstantis

ten esantis lietuviškos Tautpymo ir skolinimo bendrovės Liberty Savings and Loan Assn. prezidentas Charles S. Cheleden. Apie lietuvių verslų rėmimo savaitės (Lithuanian Business Promotion Week) organizavimą referuos Chicago automobilų pardavimo bendrovės savininkas Stanley P. Balzekas. Inž. Antanas Rudis papasakos savo išpučius apie ekonomines sąlygas jo nevaliai aplankytuose Europos kraštuose. Pagrindinį pranešimą apie Amerikos Lietuvių Ekonominio Centro veiklos uždavinį padarys tos organizacijos pirmininkas Juozas P. Varkala. Po visų pranešimų numatomos plačios diskusijos lietuvių ekonominės veiklos klausimais. Pabaigoje bus išklaustytos Rezoliucijų Komisijos pranešimas ir išrinkta naują Amerikos Lietuvių Ekonominio Centro vadovybę. Dabartinę ALEC valdybą sudaro: Juozas P. Varkala — pirmininkas, inž. Antanas Rudis vice-pirmininkas, Juozas M. Mozeris — išdinininkas ir Adolfas Baliūnas — sekretorius.

Visais konferencija liečiančiais klausimais, o taip pat turimus sumanymus ir pasiūlymus prašome siųsti ALEC pirmininkui Juozui P. Varkalai šiuo adresu: National Council of Lithuanian American Chambers of Commerce, 2401 West 63rd Street, Chicago 29, Illinois. A. B.

SIMON'S CAFE

S. KRAUČIUNAS, Sav.
Pirmos rūšies maistas
DU BARAI
Šokiai penktadieniais ir šeštadieniais
26 ANDOVER STREET,
LOWELL, MASS.
2-8568

Lietuvių Kongreso delegatų žiniai

Vadovybė Morrisono viešbutyje (Chicagoje), kuriame lapkričio mėn. 27 ir 28 dienomis vyks Visuotinis Amerikos Lietuvių Kongresas, pažadėjo ap rūpinti Kongreso delegatus ir svečius nakvynės kambariais su sąlyga, jei rezervacijos bus padarytos pakankamai iš anksto.

ALT Centras visoms kolonijoms išsuntinėjimo specialias kortele, skirtas tokioms rezervacijoms padaryti. Kortelės apmokėtos pašto mokesčiu, ir jose yra informacijų, kokiu kambarių viešbutis turi, ir kokios jų kainos. Norintieji jomis pasinaudoti tesikreipia į vietos ALT skyrius ar draugijų komitetus ar rašo ALT Centrui Chicagoje.

Tačiau ir be šių kortelių rezervacijos galima padaryti laišku (adresuojamu: Morrison Hotel, Madison & Clark St., Chicago 2, Ill.), nurodant atvykimo ir išvykimo datas (eventualiai ir valandas) ir pageldaujamo kambario kainą. Šitai reikia atlikti nedelsiant. Čia skelbiame Morrisono viešbutio kambarių kainas: Kambariai vienam asmeniui: 4.50, 5, 5.50, 6, 6.50 dol. — iki 12 dolerių.

Kambariai 2 asmenims su dviguba lova: 7.50, 8.50, 9.00, 10 dol. — iki 16 dol.

Kambariai 2 asmenims su 2 lovomis: 11.50, 12, 14, 14.50 ir 16 dol.

Dviejų kambarių kombinacija (suite) su dviguba lova: 18 ir 22 dol. (ja) suite) su lovomis — 27, 32 dol.

Kiekviename kambaryje yra vonia, shower'is karštas ir šaltas vanduo, telefonas.

Jei kai kurie delegatai norėtų Chicagoje apsigyventi privačiai, pas lietuvius, bet neturi čia pažįstamų, lai nedelsdami rašo ALT Centrui, kuris surinks šia prasme pagalbą.

Kokius planus dėl apsigyventi Chicagoje Kongreso dalyviai ir svečiai turėtų, patariama išsirengti kelionėn iš anksto apsirūpinus nakvynės vieta, tai yra, arba padarius rezervacijas viešbutyje arba susisiekus su savo pažįstamais Chicagoje arba pranešus ALT Centrui savo pagėdavimą apsigyventi privačiai pas lietuvius.

ALT Sekretoriatas

John Baltaduonis

FRANKFORD AVENUE
CAFE
1700 Frankford Ave.,
PHILADELPHIA, PA.

J. MARKIEWICZ AND SONS, Inc.

Tel. LOcust 2-9229
Laidotuvių Direktoriatas
15 Trumbull Street
New Haven, Conn.

KARLONAS

Funeral Home
Lietuviams tarnauja daugiau, kaip 20 metų.
280 CHESNUT STREET,
NEW BRITAIN, CONN.
Tel. 9-1181

QUALITY MARKET

VICTOR ABEUCUNAS, Sav.
356 PARK STREET,
NEW BRITAIN, CONN.

THOMAS MATAS

REAL ESTATE
81 Fox Street
Waterbury, Conn.

WALLY'S RESTAURANT

Gerai žmonės, geri gėrimai, geras maistas
865 BANK STREET
WATERBURY, CONN.
Tel. 3-9838

PHILADELPHIA, PA.

MALONI LIETUVIŠKA UŽEIGA
ANTHONY BALCHIUNAS, SAV.
113 SOUTH 34th STREET
4-ti Pennsylvania Universiteto

PETER DAVIDONIS

VYNAI — LIKERIAI — ALUS
2327 Brown Street
Philadelphia, Pa.

ADAMS' CAFE

RESTORANAS IR BARAS
441 SPRING GARDEN,
PHILADELPHIA, PA.
Tel. PO 5-9785

TRAUN'S BAR

AUGUST TRAUN, SAV.
N. E. cor. 7th and DAUPHIN STREET, PHILADELPHIA, PA.
Tel. PO 5-9566

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS KAVALIAUSKAS

LICENSED PENNA AND NEW JERSEY
1601-2 So. 2nd Street
PHILADELPHIA, PA.
Tel. DE 4-5136

CHARLES J. ROMAN

(RAMANAUSKAS)
1113 Mt. Vernon Street
PHILADELPHIA, PA.
Telefonas Poplar 4118
Moderniška laidojimo įstaiga: didelė graži koplyčia, erdvė salė su baru, pakelevingiems suteikiama nakvynė — viškas nemokamai. Nelaimės valandą kreipkitės į mūsų įstaigą, dieną ar naktį — mes visados pasirėngę suteikti gėnaus patarnavimą

UNION BRONZE FOUNDRY

High Grade Bronze Castings

STANLEY SKIKAS

SAVININKAS

(Pėda nuo Union Avenue)

Bridgeport, Conn.

TEL: 3-4696

Kurie norite įsigyti vasarnamį ar ūkį ir sveikam kaimu ore ligiau gyventi, puikų upelio ar ežerėlio artčiausiai Adirondack kaimu, kreipkitės į namams pirkti bei perduoti, dokumentus sudaryti bei apdrauti

M. Kerbelo ir sūnaus įstaiga,

183 EAST MAIN ST., AMSTERDAM, N. Y. Tel. 1656

LIETUVIŲ KULTŪRINIO GYVENIMO

CENTRAS CHICAGOJE

Lietuvių Auditorijoje vyksta koncertai, susirinkimai, konferencijos ir kitokios pobūviai.

KETURIOS SALES

Išnuomojamos vestuvėms ir šiaip pobūviams su maistu ar be maisto.

Šeštadieniais ir sekmadieniais šokiams groja

BALIO PAKSTO ORKESTRAS

LIETUVIŲ AUDITORIJA

3133 S. HALSTED STREET, CHICAGO 8, ILLINOIS
Tel. Victory 2-6172

LIETUVIŲ PREKYBOS

NAMAI CHICAGOJE

Moderniausia lietuvių vadovaujama baldų ir namams įrengimų įmonė Amerikoje. Įmonės prekybos patalpų plotas 15,00 kv. pėdų.

Modernūs baldai, televizijos aparatai, šaldytuvai, Telefunken Europai klausyti radijo aparatai

Rašomos mašinėlės su pilnu lietuvišku šriftu siunčiamos į visą Ameriką ir kt. kraštus.

FURNITURE CENTER Inc.

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI

Įmonės vedėjas Justas Lieponis

3224 S. Halsted Street Chicago, Illinois

Tel. Victory 2-4226

BALTOJI MEŠKA ATEINA...

KAS KARTĄ PARAGAUJA, TAS VISADA GERIA LIETUVIŠKĄJį BALTOSIOS MEŠKOS ALŲ...

Tai mūsų garbė ir pasididžiavimas, nes Baltosios Meškos alų geria ir, jį begerdami, geria visi kaitaučiai.

RYTINIŲ VALSTYBIŲ LIETUVIAI, GERO ALAUS MEGĖJAI, VISUR REIKALAUKITE BALTOSIOS MEŠKOS ALAUS, NES, IŠ TIKRŲJŲ, — GERAS IR GARDUS ALUS.

Baltosios Meškos alus turi geriausia Europos apynių alaus skoni.

Taip, tai tikras, pilna ta žodžio prasme, apynių alus.

DISTRIBUTORIAI IR PAVIENIAI PIRKEJAI NESIGAILĖSITĖ, KREIPĖSITĖ TIESIOG Į

WHITE BEAR BREWING CO., INC.

400 E. MARGARET STREET, THORNTON, ILL.

Telefonas: THORNTON 5539

TREMTINYS JUOZAS KONDROTAS

Laidotuvių varpams gaudžiant šv. Jono kapinės New Yorke (Queens daly) prigludę Juozas Kondrotas, mirusį 1953 m. sausio 14 d. Brooklyn. Seimos rūpestiu šį rudenį prie jo kapo išaugo pilko granito antkapis, papuoštas reliefiniu kryžium, Lietuvos Did. Kunigaikščio Gedimino stulpais ir Lietuvišku įrašu:—Dieve, duok tėtities sūniui amžiną ramybę.

Vėlinių išvakarėse, kada prisimenama mirusiųjų pasaulis, kapinėse bus pašventintas vėlinių žamžinės akmuo. Nel praėjęs pavasaris, nei prabėgusi vasara neišdildė iš šeimos ir artimųjų širdžių Juozo atminimo. Dabar, kada prie kapo sunesama gėlės ir šventinama paminklas, Juozo Kondrotas atminimas iškyla iš naujo. Todėl ta proga yra prasminga šį taurų lietuvių pamintėti ir spaudos puslapiuose.

Juozas Kondrotas gimė 1902 m. rugsėjo 8 d. Sakuose, smulkaus prekybininko šeimoje. Pradžios mokslą įgijo šakų mokykloje. Beatsistojančioji Lietuvos valstybė, susirūpinusi švietimu ir pradėjusi steigti mokyklas, suteikė progą ir šakų miestui turėti gimnaziją. Juozas į ją pateko 1918 m. išlaikęs egzaminus į antrąją klasę. Buvo nepaprastų gabumų mokinys, pirmuoju ritosi per visas klases ir 1925 m. baigė tos gimnazijos pirmąją laidą penketūkiais. Besimokydamas dar vertėsi privačiomis pamokomis, nes savo darbu norėjo sumažinti nepasiturinčių tėvų rūpestius ir nesudaryti jiems mediaginių sunkumų.

Gimnazijos baigimo metu rudenį įstojo į Lietuvos universiteto teisų fakultetą studentu. Stekiant mokslo, kaip daugelį kitų studentų, taip ir Juozui, teko pačiam rūpintis savo pragyvenimu. Jis rodė nemažus gabumus svetimom kalbom, o ypač gerai buvo išmokęs vokiečių kalbą. Todėl greit gaus darba vidurinėje mokykloje ir kaip vokiečių kalbos dėstytojas dirbo Kaišiadoryje, Aukštadavry, Ervilke ir Plungėje.

Darbas gana tolimose nuo Kauno vietovėse privertė nutraukti pradėtą studijas universitete ir pasisvesti vien pedagoginiam darbui. Bet atgavus Lietuvai Vilnių, Juozas veiks su pirmaisiais Lietuvos kariuomenės daliniais atskubėjęs į sostinę ir tuoj ištraukė į išlaisvinto krašto tvarkymo darbą. Ejo įvairias atakingas pareigas Vilniaus miesto savivaldyboje. Kartu atnaujino teisų studijas Vilniaus universitete.

Artėjant rytų frontui iš Vilniaus su tremtinių banga pateko į vakarus. Drezdene pergyveno didžiulius miesto bombardavimus. Sąjungininkams užėmus Vokietiją, apgyveno Memmingeno stovykloje, o iš čia 1949 metų paskutinėmis dienomis su šeima pasiekė New Yorką, kuriame netikėtai baigė tremties dienas, nors visą laiką puoselėjo viltį grįžti ateity į laisvą Lietuvą.

Patriotizmas giliai glūdėjęs Juozo dvasioje buvo jam tar-

Velionis Juozas Kondrotas

tum įgimtas. Jo tėvas išgyveno sunkią tremtinio dalį carų Sibire. Už dalyvavimą 1863 m. sukilime buvo pasmerktas mirti, bet kaip nepilnamečiui mirties bausmė pakaisa ištrimu Sibiran. Stovėjo jis surakintas katogininkų gretose, girdėjo koriko Muravjovo burnojus Vilniuje, matė karūvėse kovos draugus ir ant korų atviki rečiau į Sibira. Tėvo pasakoti išgyvenimai jau vaikystės dienose giliai įsimigo Juozo širdin ir išugdė tėvynės meilės jausmus, nuo kurių jis nenukrypo visą savo gyvenimą.

Šalia tiesioginių pareigų niekad nevengė ir visuomeninės veiklos. Būdamas studentu įstojo į lietuvių tautininkų studentų korporaciją Neo-Lithuania ir įgijo senjoro spalvas. Kartu dirbo moksleivių būreliuose, su kaimo jaunimu jaunatvivių organizacijoj, tautininkų sąjungoj, šaulių gretose, Vilniui vaduoti sąjungoje ir kitose patriotinėse organizacijose. Visur ejo vadovaujamas pareigas, skirdamas tam darbu nemažą laiko ir jėgų. Tautos šventėse ir kituose minėjimuose buvo dažnu kalbėtoju.

Gyvendamas Memmingeno stovykloje aktyviai dalyvavo tremtinių gyvenime. Nektartą visų tautybių tremtinių buvo renkamas stovyklos vadovo pareigoms, buvo tremtinių bendruomenės apylinkės valdyboj ir savo sumanumu bei darbu prisidėjo prie tremtinių gyvenimo ir būklės gerinimo. Šalia to dar rado laiko dirbti kaip mokytojas Memmingeno tremtinių vakarinėje mokykloj. Labai siejošosi Lietuvą ištikusia nelaime ir visada jautė pareigą prisidėti prie darbo susiejusi su Lietuvos laisvės kovą.

Kaip mokytojas, gerai sugėbėjo išmokyti mokinius ir juos sujudinti dėstomuoju dalyku. Turėjo nemažos įtakos mokiniam. Jie savo mokytoja

nuosirdžiai pamildavo ir daugelis su juo palaikė santykius net baigė mokyklą. Tai buvo mokytojas su reikalingais pedagogų privalumais ir sugėbėjimais.

Gilus buvo ir jo pareiškimo jausmas. 1944 metų vasara, kada tankais vėl pradėjo slinkti į Lietuvą pavergėjų gaujos nešdamos mirtį ir bėglių bangą pajudėjęs į vakarus, sutikau Juozą gimtųjų šakių gatvėse. Jis buvo vienplaukis, be apsiausto ir be jokio nešulio. Vaikystės išpročiu aižė noksantčia rūgų varpa. Atrodė, kad jis tėra išėjęs pavakariais pasivaikščioti. Bet tuoj paaiškėjo, kad yra iš kelionės, iš paties Vilniaus. Ryta dar buvęs darbe ir iš ten, net ne užsukęs į namus pasimiti reikalingiausių daiktų, tiesiai nukubėjęs ir paskutinį traukinį pajudėjęs į vakarus. Taigi pareigose išbuvo iki paskutinės minutės, nesirūpindamas iš anksto nei savimi, nei manta.

Savo atvirumu ir nuosirdumu buvo įtejęs daug draugu. Jų turėjo ne tik savųjų, bet ir kitataučių tarpe. Vieną vasarą atstovavo Lietuvos studentus tarptautinėje studentų stovykloje Šveicarijoj ir ten užmezgė ryšius su kitu kraštų studentais. Po to iki Lietuvos nelaimės palaikė su jais santykius laisvais, kuriuose dažnai buvo užsimenama apie artėjančio karo pavojus.

Dabar, kada Juozo nėra gyvųjų tarpe, skaudžiai jaudinama kokio brangaus žmogaus netekta. Neturėjo jis nei priešų, o tik draugus. Jautriai jo mirtį pergyvena šeima, giminės, draugai, bendradarbiai, būve mokiniai, pažįstamieji ir tremtininkai visuomenė, kurios tarpe jis dirbo.

Visų geru privalumu nei nesuminėsiu ir apie miela Juozą baigiu vokiečių poeto Claudijaus žodžiais:

„Ak, jūs palaidojot gerą vyrą, O man — Jis buvo dar daugiau...“

Vėl ateis diena, kada laivai plauks su tremtiniais į laisvą tėvynę, bet Juozas ir daugelis kitu tremtinių liks gulėti Atlanto pakraščiu, Amerikos žemėje, kaip amžinieji Lietuvos tragedijos liudytojai ir aukos.

Antanas Sodaitis

Broliai partizanai tėvynėje savo gyvybę aukoja už Lietuvos šviesesnį rytoj. Pradžiungink vargstančiuosius savo auka.

— Pagal įst. 818 iš 1944 m. spalio mėn. 18 dienos (žiūr. str. 44) įsipilietinimas bet kurio svetimšalio, atvykusio į Braziliją, neatleidžia jį nuo skolų, anksčiau padarytų sutarčių, nei užsitarnavusių bausmių. Todėl kiekvienas turi žinoti, kad, jeigu jo kraštas pareikalaus iš jo sąskaitų suvedimo, Brazilija, tokiu atveju, jo užstoti, ar proteguoti negalės. Bet... Brazilijos vyriausybė nėra žandaras ir, kada ateiviai čia naturalizuojasi, jį nereikalauja atestato apie jų pareigų atlikimą senojoj tėvynėje.

Tarybų Lietuva Baudžiava ir

Kad galėtų kiek pristabdyti nuolatini žemės ūkio smukimą, kaip žinoma, TSRS min. tarybos ir kp ck nutarimu buvo paskelbtos „priemonės gyvulininkystei šalyje išvystyti“, tikriau — smulkiai nustatyta, ką ir kiek kolektyviniai ūkiai ir kokiomis kainomis turi atiduoti valstybei, o neatidavę — negalės iš jos nieko gauti. Kaip matyti iš Vilniaus radijo spalio 2 ir kt. dienų pranešimų, panašiu būdu buvo nustatytos „priemonės MTS darbiu pagerinti“, taip pat sodų, uogynų, bulvių ir daržovių gamybai sustiprinti.

Jau pati TSRS ministerių taryba ir kp ck konstatavo, kad „bulvių ir daržovių gamyba smarkiai atsilieka nuo gyventojų... derlingumas tebėra nepaprastai žemas, daugelis kolūkių neįvykdo bulvių ir daržovių privalomųjų pristatymu valstybei“.

Faktiškai padėtis yra dar blogesnė, jei galiausiai net komunistai buvo priversti smarkiai sumažinti valstybei skirtąsias prievoles. Taigi, kaip principas, priverstinis ūkininkavimas paliktas nekeistas, naujai paskelbtos tik normos ir kainos. Faktiškasis racionalumas, kitaip tarus, raudojoji baudžiava palikta ir toliau.

Toji baudžiava, savaiame suprantama, apima ir pavergtąją Lietuvą. Kad vis sunkėjanti ekonominė padėtis nepradėtų ir visos komunistinės santvarkos, kaip matyti iš sovietinių radijo pranešimų, įsakyta iki ateinančių metų pavasario pasūsti į MTS 100-000 agronomų ir zootechnikų, mechanikų etc. Drauge vedama propaganda ir Lietuvoje, kad esa, „dabar jau daug kas nori patys grįžti į žemės ūkį“, tikriau — boševikų parinkti „savanoriai“ stengiasi raudonąją baudžiavą bent propagandoje pavalduoti kiek galint šviesesnėmis spalvomis.

Jei mvlį tėvynę Lietuva — padėk tremtyje vargstantiems jos vaikams.

Senas Puerto Rico paprotys: Kolumbo dienos proga medžius puošti kiaušinių lukštais.

NAUJA LIETUVIŲ BENDRUOMENES APYLINKĖ

Spalio 11 d. Kearny, N. J., šv. Vardo Draugijos salėje įvyko šios apylinkės lietuvių bendruomenės steigiamasis susirinkimas. Kurta penktoji iš eilės lietuvių bendruomenės apylinkė New Jersey valstybėje.

Susirinkimas buvo gausus dalyviais ir svečiais. Pasakyta daug kalbų. Kalbėtojai buvo: New Jersey Liet. Bendr. Lok'o pirm. Jokūbas Stukas. Kearyn-Harrison lietuvių parapiljos klebonas kun. L. Voicėkaišas, Lietuvos Laisvės Komiteto narys J. Audėnas, Kearny Liet. Bendr. Lok'o narys P. Velevas, advokatai: Ch. Paulis ir A. Salvest.

Išrinkta laikinoji apylinkės valdyba, į kurią įėjo: pirm. — muz. Alg. Kačanauskas, vicepirm. — adv. A. Salvest, sekretorium — vet. gyd. St. Skripkus, įžd. J. Belža, kultūr. vadovu — P. Veleva.

I kontrolės komisija: pirm. adv. Ch. Paulis, nariai — K. Barzdukas ir J. Mėlynis. Susirinkimą atidarė ir vedė Alg. Kačanauskas.

SLA PREZIDENTAS K. J. KALINAUSKAS PRIĖMĖ SPAUDOS ATSTOVUS NEW YORKE

Pasibaigus Pildomosios Tarybos darbams, SLA prezidentas adv. K. J. Kalinauskas, sekretorius dr. M. J. Vinikas ir kiti Pildomosios Tarybos nariai priėmė New Yorke esančių keletą spaudos atstovų ir juos painformavo apie naujuosius organizacijos darbus.

Prezidentas K. Kalinauskas savo įvade pažymėjo, kad SLA vadovybė nori kiek galima glaudesnio kontakto su visuomenė. Tai pasiekama esą geriausia per spaudą, kuri visuomenės gyvenime vaidina žymiausį vaidmenį. SLA vadovybė — pati Pild. Taryba, Įstatų komisija, Visuomenės santykių komisija ir visi aktyvūs darbuotojai šiuo metu svarsto organizacijos veiklos patobulinimo klausimus. Pirmoje eilėje tenka persvarstyti apdraudimo planą ir pritaikyti jį gyvenimo reikalavimams. SLA apdraudimo programa turės taip pasikeisti, kad ji būtų tokia pat, kaip visų apdraudimo kompanijų, kad mūsų žmonės nebūtų jokios prasmės kreiptis pas svetimus. Antras rūpestis, tai patobulinti naujų narių prirašymo sistemą. Privatiųjų apdraudėjų kompanijų agentai išmoksinti ir prityrę moka įkalbėti lietuviams pas juos apsidrausti, nors iš to jokios ypatingos naudos nebūna, nes SLA apdrauda, kaip arčiau reikalaus pažįstantieji ištikina, visados lietuviui patogesnė ir pigesnė.

Dr. M. Vinikas, papildydamas prezidento pranešimą, plačiai apsislojo prie naujai įvedamų apdraudimo rūšių. Ypatingai daug mūsų žmonių privatiųjų agentai apdraudžia pasiūlydami apdraudž ligos ir nelaimių atsitikimų atvejais. Dabar SLA savo šios rūšies apdraudž taip patobulins, kad norintieji galės apsidrausti didesnėmis sumoms (net lig 2-300 dol. mėn.) ir jau nebus reikalo svetimų dievų įjėkoti. Bus galima apsidrausti tokiu būdu, kad sulaukus 65 metų narys gaus mėnesinę pensiją arba tam tikrą sumą vieną kartą.

Diskusijoje dalyvavęs teisų patarėjas adv. J. Virbalis nurodė, kad Susivienijimas turtinga, plati ir visiškai patikima organizacija. Mes galime didžiulius savo Susivienijimu! Būt, jeigu tai būtų ir maža, neturtinga organizacija, kiekvienas lietuvis turėtų laikyti savo pareiga lietuviškoje veikloje dalyvauti, jai padėti, ją gerinti. Dabar naujų atėvių susilaikymas, ašot jo, nieku nesą pateisinamas.

Šiame pokalbyje be prezidento K. J. Kalinausko, vicepirm. P. Dargio, dr. M. Viniko, dar dalyvavo: K. Gužis, dr. S. Biežis, J. Maceina, Tėvynės redaktorius L. Vasil, V. Tyslavienė, J. Tyslavas, D. Penikas, J. Valakas, S. Narkellūnaitė, adv. Virbalis ir kt.

Spaudos atstovai susidarė įspūdi, jog dabartinė Pildomoji Taryba dirba uoliai, rūpinasi organizacijos sustiprinimu ir jos darbo patobulinimu.

J. Laurinavičius

SUPREME COURT OF THE STATE OF NEW YORK COUNTY OF KINGS

In the matter of the Application of JOANA PUODZIUNIENE for an order dissolving her marriage to

KAZIMIERAS PUODZIUNAS, Pursuant to Section 7A of the Domestic Relations Law. TO

KAZIMIERAS PUODZIUNAS: TAKE NOTICE, that a petition has been presented to this Court by your wife, JOANA PUODZIUNIENE, for the dissolution of your marriage on the ground that you have absented yourself for five (5) successive years last past without being known to her to be living, and that she believes you to be dead, and that pursuant to and order of said Court, entered the 22nd day of October, 1953, a hearing will be had upon said petition at the said Supreme Court, Special Term, Part 5, in Room 1100D, in the Municipal Building, Court and Joralemon Streets, Borough of Brooklyn, City of New York, on the 12th day of January, 1954, at 10:00 o'clock in the forenoon. Dated, Brooklyn, New York, October 22nd, 1953.

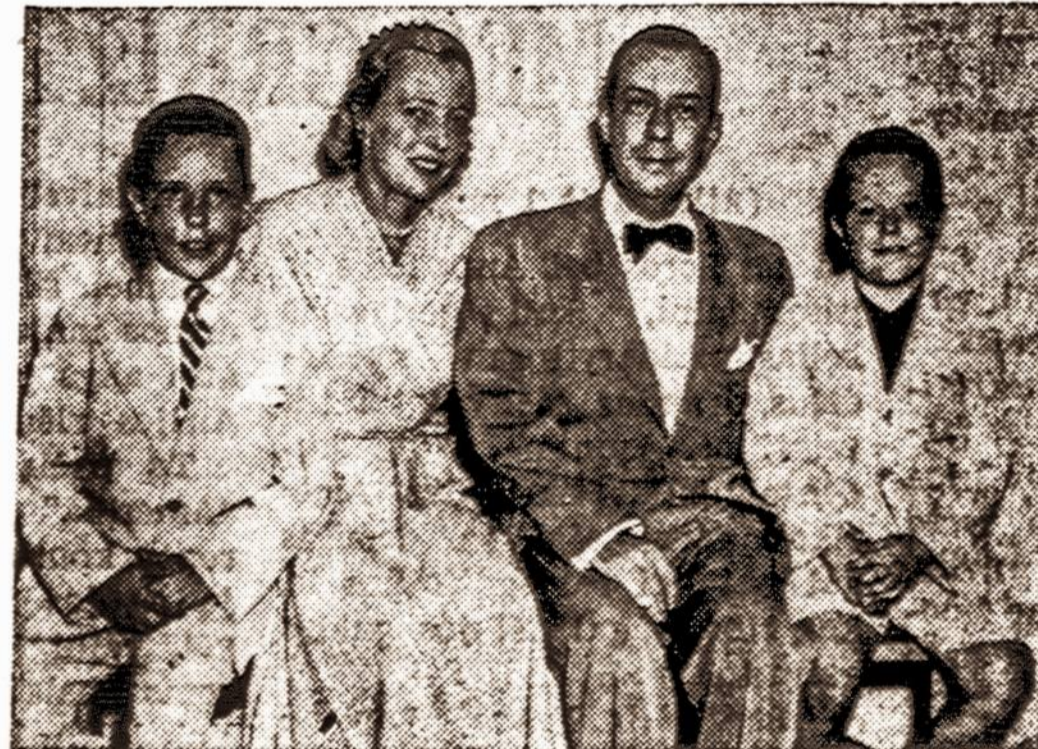
Joana Puodziuniene—Petitioner

NEW YORK KIEČIAI!

Išsirinkite merą, kuris sutvarkys Jūsų miestą, — balsuokite už

ROBERT F. WAGNER

ir apdrauskite savo laimę, savo gerovę ir savo ateitį.

Pažinkite ROBERTO F. WAGNERIO šeimą. Vienintelis kandidatas, kurį pasirinko visuomenė. Kuris kovos už:

- Gerą, teisingą Miesto valdžią
- Lygias progas visiems newyorkiečiams, nežiūrint jų tautinės kilmės ir išitikinimo
- Miestą, saugų nuo visų kriminalinių elementų
- Stiprią Civilinę Apsaugą
- Geresnes mokyklas ir butus
- Pagalbą imigrantams ir išvietintiems asmenims

ATSIMINKITE — Tai buvo ROBERT WAGNER, kuris kovojė prieš požeminių traukinių važmos, nuomų ir taksų pakėlimą.

SUTEIKITE jam progą išvalyti ir sutvarkyti Jūsų miestą. — Jo ilgmečiškas Visuomeniniais nuopelnais gėrisi Prezidentas Trumanas, senatorius Herbert H. Lehman ir Gubernatorius Adlai Stevenson.

Balsuokite antradienį, lapkričio 3 — nuo 8 iki galo

UZ GERĄ VALDŽIĄ WAGNER — GEROSA — STARK

IR UZ KITUS DEMOKRATŲ KANDIDATUS

Šį skelbimą apmokėjo Lietuvių-Amerikiečių Komitetas.

TIKRAS LIETUVISKAS GINTARAS
AUKŠČIAUSIOS KOKYBĖS—SENOJ IR NAUJOJ MADOS Karoliai, auskarai, žiedai, apbrankės, sagos ir t.t. Užsakymai priimami paštu ir telefonu. Istaiga atidaryta nuo 10 iki 6 val. v. 50 metų tik gintaru prekiaujama: AMBER GUILD, LTD.
80-19 31 Ave. Jackson Heights, N. Y. Tel. HA 9-5855
Sios firmos gintaro išdirbistius gali gauti: Jonas Karvelis, 3249 So. Halstel St., Chicago 8, Ill.

REIMANN & BRESSE
Didžiausia vokiečių baldų prekyba
AUKSTOS KOKYBĖS BALDAI
Didelis baldų pasirinkimas 7-niuose aukštuose Baldai miegamiesiems, valgomiesiems kambariams, salionams virtuvėms ir t.t.
1495 3rd Ave. (Tarpe 84 ir 85 gatvių) New York 28, N. Y.
Tel. RE 4-7040-41
Atidaryta 9-6 kasdien, 9-9 šešt.

VIENYBĖ

LITHUANIAN WEEKLY
Established 1886

JUOZAS TYSLIAVA
Editor and Publisher

Editorial and Business Office:
412 Bedford Avenue
Brooklyn 11, N. Y.

Evergreen 4-862
Entered as Second Class Matter
October 23, 1907 at the Post Office
of Brooklyn, N. Y.

Subscription Rates:
USA per year \$5 00
CANADA and other countries \$6 00
Advertising Rates on Application

TREČIOKUI 60 METŲ

Albinui S. Trečiokiui, žinomam veikėjui, buvusiam Vienybės leidėju bendrovės prezidentui, SLA Apšvietos Komisijos nariui, ir vadovaujančiai asmenbei daugelyje kitų mūsų organizacijų bei draugijų, šių metų spalio 28 d. suėjo 60 metų amžius.

Albinas S. Trečiokas, kuris gyvena Newark'e ir ten turi draudimo, nekilnojamo turto ir kelionių biurą, yra kilęs iš Mažucių kaimo, Lankelskių valsčiaus, Vilkaviškio apskrities.

Palikęs savo tėviškę dar prieš pirmąjį pasaulinį karą, Albinas atvyksta į Manchesterį, Angliją. Bet čia jis ilgai nepabūna. 1917 metais Trečiokas jau atsiranda Jungtinėse Valstijose. Worcester, Mass, ir kurį laiką dirba Amerikos Lietuvio administracijoje. Iš čia jis persikelia į Philadelphiją ir pagaliau pastoviai įsikuria Newark'e.

1918 metais New York'e įvykusiame visuotiniame Amerikos lietuvių seime A. S. Trečiokas jau pasireiškia, kaip patyręs visuomenės veikėjas. Nuo to laiko Trečioko vardas neįnyksta mūsų spaudoje, ir ka- žin, ar buvo bent vienas svarbesnis Amerikos lietuvių visuomeninio gyvenimo įvykis, kuriame jis nebūtų dalyvavęs. Galima drąsiai sakyti, kad Trečiokas yra vienas pačių uoliausių, pačių rimčiausių mūsų veikėjų Amerikoje.

Seimos židini Trečiokas sukūrė 1923 m. Jis vedė Jieva Kazlauskaitę, kuri jam dovanojo sūnų Albina, taip pat jau vedusį, išėjusį aukštuosius mokslus ir šiuandien turintį valdinę tarnybą Washington'e. Jaunasis Trečiokas yra vedęs Aldoną Valaitę, brooklyniečių veikėjų, Jono ir Onos Valaičių, dukterį.

A. S. Trečiokiui, sulaukusiame kapos metų, mes linkime sveikatos ir dar daug, daug vaisingo darbo sezonų mūsų visuomenės dirvoje.

IKE POPULIARUMAS

Gallup (įstaiga viešajai nuomonei tikrinti) tvirtina, kad prezidento Eisenhowero populiarumas esąs nukritęs iki 65 nuosimčių. Girdi, dar tik rugsėjo mėnesį Ike populiarumas buvo 75 nuosimčių, o dabar...

Eisenhowerio populiarumo kritimą priežastys esantys tokios: netesėjimas pažadų, nesumažinimas mokesčių, stoka vadovybės, pataikavimas didžiajam bižnui, nedarymas pastangų padėti darbininkams ir fermeriams, per daug golfavimo, žuvinio ir atostogų...

Būti prezidentu tokios šalies, kaip Jungtinės Amerikos Valstijos, kurios reikalai tolydižio siejami su viso pasaulio reikalais, nėra lengva.

Kita vertus, prezidentas Eisenhoweris yra labai atsargus žmogus. Iki šiol jis sugebėjo išlaikyti vadinamame aukso viduryje tiek vidaus, tiek užsienio politikos atvejais. Ne nuotabi, kad, pavyzdžiui, jam daromi priekaištai tiek karių, tiek dešiniųjų republikonų sluoksniuose. Bet nei į vieną nei į kitą pusę jis nelinkęs.

Kaip prezidentas Eisenhoweris stengiasi būti nepriklausomas savo istorinėse pareigose, tai rodo jo pareiškimas, padarytas paskiausioje spaudos konferencijoje. Paklaustas dėl kai kurių priekaištų, liečiančių agrikultūros politiką, galinčią jam pakentį rinkimuose, prezidentas Eisenhoweris davė sprasti, kad jis neketina kandidatuoti antrajam terminui...

KAI SOVIETIŠKAS RUBLIS ATSIKRAUSTĖ Į LIETUVĄ

Lietuvos ūkis neišvengiamai leidosi į pakalnę. — Kaip okupantai apiplėšė bankus. — Lito banknotus sudegino, o monetas išsivežė į Maskvą.

Liepos 29 dieną (1940 m.) buvo nacionalizuoti bankai, Lietuvos Banko aukso fondas atsidūrė tiesioginėje Maskvos globoj. Lito notų padengimas pasidarė miglotas. Nacionalizuotose bankuose įsitaisė neaiškioms pareigoms eiti valdžios skiriamai komisari. Normalios bankinės operacijos jau kuris laikas buvo sutrikusios, o dabar ir visai apmirė. Išmokamųjų indėlių leistina suma redukuota į 250 litų per mėnesį. Bet kadangi ir tos sumos išmokėjimas paliktas komisario nuožiūrai, tai praktiškai VISOS žmonių santaupos kredito įtaigos šaltė įšalo (bijodami iškrypti iš komunistų vedamos linijos ir atsidurti Sibire, komisariai jiems pavestus uždavinius vykdė kiekia u neu reikėjo).

Atėjo stagnacija. Su prekybos nacionalizacija (rugsėjo pabaigoj) užsiraukė žmonėms paskutinė didesnė galimybė savo namie laikomiems pinigams pravedinti bei išleisti. Ir čia atėjo stagnacija. Skubiai socializuodami Lietuvos ūki, bolshevikai darsi- yre iki to, kad didelė dalis šalies pinigų — jau tai įstrigusių bankuose, jau tai — užkonservuotų išsigandusių visuomenės kisenose — liovėsi valdinę savo naudingą vaidmenį krašto ūkyje. Jų vieton turėjo būti leidžiamos naujai iškeptos notos, pranašaudamos infliacijos pavojų. Lietuvos ūkis neišvengiamai leidosi į pakalnę.

Visas kaltes už savo nesekmę komunistai vertė "spekuliantams, atsargų sudarinėto- jams, kainų klėjams" ir kit- tiems, anot jų, "laudies prie- šams". Bet nuo to reikalai ne- sitaisė. Gyventojai ir toliau paskirai rūpinosi savo asme- niskais reikalais kaip kas išma- nė, ten negali būti nė žurni- nio darbo.

Krašto ūkinei surutei nuo- latos plečiantis, Kremlius įsa- kė griebtis dar vienos (ir bene paskutinės) priemonės tai su- irutei apstabdyti: įvesti oku- puotoj Lietuvoj SSSR valiuta. Šis "tarybinis milžinas" (laiky- tas atsargoj kiek vėlesniems laikams), esą, nugalėsiąs visus susidarčius ekonominius sunkumus, Lietuvos Liaudies Komisarų Taryba (lapkr. 23 d. nutarimu) įsakymą įvykdė: nuo lapkričio 25 d. (1940) bol- ševiku rUBLIS oficialiai atsisto- jo šalia lito.

Abiejų piniginių vienetų keitimo santykis dirbtinai nu- statytas 9:10 (1 litas — 90 ta- rybinių kapeikų). Šis santy- kis, betgi, nebuvo nė panašus į tikrovę. Nors bolshevikai prieš šią reformą gerokai litą ap- lėmė (išleido apie 50 ml. virš pateisinamos normos neaiškiai padengtu banknotų, pakartotinai kėlė darbininkams bei tar- nautojams atlyginimus ir pre- kijų kainas), tikroji lito vertė nemusmuko žemiau rublio. Priešingai, rublis ir dabar žmo- nių buvo traktuojamas kaip daug menkesnis už litą pini- gas, o juos nevisai vieną į- įprasta. Prieš lito padengimo formulę "litas turi 0.150462 g gryno aukso", žmogus tegalėjo rublio notoje įskaityti ("rubi- ..obespečivajetsia vsem dostoi- najiem Sojuza SSR..."

Toks nekonkretus užtikri- nimas Vakarų civilizacijos žmo- gui keista ir nepatikimai skamba.

Rublio - lito keitimo santy- kis 9:10 žmonės priėmė tylomis, kaip dar viena smurto akta prieš pavergtąją tautą. Ka- nors apie tai išsitarai, arba parašyti spaudoje, nėsališ- kiems ekonomistams buvo už- drausta. Sūkavo ir rašė tiktai komunistai, arba ju ištikimi tarnai. Okupuotoji Lietuva tu- rėjo būti sulyginta su senomis, nusigyvenusiomis SSSR res- publikomis, nors čia bolševi- kams reikėtų bristi per dar

JONAS K. KARYS
Spausdinamos knygos Nepri- klausomos Lietuvos Pinigai autorius

didejn melą, per dar dides- nes nesąmones ir absurds. Kai rublis tapo legalizuotas, bolshevikai ėmėsi perrašinėti žmonių sąskaitas bankuose iš litų į rublius. Pagal primestą- jį kursą, sakysim, iš 1000 litų vienu plunksnos pabraukimu gavosi 900 rublių. O tie 900 rublių, tikrenybėje, tebuvo verti apie penkis kartus ma- žiau, taigi vos apie 180 litų. Šia operacija indėlininkai neteko apie 80% realios jų samtau- pų vertės, nekaltant apie tai, kad dabar ir tie likusieji jų pinigai ne tą patį, ką pirmiau, reiskia. Ir tai dar ne viskas. Kovo 25 d. (1941 m.) indėlininkų-taupy- tojų reikalai buvo užbaigti si- taip:

Leista išmokėti savininkams iš kiekvienos sąskaitos tiktai iki 1000 rublių (vadinasi, apie 200 litų), o kas viršaus sąska- itose — pervaista "valstybės są- skaiton" (konfiskuota).

Šitai nauji krašto šeimi- ninkai "kūrė ir taisė" žmonių gerovę Lietuvoje. Nuo rublio įvedimo reformos pasivyje a- ppyverton SSSR mokamieji ženklai kaip iš gausybės rago. Kadangi jokio biudžeto, ar bent aiškesnio plano finansam tvarkyti dar nebuvo, vežta iš Maskvos notų tiek, kiek reikė- jo valdžios sąskaitoms mokė- ti. Litų notos ir monetos pa- laipsniui ėmė apyvartoje tirp- ti. Atėję į bankus ar įstaigas litai būdavo sulaukomi, pakai- ciant juos tarybiniais rubliais. Prieš kasdien menkėjančias gamybos išdavas krašte rika- vosi kasdien didėjančios lei- dziamų rublių sumos. Neboda- mos griežčiausių įsakymų, prekyū kainos pasileido dan- gas link.

"Yra tokių, kurie jau norėtų numirti, nes jų darbas nelabai pabrango, o pra gyvenimas ir apsilvilkimas 10 kartų bran- gesnis." — rašė tuometiniam Prekybos Komisarui Gregorau- skui tūlas darbininkas (ž. L. Archyvas, bolševizmo metai, p. 43?). Ne be pagrindo. Jautien. mėšos ke nuo 74 centų pabran- go iki 7 rublių, pora batukų — nuo 20 litų iki 80 rublių, pusvilnoniai marškiniai — nuo 3.5 litu iki 25 rublių, ir t.t. O betvarkės galo nesimatė. Kas dar turėjo litu, rasdavo kur šio to nusipirkti kelieriojai pigiau.

Atlantis ir Pranė Lapienė tai neišskiriami dalykai. Buvo malonu jos vasarvėtyje pra- leisti porą dienų prieš išplau- kiant į Europą ir štai staigme- na. Jau atsidūrus jūroje, drau- ge su plaukiančiais Trečiokais gauname P. Lapienės telegra- ma nuo kontinento iš Stony Brook. Kaip malonu, kad ir jū- roje nesi pamirštam.

Visą kelionės metą laive su- tinki šiaip juokus krečiantį pareigūnā ir jis maloniai kvie- čia: gal norite pasijusti teleg- ramā į bet kurį JAV miestā? Gal norite pasikalbėti telefo- nu? Ir vėl įsitikini, kokiais i- domiais laikais gyvenama, kaip nuotoliai yra strumpėje, koks mažas tas pasaulis.

Pagalau, ką reiskia tos aš- tunios dienos laive? Jos pra- bėga nejuotamai.

Pasirodo Airijos krantai ir tai jau ženklas, kad tavo laivas artėja prie gimtojo kon- tinento. Iš tolo matyti Cobh uotas, tačiau laivas į jį ne- plaukia ir aišrus išsodina į ma-

1940-1941 m. žiemai slenkant į pabaigā, žmonės "juodoje rinkoje" mielai keitė SSSR rublius į 13-15 lietuviškųjų centų.

Jei bolševikai būtų pradžioj atspėjė, jog kova su litu bus tokia sunki, nieko panašaus nebūtų atsitikė. "Čia padaryta nedovanotina klaida!" — sū- kavo savo posėdžiuose pri- plakė prie valdžios "ekonomis- tai", siūlė pačioj okupacijos pradžioj "nuimti litą." Aišku, buvo galima tautai padaryti. Jėgos užteko. Bet Kremlius ir jo "politikrai" vietoje sirgo "tarybinės didybės" manija. Jiems atrodė, jog "raudonasis tarybinis rublis" pats, visai natūraliai, pakirs ir greit su- naikins "kapitalistinį litą." Finansų Ministerio birželio 21 l. įsakymas buvo taikytas, taip sakant, rublio išibėgėji- mui prilaikyti, kad paskui jo smūgis litui būtų iškarto mir- tinas. Koks tuo atveju būtų buvęs komunistų triumfas. Kaip linksmi tas faktas būtų buvę minimas komunistinėje propagandoje, tiek čia, tiek sveturi!

Deja, išėjo atvirkščiai. Mažos ir paverttos valstybės pinigai įveikė didžiausios pasaulyje valstybės, ir tai — valstybės o- kupantės, pinigais! Ellė "polit- ruku" ekonominiams Lietuvos reikalams palydėjo už tai savo galvas, o likusieji ir atvykę nauji parūpino litui šitoki sprendimą:

LTSR (Lietuvos Tarybų So- cialistinės Respublikos) Liau- dies Komisarų Tarybos ir Lie- tuvos komunistų (bolševiku) partijos Centro Komiteto nu- tarimu, nuo 1941 metų kovo mėnesio 25 dienos litas pa- naikinamas ir jo vartojimas griežtai uždraudžiamas.

Tik iš žodžių atrodo, jog šį paskutinį smūgį litui režė Lietuvos (tėgu ir ne tos pačios demokratinės Lietuvos, kuri li- tą įvedė ir išugdė) oficialūs organai. Jie neabejotinai veikė ir šiuo atveju Kremliaus di- rektivyomis, ką patvirtina ši- toks neuzginėjamas faktas:

Apie lito panaikinimą in- formavo pasauli ne Lietuvos šioki ar toki organai, bet Lie- tuvą okupavusios SSSR Vals- tybės Bankas, Maskvoje.

Lito banknotus, kiek jų ban- kuose ir įstaigose nuo rublio į- vedimo reformos susirinko, bolševikai sudegino vietoje, o monetas — išsivežė Maskvon.

MES GRĮŽTAME Į EUROPA

(Atkelta iš 1 pusl.)

tai ar Loros bei Anneliesos ir išsąmonini, kad geriausias kelias pasidaryti sau nuošir- dzius draugus ateity, tai tik veikti per jaunimą. Tie stu- dentai, būkit tikri, liks Ame- rikos garbintojai, ja domėsis gal net ligi pamėgdžijimo ir, kas žino, gal dėl jos guldys galvas...

Atlantis ir Pranė Lapienė tai neišskiriami dalykai. Buvo malonu jos vasarvėtyje pra- leisti porą dienų prieš išplau- kiant į Europą ir štai staigme- na. Jau atsidūrus jūroje, drau- ge su plaukiančiais Trečiokais gauname P. Lapienės telegra- ma nuo kontinento iš Stony Brook. Kaip malonu, kad ir jū- roje nesi pamirštam.

Visą kelionės metą laive su- tinki šiaip juokus krečiantį pareigūnā ir jis maloniai kvie- čia: gal norite pasijusti teleg- ramā į bet kurį JAV miestā? Gal norite pasikalbėti telefo- nu? Ir vėl įsitikini, kokiais i- domiais laikais gyvenama, kaip nuotoliai yra strumpėje, koks mažas tas pasaulis.

Pagalau, ką reiskia tos aš- tunios dienos laive? Jos pra- bėga nejuotamai.

žesni laivelį. Tolumoje žaliuo- ja krantai ir visus apima, sa- jukytume, šilti jausmai. Šešios dienos matei tik beribė jūra ir Stai akys jau ganosi gražiose Airijos slėniuose.

"Tą pačią naktį grakščioji "Amerika" pasėkė jau ir Eu- ropos kontinentā — Prancūz- ją su jos Le Havre uostu. Ir vėl, vėjuji kaukiant ir žuvė- roms smalsiai sukant ratus ap- link laivā, lakstai po denį, stebi su žiuronais kalvoje išė- draikčius miestā, grožiesi augštomis pilimis, seki pran- cūzais su jų Citroenais ar dvi- raliais — tautine susisiekimo priemone.

Tai jau Europa ir tave mes sveikiname! Pirmasis pasisveikinimas trunka dar kurį metą ir darbininkų atrisamos virvės reiskia: vėl nutolsime nuo kontinento ir pasuksime į Anglijā.

Southampton — ne tik di- dziuolis D. Britanijos uostas. Iš čia buvo pradėta didžioji Ei- senhowerio invazija į Norman- dijā, čia knibėdėjo tūkstantiai transportacinių laivų, čia ne- toliose Eisenhoweris turėjo sa- vo vyr. būstinę. Ir dabar jodo- mu stebėti gvyū tosto judėji- mą, įvairiausio tipo laivus ir r- krante didingai dunksančias pilis.

Pasirodo, kad šiame uoste laivo jau laukia vokiečių val- dinkai ir jie laive atliks vi-

ORGANIZACIJŲ DEMESIUI

Kadangi kai kurios organiza- cijos kreipėsi į ALT Centrā teiraudamosios dėl formos mandatu, kuriais turi būt ap- rūpinti delegatai ir Visuotinj Amerikos Lietuvių Kongresā š. m. lapkričio mėn. 27 ir 28 idenomis Chicagoje, šiuo pra- nešama:

- 1) Kongresui specialių mandatu formuluarų nėra pagamin- ta.
- 2) organizacijos mandatus gali surašyti ranka arba rašo- mąja mašinėlė,
- 3) svarbiausiai mandatuose nurodyti: delegato (ar delega- tu) varda, pavardę ir adresa, atstovaujamos organizacijos pavadinimā, adresā ir narių skaičiu,
- 4) mandatai turi būti pasi- rašyti organizacijos vadovybės pareigūnij, pavyzdžiui, pirmi- ninko ir sekretoriaus,
- 5) vienā mandato kopijā skubiai pasiųsti ALT Centrai (Lithuanian American Coun- cil, Inc., 1739 So. Halsted St., Chicago 8, Ill.), kas Kongre- rengėjams padės dalį delegatų registracijos darbo iš anksto atlikti.

ALT Sekretorius

Mažųjų priežiūra Indokinijoje

A. DEVENIENĖ APIE EUROPOS SAJUDŽIO KONGRESĄ HAAGOJE

Amerikos lietuvių visuome- nės veikėja, SLA Ido globėja, Balfo pirmininko pavaduotoja, viena Tarptautinio Valtstiečių Internacianoalo steigėjų ir jo dabartinė vicepirmininkė A. Devenienė, kaip Zaliojo Inter- nacionalo atstovė, spalio 8-12 d.d. dalyvavo Haagose mieste, Olandijoje, įvykusiame Euro- pos Sajūdžio kongrese. Šiuo metu ji lanko įvairias lietuvių įstaigas Vokietijoje ir susipa- žista su jų veikla.

— Kokie išpūdziai iš kong- reso? — Kongrese, be dr. S. A. Backio ir E. Turausko, iš pa- baltiečių dalyvavo dar estų — A. Rei ir latvių — R. Liepiņš. Bendras išpūdis — kad Euro- pa šiuandien turi pirma dar pa- ti apsiungti, idant paskiau galėtų su visu savo svoriu da- tų lyvauti visų didžiųjų problemų sprendime. Faktiškai kongre- se, galima sakyti, buvo kalba- ma apie šesiu Europos tautų apjungimą, o visos Europos apjungimas eitų paskiau, kai bus kaip reikiant apsiungis- iamos šios šešios tautos. Tačiau į jas D. Britanija neįeina. Tik šioms tautos susitarus, ypač prancūzams, vokiečiams ir i-

talams, bus galima kalbėti a- pie realų tolimesnį Europos apjungimą, — sako A. Deveni- enė, kalbėdama su Eltos at- stovu.

— Tremtiniai kongresu ir jo darbas kiek nusivylė. Tiesa, kongresas priėmė bolševikų pavergtų kraštų egzilas pa- lankią rezoluciją, bet ji buvo priimta ne tiek Vakarų Euro- pos tautų noru, kiek dėl to, kad tarp delegatų buvo labai daug atstovų iš tautų už gele- žinės uždangos, kurie ir padarė reikalingą interenciją.

Man buvo ypač skaudu, kad tą dieną, kai JAV senato dau- gumos vadas Knowlandas iš- sakmiai išpėjo, jog tegalima leistis su Sovietais, ir bet kokias derybas ir kalbėti apie pilną Europos apjungimą, tik tada, kai bolševikai atraukus savo kariuomenę iš pavergtųjų kraštų, jiems bus suteikta teisė patiems apsispręsti dėl savo valdymosi formos ir pra- vesti juose laisvi rinkimai.

Prancūzų baimė, kad Vokie- tija išgalės, o ypač jų baimė, kad Vokietijai padės Amerika, taip pat neprisideda prie nuo- taikų, skatinančių juo greičiau apsiungti. Nors vieni kitiems pasako daug komplimentų, bet tikro nuoširdumo nesijau- čiam. Man geriausiai patiko vokiečių atstovo von Brentano kalba, kurioje jis aiškiai pa- brėžė, kad Europos apjungimo klausimas yra esminiai susijęs su bolševizmo klausimu. Idomi kalba buvo ir italų atstovo de Gasperi. Jėdu abu drašiai gynė reikalą Europai apsi- unginti ir būti stipriai, jog i- stengtų apsiginti nuo bolševi- ku.

— Idomu, o kaip laikėsi angliai? — Angliai laikėsi taip, kaip angliai: jūs, sako, junkitės, o mes pažiūrėsim, kas iš to vis- ko išėis, — jei bus gerai — gal prisidėsimė ir mes...

— Kas nauja Valtstiečių In- ternationalo veikloje? — Tarptautinis Valtstiečių In- ternationalas pradėjo naują veiklos barā, atidarydamas sa- vą įstaigā Vašingtone, kur dirba keturi žmonės ir veikia visa centro valdyba. Prie Val- stiečių Internacianoalo biulete- nio, kaip viceredaktorius, pra- dėjo dirbti ir H. Blazas. LVLS- ges gen. sekretorius, Biuletenis leidžiamas New York'e. Paša- los gaunama iš Laisvosios Euro- pos Komiteto.

— Klausiate, kodėl pastaruju metu didėja susidomėjimas šio Internacianoalo veikla ir iš viso valstiečių sąjūdžiams? — Mat, visame pasaulyje, o y- pač JAV visuomenės, vis dau- giau atkrepiama dėmesio į re- zistenciją krašte ir vis dau- giau atkrepiama dėmesio į re- zistenciją krašte ir vis dau- 4

g au imama suprasti jų reika- lai. Reikia pripažinti, kad val- stiečių pasipriešinimas, ypač pasyvusis, žemės ūkyje ir kito- se ūkio srityse šiuandien prive- dē Sov. Sąjungā prie tokios krizės, kada ir darbininkai jau sukyla, neturėdami pakanka- mai maisto ir kitų būtinausių gyvenimo reikmių. Šitas valsti- ečių pasipriešinimas kaip tik daugiausia ir sutrukdė Sovietų karinių planų ruošimą ir jų įvykdymā, kad jiet dar nepuo- lia Europos.

Praktiškai ir Tito atsisakė nuo kolchozų, ir Malenkovas turėjo valstiečiams nusileisti, pažadėdamas pagerinti jų bū- stį. Tokie Vengrijoje virsta aukštyn kojomis visa rusų programa. Todėl ir norimā dar daugiau kelti jų morālę.

KIBIRKŠTYS

Dar pavasaris toli, o jau trys kregždės pasirodė. Geras žen- klas. Dar nominacijos į SLA Pild. Tarybā toli, o jau trys nauji kandidatai skelbia savo kandidatūrai į SLA Pild. Tary- bā.

J. Ginkus ir S. Gegužis iš- dininko pareigoms ir A. S. Trečiokas į viceprezidento vieta.

Kad neįvyktų taip, kaip pe- reitais rinkimais, du prieš vie- ną ir abu pralaimėjo, atėnan- čiais rinkimais naujieji kandi- datai, mažiau balsų gavę no- minacijoje, turi užleisti vietą tam, kuris gaus daugiau bal- sų ir užtikrinti jam laimėji- ma.

Jau yra žinomi nauji kan- didatai įdininko ir viceprez- idento pareigoms, bet dar nėra žinomi kandidatai Prezidento ir Sekretoriaus vietoms.

Prezidento vietai aš dristu siūlyti įžymų lietuvių tautos veikėją poetą adv. Nadą Ras- tenį iš Baltimorės.

Adv. N. Rastenis yra ilgame- tis SLA narys ir gerai susipa- žinęs su Susivienijimo reika- lais. Jis yra pilnai kompeten- tiškas prezidento pareigoms.

Sekretoriaus pareigoms taip pat laikas pajieškoti jaunesnio sumanesnio, kuris būtų tinka- mas toms pareigoms. Nežiūrint kiek buvo energin- gas ir sumanus dabartinis li- gametis sekretorius M. J. Vini- kas, ilgų metų tarnyba ir me- tu našta pažėmė nuo jo dalį e- nergijos ir sumanumo ir jau laikas žmogui atsilsėti.

Dabartinė SLA Pild. Tary- ba, išgirdusi, kad yra naujų kandidatu, nors ir neoficialiai, yra paleidusi gandā, kad visi Pild. Tary nariai yra nusitarę kandidatuoti ir nemano nie- kam užleisti savo vietų.

Tie gandai labai patalpi ai- di. Pagyvėšim, pamatysim. Titnagas

SIJONO IR KELNIŲ ISTORIJA

Kokį rūbą žmogus yra anksčiausiai išradęs ir dėvėjęs?

Neabejotiną rekordą šiuo atžvilgiu laiko sijonas. Jau mūsų protėviai Adomas ir Jieva, kaip žinoma, dėvėjo žalių figos lapelių sijonėlius. Sijonas buvo bendras abiejų lyčių rūbas ir seniausios mums kiek geriau žinomose civilizacijose: Babilonijoje ir Egipte. Lygiai toks pat šio dalyko stovis viešpatavo senojai Graikijoje ir Romos imperijoje.

Graikijoje, betgi, būta ir tam tikro įvaizdžio. Atletiški jos jaunikačiai dėvėjo labai trumpus sijonus, merginos gi ir vyršnio amžiaus vyrų — nuo ko jau dabar tas priklausė — dėvėjo žymiai ilgesnius. Ši nelygybė ypač kridavo į akis stipresniai vėjelini pučiant, nes jaunikačiai jausdavosi tada beveik kaip nuogi.

Kai dėl Romos, tai garsūs jos legionai visai pagrįstai galėtų būti vadinami ir "sijonų legionais". Nors toji aplinkybė, kad jie dėvėjo išimtinai tik sijonus, nesukludė jiems per šimtmečius garsėti kaip labiausiai pergalinga armija.

Tačiau tuo metu būta jau tautų, pažinojusių ir kelnės. Tarp tokių pirmoji eilė kai kurios persų giminės ir skaitė ties Juodąją jūrą. Bet šiuos pastaruosius — galimas daiktas dėl tų kelnių — graikai ir vadino barbarais.

Romos imperijai žlugus ir mūsų civilizacijai prasidėjus, sijonas viešpatavo greitai ir be jokios konkurencijos. Kunigai pamokslavo sionuose, ritieriai kovėsi sionuose, ir turnyrų laimėtojams prizus išteikdavo išdidžios damos taip pat sionuose. Atseit, viešpatavo visuotinis sionizmas. (Šis izmas, betgi, nematytingas su politiniu žydų judėjimu "sionizmu"). Tai dar iš tų laikų sijonas yra užsilikęs ligi šių dienų dvasiškoji ir pas skotus. Verta pažymėti, jog ir mūsų senosios Lietuvos kunigaikščiai dėvėjo taip pat tik sijonus.

Tik Viduramžiams įpusėjus, prasideda tikroji kelnų istorija. Savo saugumu rūpindamiesi, to laiko ritieriai įprato dengtis nuo galvos ligi kulni geležiniais šarvais. Reikėjo tad kokios nors medžiagos, kuri riterio odą atskirtų nuo nemalonių ir šaltos geležies. Tai tam tikslui jie ant kojų užsimaudavo dvi ilgas terbas. Tos gi terbos ir buvo pači pirmoji kelnų užuomazga. Ritieriai netrukus pastebėjo, kad ir iš šarvų išlindus tos terbos

Turkiškas stilius

buvo gana patogus dalykas. Siuvelytai tad bematant griebėsi jas tobulinti visais būdais ir rezultate gavosi išimtinai vyriškos lyties atributas — kelnės. Jokiose aplinkybėse ir jokioje formoje dėvėti jų neturėjo teisės moterys.

Tačiau šis talkingas naudojimas atskirais rūbais nežilgo liko sudrumstas moterų pradėtos "kovoje dėl kelnų." Pradžioje dar ne pačios kelnės buvo tos kovos objektu, o tik tas, ką jos simbolizavo — namų valdžią. Bet 18-me amžiuje pasirodė jau moterų pretenzijos ir pačioms dėvėti kelnės. Nors ir vėl: ne kaip vieša, bet kaip intymų drabužių. Nepatiko vyrams šios pretenzijos, kad ir pridengtos. Kova todėl liko ilga ir atkakli. Literatūroje ir mene yra palikę daugybę apsakymų ir paveikslų su šios kovos motyvais.

Bet žmonių gyvenime taip jau yra: praktiški sumetimai anksčiau ar vėliau nugalė visokių prietarų. 19-tojo amž. pradžioje kelnaitės, kaip intymus drabužėlis, pasidaro kasdienine ir negincijama moterų būtenybė.

Antrą šios kovos akta inspirovavo divračiai išradimas. Tai sąryš su juo moterys pirmą kartą istoriškai pasirodė ir su viešomis kelnėmis. Dėjosi tas

19-tam amžiui baigiantis. Ir vėl prapliupo balsai prieš "negirdėtą Dievo įsakymų ir pasaulio tvarkos laužymą." Dailymas betgi pats savaime greitai pasidarė neaktualus. Pasirodė, būtent, jog važinėjimas to meto aukštais ir netobulais divračiais buvo gana pavojingas sportas moterims ir todėl jos jį metė.

Bet gyvenimas nestovėjo vietoje. Po divratininkų kelnų, ypač kilmingos damos emė erzinti padorų svietą jo jimo kelnėmis. Šios vienok priėjo. Nes jojimas su sijonu specialiam balne ir sėdint jame iš sono buvo gerokai rizikingas. Apsimovusios gi kelnėmis, moterys galėjo ir patogiais vyriškais balnais naudotis ir žymiai saugiau ant arklio jaustis.

Pagaliau po pirmojo pasaulinio karo šios kovos eiga galutinai pakrypo moterų naudai. Visokių rūšių kelnės emė jos dėvėti. Šia naujovę smerkia balsai pamažu nutilo ir tuo būdu istorija padarė puse rato: pradžioje bendras abiejų lyčių rūbas buvo sijonas, o dabar juo yra kelnės.

Mes nemanome, kad istorija ši ratą užbaigs ir grįš į ten, iš kur pradėjo. Nes sunku manyti, jog vyrų, karta išsivadavę nuo sijono, panorėtų vėl sugrįžti prie jo. Bet kadangi šioje vietoje mes neame tikri kad ir moterys bus tos pačios nuomonės, todėl mūsų gardero istoriją nutraukiame, jos tolimesnį rašyma palikdami pačiam gyvenimui.

J. Jauragis

Vyras, kaip pipiras.

Gerai, bet truputį per dideli.

ISPŪDŽIAI IŠ KARDELIENĖS IR SMILGEVIČIAUS KONCERTO

Kokios vis dėl to gražios mūsų Lietuviškosios dainos. Jos džiūgina mus. Kiek jos galėtų mums laimėti draugų ir bičiulių gražiai ir tinkamai parodytus didžiojo svetimauciu auditorijoje. Už praėjusio koncerto rinkinį visi klausytojai p. Kardelienėi turėtumėm ypatingai padėkot. Kokios jos visos buvo mielos ir savos. Gal tik komp. Bacevičiaus kurinys iš kitų tarpo kiek išsiskyrė.

Iš kitos pusės, tačiau, kaip kuri, rodosi, šalutinė aplinkybė gali prisidėti arba ir paženkti susidarantiems ispūdžiui. Kaip gaila, kad Lietuviškosios dainos pateko į pirmąją koncerto dalį. Solistės balsai dar nesužilę, jis skambėjo taip aštriai, taip nesiderino prieš pačių dainų turinio ir charakterio. Tik viena paskutinioji Kačanausko Kad aš nausištėlė nuskaubėjo įtikinančiai, taip giliai, taip jaudinančiai šilptai.

Aš nežinau, gal taip reikia, bet kažkaip keisti gerb. solistės buvo tariamos kai kurios balsės. Ypatingai nemalonai skambėjo ko ne visos "e", tariamos kaip dvi balsės "ie". Prie daugumoj lyrinio dainų charakterio labai netik perdėto dramatinio atpalvio balsė "a" keletu atveju. Ypatingai dangiškoj Mozarto lopšinėje žodyje "miega", daf be to kirčiui patekus ant antro skiekmens, apie kuriuos toliau kalbama būtų tikrai iš miego nubudimas. Vargu ar ir karalaitis, minimas dainos gale, bus užmigęs? Ar negalima būti vietoj "miega paukšteliai", dainuoti "paukšteliai miega". Tada kirtis kristu ten, kur jis priklauso, net nekeičiant dainos ritmo. Ir nekeičiant žodžių tvarkos, galima buvo kirčiuoti žodžio "miega" oirmaži skiemeni tik su nežymiu ritmo pakeitimu.

Pianisto p. Smilgevičiaus tiek akomponavimas, tiek solo dalykai paliko perdėm malonų ispūdį. Taip ir matyt su kokia rimtimi pianistas imasi "sunkaus savo meno, malonu stebėti jo santūrią laikyseną, malonu girdėt spalvingą skambėjimą. Jam gražus aciu.

Bebaigiant, kaip turėjusiam reikau su panašiu parengimu, kaip šis koncertas, organizavimu, norėjusi pareikšti visą respektą koncerto rengėjams. Tiek koncerto paruošimą, tiek juo pravedimą, galima laikyti be priekaištų. D.

KARO METO DIENORAŠTIS

Gabrielė Petkevičaitė

širdies patiriam tos pačios orientacijos laikytis.

Ramiai klausiau visų tų žinių ir patarimų, nelabai supraddama, ar aš sapsnuoju sunkų sapną, ar blaiva budedama viso to klausaus... Karas... karas!... šiuo momentu... tiek kilių obalsių žmonijoje pasklidusių... Nobelio premijai išgyvenusi... ir vis delto karas! Ta baisiausia žmonijos šmėkla... Antras tūkstantis metų baigiasi nuo kilniausio obalsio paskelbimo: mylėk artima, kaip pats save... Ir vėl dvasininkai, kurie dedasi to obalsio artimiausi skleidėjai, laimins ginklus, tuos artimo skerdžiamuosius įrankius?!

Žyda laikysis vokiečių pūsės... Tiesa, rusų geležinės pirštinės užteko mums visiems pavergtieiems. Mums, lietuviams, buvo stengtasi siela išrauti gimtosios kalbos draudimu, žydams teko skerdynės, jų sukūsimas į valstybės pakraščius... O vokiečiai?.. Negalvojant jau apie kryžiuočius, ka padarė jis iš mūsų brolių. Priešuoje gyvenančių? Kaip sugeba jis lenkus Poznaniuje, prancūzus Elzase ir Lotaringe, juos smaugti... Jei jau iš tikrujų rūstus likimas leistu dabar kalbamajam karui įvykti, be nelieka mums lietuviams pilno neutraliteto laikytis? Ar savo kailio pramoje pažinti, kas po kam, turime sau galvon įkalti, kad nei rusas mums ne tėvas, nei vokiečiai ne brolis...

Drauge su tokiomis bendrai visu tautos likimu besirūpindamiomis mintimis užgavo širdi ir savi reikalai. Jei karas iš tikrujų įvyktų, kas man daryti? Ar galiu dristi kirtis nuo brolio, kurs lyziai reikalingas mano globos, kaip ir mano mažamečiai auklėtiniai. Taikos metu našlaičius vaikų miestan? Iš redakcijos gaunu 60 rubl. mėnesiui. Mano duodami pietūs, išnuomojami kambariai keliomis dešimtėmis mano pajamas padidina. Bet karo metu viskas brangsta. Vaikai ligoti, silpni...

Kaip paprastai viskas mane

Keleri metai kai turiu laimėti dalyvauti tremtinių salpos organizaciniame darbe. Per tą laiką susipažinau ir su aukotojais ir su šelpiamųjų padėjim. Viena tik pasakysiu, kad nesigailiu išjungęs į šį darbą, nes jaučiu, kad padėti artimui, dargi savo tautiečiui, yra netik neišvengiama, bet ir maioni pareiga.

Stebiuos ir dargi nemažai, kai susiduriu su žmonėmis kurie pareikia kas link šelpimo visai kita, net priešinga nuomonė. Atvirai pasakysiu, kad tai yra arba nesuspriatimas, arba tie žmonės būna Lietuvos priešų suvedžioti. Kam šiandien gali nerūpėti padėti mūsų tremtiniams vargstantiems Europoje? Juk rusiškieji komunistai nori, kad visi tremtiniai, kurie paspruko iš juo nagų, greičiau žūtų ir nekeltu balso apie bolševikų nusikaltimus bei žiaurumus. Todėl tie, kurie gali, bet sąmoningai vengia prisidėti prie savo tautiečių, bolševizmo aukų gelbėjimo, mano supratimu, tokie žmonės netiesioginiai talkininkauja Lietuvos priešams, siekiantiems, kad tik greičiau išnyktų lietuvių tauta.

Turim suprasti, kad aukojimas tremtiniams nėra kurios nors vienos lietuvių kolonijos darbas. Visada aukos buvo renkamos kur tik gyvena lietuvių. Todėl visur praveskim aukų rinkimo vajus bei atlikim lietuvišką pareigą ir šiais metais.

Būkim dosnesni nei anksčiau, nes pakilusios kainos padidino vargstantią skurdą ir patsunkino jų gyvenimą. Pameginkim išgyvendinti New Yorko javaus komiteto iškeltą mintį, t.t., nors kartą metuose tremtinių šalpai aukokim vienos dienos uždarbį. Tik aukodami kiekvienas, pajęgšim sukelti didesnę sumą ir suteikti geresnę pagalbą, kurioš laukia netekę tėvynės mūsų sesės ir broliai.

Juozas Gintus, Bendrojo Amerikos Lietuvių Salpos Fondo Direktorius

MŪSŲ SVEIKINIMAI IR LINKĖJIMAI JUBILIJATUI JUOZUI GARŠVAI

Juozas Garšva

Ta proga ruošiamas iškilmingas banketas, kuris įvyks lapkričio 15 d., 5 v. v. Grand Ball Room, Hotel New Yorker, 34th Street ir 8th Avenue, New York, N. Y.

New Yorko lietuvių visuomenei, be abejo, yra žinoma, kad Juozas Garšva buvo vienas pirmųjų organizatorių bei steigėjų UNITED INDUSTRIAL BANKO, taip pat besiruošiančio minėti savo įsikūrimo 25 metų sukaktį.

Nuo pat United Industrial Banko įsikūrimo, visą šį laikotarpį, Juozas Garšva buvo ir tebėra jo Direktorius, o per pastaruosius keletą metų — Viceprezidentas.

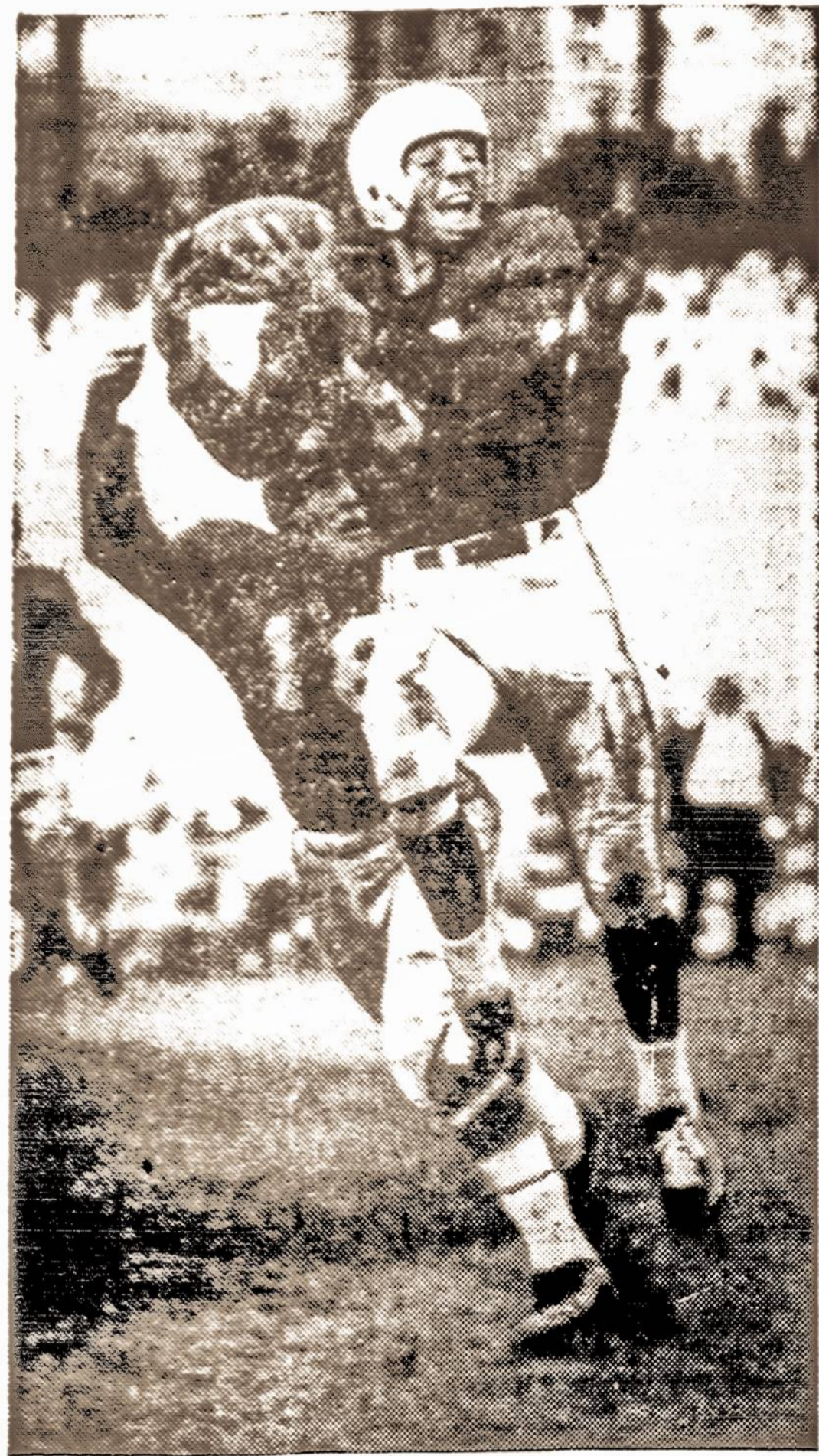
Todėl ir mes, kartu su lietuvių visuomene, šia proga, SVEIKINAME GARBINGAJI JUBILIJATĄ JUOZĄ GARŠVĄ, linkėdami jam sveikatos ir laimės.

UNITED INDUSTRIAL BANK

Pareigūnai ir Tarnautojai 217 SOUTH 4TH STREET, BROOKLYN 11, N. Y.

ADOLFO SCHRAGER'IO

SCHRAGER'IS ASMENIAI BALDIAI
SUTVARKO VISUS REIKIAMUS FINANSAVIMO PALENGVINIMUS
Apžiūrėkite baldus ir išitikinkite, kaip verti tie baldai prašomos kainos.
Didelis pasirinkimas vienerių ir dvigubų lovy, miegamųjų, salonų ir valgomųjų kambarių baldai, virtuvės baldai, ištraukiami baldai, paveikslai ir kita namų apyvoka.
Jei gerus ir gražius baldus nori — juos gaušis Schragel!
1647 Second Ave., N.Y.C.
(Tarpe 85 ir 86 St.) Tel. RE 7-2850

Jo veido išraiška rodo pergale

DEDE BALAMUTAS ZVALGOSI

Grabuskas nenori grabinės tylos

Brooklynietis Petras Grabuskas ir jo draugai nuvyko į New Jersey pasisvečiuoti. Atvykę svečiai iš didelio miesto buvo priimti su vaigišais ir gėrimais. Pasivaišinus, atsirado noras dainuoti. Buvo jau vėlyvas vakaras ir tos dainos skersai gatvės gyvenančiai moteriai nepatiko ir ji, galva per langą iškišus, pradėjo šaukti: —Liaukitės, nes aš negaliu užmigti!

Policininkas, išgirdęs moters šauksmą, atėjo pas dainuojančius ir sako, kad jie liautis dainuoti, nes moteris negali užmigti.

Petras pasisveikino su policininku ir sako: —Pone policininke, kaip ta moteris gali miegoti, jeigu ji galva iškišus per langą, šaukia? Tegū atsiguļa ir tada užmigs.

Policininkas su Petro nuomone sutiko. **

Velnias su penkiais ragais

Daug kartų esame matę velnių atvaizdus. Vieni juodos, kiti raudonos spalvos, bet visi su dviem ragučiais, jaučio kojomis ir su nepaprasta uodega, rankoje laiko dvisake.

Bet Dėdės Ambraziejaus kontoros lange išstatytas naujas velnio atvaizdas su penkiais ragais ir trisake rankoje. Mat, atominiame amžiuje ir velniai kitokios išvaizdos, ir jie nenori atsilikti nuo progreso.

** Sandaros redaktorius ir plyšys saulėje

Viena vakara, mėnuliui svičiant, astronomas ėjo ir užvertęs galvą žiūrėjo į dangų, su-

Namai pardavimui
TURIME PIRKĖJŲ didesniems bei mažesniems žemės sklypams. Pagaėdaujama, kad būtų Long Islande, Westchester County arba šiaurinėje dalyje New Jersey valstybės. Galime gauti geras kainas, jeigu žemė tinkama. Pastatai nebūtini. Kas turite sklypą ir manote jį parduoti, kreipkitės pas **ORMAN & MICHELSON**, 111-15 Jamaica Avenue, Richmond Hill, N. Y., arba telefonukite Virginia 9-0842. Liepos ir rugpiūčio mėnesiais raštinė uždara trečiadieniais.

ORMAN & MICHELSON
Real Estate - Insurance
111-15 Jamaica Avenue
Telefonai
VI 7-4111-FL 4-2729-VI 9-0842

Mirė D. Antanaitis

PHILADELPHIA, Pa. — Šiomis dienomis mirė gerai vietos lietuviams pažįstamas verslininkas ir visuomenės veikėjas Domininkas Antanaitis, sulaukęs 62 metų amžiaus. Vėlonis su žmona ilgus metus laikė lietuvišką radijo programą. Paskutiniaisiais metais prekybos verslas jam ėmė nesisekti ir lietuviškoji valandėlė likvidavosi. Šiapus jau vėlonis buvo malonaus būdo, gyval domėjosi lietuviybės reikalais. Jo netikėta mirtis buvo staigmena Philadelphiaios senieliams lietuviams. Vėlonis mirė nuo plaučių vėžio.

Br. Dirmėnas

STUDENTŲ KELIONĖ Į CLEVELANDĄ

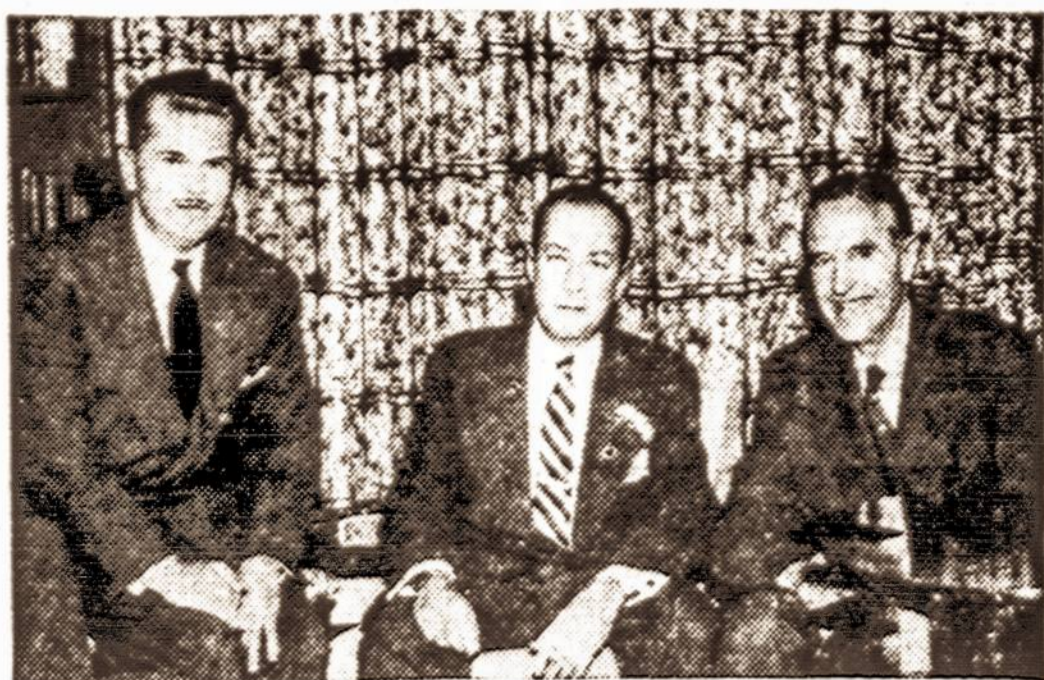
Eilė kolegų iš rytinių pakraščių mus prašė suorganizuoti grupinę kelionę į Clevelando studijų dienas, rengiamas Liet. Stud. S-gos lapkričio 27-29 d. Padėkos šventės savaitgaliu. Tikėdami, kad tokia kelionė lietuviškoji studentiško draugijoje ne tik pakels studijų dieną jaunatvišką nuotaiką, bet ir suteiks vienkartinę galimybę pabendrauti studentams iš įvairių apylinkių, šiaip retai krūvon besuelnantiems, LSS JAV Centro Valdyba numato rytinių pakraščių studentams suorganizuoti kelionę į Clevelandą bendru autobusu.

Autobusas išvyks iš Bostono lapkr. 25 d. popiet ir grįš lapkr. 30 d. iš ryto. Bus priimami bendrakeleiviai Worcesteryje, Hartforde, New Yorke. Bilieto kaina į abu galus bus apytikriai 24 dol. Nakvynė studijų dienų dalyviams parūpins Clevelando skyrius. 30 val. lietuviškoj plaukiančioj sajoj

Kiekvienas kolega, kuriam rūpi lietuviški ir akademiniai reikalai, ir kuris nori praleisti neužmirštama Padėkos šventės savaitgalį savo akademinėj draugijoje, kviečiamas pasinaudoti šia proga ir tuoj pat pranešti apie savo dalyvavimą Centro-Valdybos sekt. R. Miezeliui, Harvard University, Grad. School of Bus. Adm., Morris Hall B-42, Boston 63, Mass. Kadangi reikalinga pasamdyti autobusą, dalyviai prašomi išsiskirti 5 dol. avansu.

Į Clevelando studijų dienas kviečiame visą lietuvišką jaunimą. Negalėdami šiuo metu užtikrinti, kad nestudentams rasis autobuse vietos, prašome būti visus mūsų bičiulius, kad ir nestudijuojančius, taip pat registruotis pas CV sekretorių.

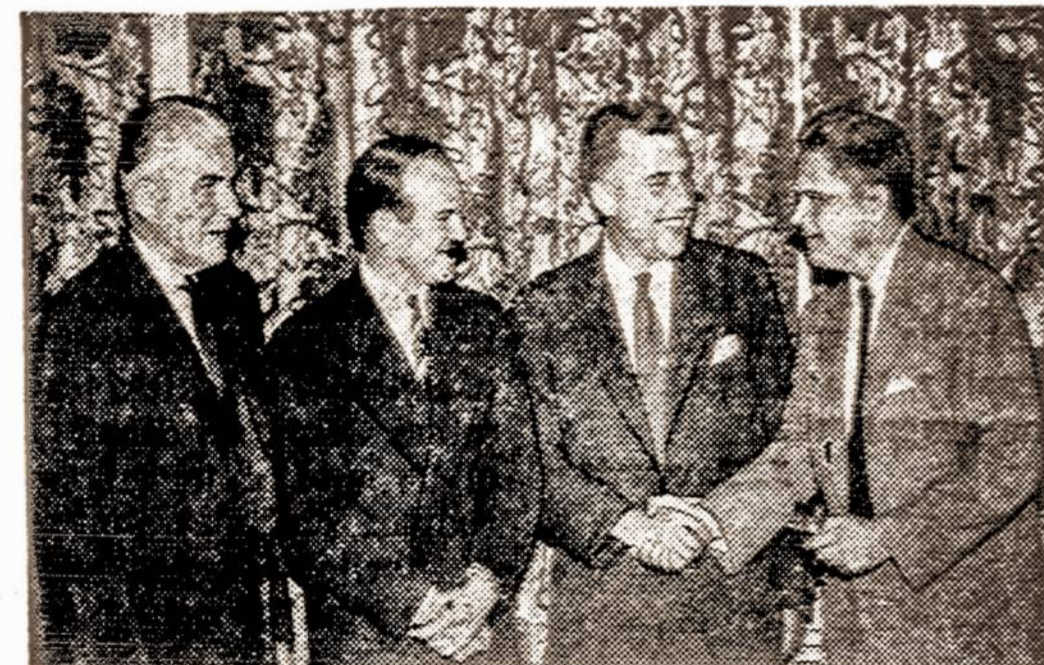
Robert F. Wagner New Yorko Merui

Michel Cieplinski, Vykdomasis Demokratų Tautinio Komiteto Tautybių Skyriaus direktorius, Robert F. Wagner, Demokratų kandidatas New Yorko miesto merui ir Averell Harriman, buv. ambasadorius ir Mutual Security Agency direktorius, neseniai įvykusioje konferencijoje Harrimano namuose.

Robert F. Wagnerio kandidatūra remia visi žymiausi demokratų vadai, kaip Stephen A. Mitchell, Nacionalis Pirmininkas, prezidentas Harry S. Trumanas, gubernatorius Adlai Stevensonas ir senatorius Herbert H. Lehmanas. Būdamas gilaus išsilavinimo, Robert F. Wagner yra gerai susipažinęs su problemomis, liečiančiomis svetimšalių kilmės newyorkiečius ir, kaip meras, jis pasiryžęs ir toliau dirbti jų naudai, kaip ir praeityje, visoje savo viešosios tarnybos karjeroje.

Robert Mayner New Jersey Gubernatoriui

Dwight R. G. Palmer, Clayton Fritchey, Demokratų Nacionalio Komiteto vicepirmininkas, senatorius Robert Meyner ir Michel Cieplinski, Vykdomasis Demokratų Nacional. Komiteto Tautybių Skyriaus direktorius, svetimšalių spaudomos konferencijoje. Tautinių grupių vadai ir organizacijos New Jersey valstybėje nuosirdžiai remia senatoriaus Meynerio kandidatūrą. Jo praeitis, išsilavinimas ir nuopelnai viešojoje tarnyboje rodo, kad tai yra vyras, kuris gali pašalinti korupciją valstybėje ir aprūpinti lygiomis progomis visus piliečius, nežiūrint jų tautinės kilmės

GRAMARCY 5-8528
OLIMPIA LIQUORS, Inc.
Ukrainiečiai, W. ROHOWSKY ir J. KEFOR, savininkai.
Vietiniai ir importuoti
LIKIERIAI — VYNAI — KONJAKAI
Parėms, vestuvėms, bankietams ir kitiems parengimams ypatingas patarnavimas
Pareikalavus pristatoma visame Didžiajame New Yorko
82 E. 4-TH ST. (Salia 2nd Ave. NEW YORK CITY, N. Y.

ATSISAUKIMAS Į LIETUVIUS NEW JERSEY VALSTYBĖJE

Jūs žinote, kad mes, žemiau pasirašiusieji, visada darbuojamės Amerikos lietuvių gerovei.

Siuose svarbiuose mūsų valstybės rinkimuose, mes raginame jus balsuoti už

DEMOKRATŲ KANDIDATĄ ROBERT B. MEYNER, nes jo išrinkimas yra ir lietuvių gyvybini reikalas. Meyner kovoja:

Už lygias progas visiems lietuvių kilmės amerikiečiams,

Už įsteigimą Ikurdinimo Istaigos, teikiančios pagalbą išvietintiems asmenims, kurie netrukus Prades atvykti į New Jersey valstybę, pagal 1953 metų Pabėgėlių Aktą.

ATSIMINKITE, kad lietuvių kilmės amerikiečiai laimės, jei MEYNER BUS IŠRINKTAS GUBERNATORIUM.

Nesiduokite klaidinami Republikonų pažadais.

Balsuokite antradienį, lapkričio 3, už

ROBERT B. MEYNER

NEW JERSEY GUBERNATORIŲ ir visą ištisą Demokratų sąrašą.

Cosmopolitan League of New Jersey, Lithuanian Division, Charles F. Paulis, Jr. ir Andrew A. Salvest, Co-chairman.
Šį skelbimą apmokėjo New Jersey Lietuvių Komitetas Meyner išrinkti.

ROBERT B. MEYNER, Lietuvių amerikiečių kandidatas New Jersey Gubernatoriui

NEW YORKO LIETUVIAI GYDYTOJAI

DR. VYTAUTAS AVIZONIS, M. D.
AKIŲ, AUSŲ, NOSIES IR GERKLĖS LIGOS
30 E. 60th St. New York City
Telf. MUrray Hill 8-8677
12 Shore Lane, Bay Shore, L.I.
Telf. Bay Shore 7-3710
VALANDOS:
Susitarus: ketv. ir šėst. nuo 5 iki 8 v. v.
Susitarus: pirm., antradien., trečiadien. ir penkt. visą dieną ir šėst. tik iš ryto.
DR. F. M. BINTAKYS
16 Linden St. Brooklyn, N. Y.
GLenmore 5-3012
VALANDOS:
Kasdien nuo 11 iki 1 ir nuo 6 iki 8.
Šėstadieniais nuo 11 iki 2.
Sekmdien. pagal susitarimą
PETER GUSTAITIS, Jr., M. D.
87-20 85th Street Woodhaven, L. L. N. Y.
VALANDOS:
2—3 popiet 6—8 vakare
Ketvirtadieniais ir ivenadieniais susitarus
Tel. Virginia 9-6125
DR. A. PETRIKA (DANTŲ GYDYTOJAS)
221 So. 4th Street Brooklyn, N. Y.
VALANDOS:
9—12 ryte 1—8 vakare
Penktadieniais uždaryta
Tel. EVERgreen 7-6868
DR. JANINA SNIESKA (DANTŲ GYDYTOJA)
408 Jay Str. Room 306, kamp. Fulton Str. (Brooklyne)
Ofiso tel. ULster 8-8789 Namų tel. TAYlor 7-8231
VALANDOS:
1—7 val.
susitarus
Ketvirtadieniais visą dieną ir šėstadieniais po pietų uždaryta.
DR. BLADAS K. VENCIVS (DANTŲ GYDYTOJAS)
499 Grand Street Brooklyn, N. Y.
VALANDOS:
9—12 ryte 2—9 vakare
Penktadieniais uždaryta
Tel. Ofiso STagg 2-0706 Namų — Jamaica 6-3834
JOSEPH ZABNER, M. D.
AKIŲ GYDYTOJAS
35 E. 7th Street New York, N. Y.
VALANDOS:
Trečiadienį ir šėst. 10—12
Pirm., Treči., Penkt. 6—8
Tel. OR 4-8038
JOHN DERUHA, M. D.
Odos niežėjimas ir išbėrimai, Tulžies ligos. Galvos skaudėjimas, nemigas, jausmų komplikacijos, jautrumas, širdies ir skilvio ligos.
Apžiūrėjimas ir kraujo tyrimas 3 dol. Priėmimo valandos 10-2 ir 4-9.
128 E. 86th ST., NEW YORK CITY
Virš Lexington Ave. požeminio traukinio stoties. Lengva privažiuoti iš visur. Atskiri laukimo kambariai vyrams ir moterims.

ANNA'S BEAUTY SALON
ANNA SEEBERG, sav. estų tautietė
Atidaryta 10—8 val. (antr. ir šėst. 10—5)
Plaukų garbinavimas \$7.50 ir daugiau.
Papuošimas antakių ir blakstienų
581 LEXINGTON AVE., NEW YORK 22, N. Y.
(Tarp 51 ir 52 St.) Telefonas PL 3-5967

MURTHA'S TAVERN - BARAS ir SALĖ
Prie Lake Ronkonkoma
RINKTINIS VYNAS—LIKIERIAI—ALUS
Pavyzdinga VIRTUVĖ
Daug vietos automobilams pasistatyti.
Smithown Boulevard, Lake Ronkonkoma, N. Y.
Tel. Ronkonkoma 9-8528

ALLIANCE CRYSTAL COCTAIL BAR
Kazys ir Alvina Buvidai
Vienas iš gražiausių kabaretų miesto. Geriausios rūšies maistas, įvairiausi gėrimai
DU ORKESTRAI, "FLOOR SHOW" IR ŠOKIAI
Vakaras muzika prie baro.
80 ST. MARKS PLACE NEW YORK, N. Y.
(8th St. ir 1st Avenue) GRamarcy 7-9765

SCHOLES BAKING, Inc.
LIETUVISKA DUONA—GERIAUSIA DUONA
V. LUKAS, vedėjas
Mes kepame visokias duonas ir pyragus vestuvėms, krikštynoms, gimtadieniams ir kitiems iškilimams. Visus užsakymus mes išpildome kogeriausiai.
532 Grand St. Brooklyn, N. Y.
Tel. EVERgreen 4-8802

Telefonas: EVERgreen 4-8934
PARAMOUNT BAR & GRILL
STANLEY MISUNAS IR SŪNUS EDWARDAS MISUNAS SAVININKAI
Lietuviška Užėiga, kur visi myli užėiti.
Pavieniai ir su šeimom, ir svečiais būsite maloniai aptarnauti
Importuoti konjakai — Užkandžiai — Televizija — Muzika — Sportas
502 GRAND ST., kampas Union Ave. BROOKLYN, N. Y.

PHILIP BENDER AVALINĖS KRAUTUVĖ
Mūsų krautuvėje galima gauti batų, tinkamų visiems keturiems metų sezonams. Lietuviams ypač gerai žinoma mūsų avalinės kokybė.
245-247 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y.
Telefonas: EV. 7-2043

